

Gairt ibn H.

GEBERIS PHILOSOPHI PER-

SPICACISSIMI SV M M A P E R-
fectionis magisterij insua natura ex bibliothecæ
Vaticanae exemplari undecunq; emendatissimo
nuper edita, cum quorundam Capitulorū, Va-
forum, & Fornacum, in uolumine alias mendo-
sissime impresso omissorum. Libriq; inuesti-
gationis magisterij, & Testamenti eiusdem

Geberis, ac Aurei Trūuerborum
Libelli, et Auicennæ summi me-

dici & acutissimi phi-
losophi Minera-
lium addi-
tioe casti-
gatis

LXX ..

D. 49 -

D. G. H.

C V S T O D E S B I B L I O T H E C A E
Vaticanae Alchimiae Studioſis
recte ſapere.

V M multi cuiuscumque clafis hac tempeſta-
te Alchimie ſectatores reperiantur, qui natu-
ralis philoſophia latentes cauſas perſcrutan-
tur, ut laſidem(uulgò)philofophorum appella-
tum ex chartaceis, ambagibus eliciant, & e manibus
Raynaldi Raymundi, Geberis, & Monachorum nonnul-
lorum, ne dicam etiam ſummorum Theologorum, extor-
queant, ingenioſiores peruerſe interpretando, prouiores
ambigua affirmando, ſtolidiores chimeras credendo, prom-
ptiores experiendo, prodigiæ ſuum effundendo et deper-
dendo, hoc fine concluduntur, ut tempus conterant, uana
promittant, uerba ampulloſa effutiant, & ab omnibus
derifui et ioco habeantur, ut demum pro laſide pecuniam
dilapident: hinc arſtam rara, immoſcientiam ſupernaturalis, illuſio & mera deceptio habeatur et credatur.
Nec mirum cum huius diuine inuentionis studioſi aſſidue
Geberim leſſitent, & ſicut ſuum Aristarchum admiren-
tur: ei inhaereant, inuigilent, & incubant, ut Alexander macedo pedic Cyri faciliare solebat. Cumque ille
infinitis erroribus ſcaturiat, & cæcus, mancus, immo ali-
us circumferatur: & ut satyrus Scyllanus, non loquatur
ſed frendat: non doceat ſed dedoceat, & ingenuum laſtitat.

INDE X

tium caligine inuoluat & euertat. Vestris uanis labo-
ribus et dispendijs occurrere decreuimus, illius uulnerib.
medendo, lippientibus oculis collyrium applicando, dy-
scrasiam eliminando, truncatisque membris (ut Pelopi)
formosiorare restituendo, ut tandem Medeæ decoctus aries,
effigiari, & iuuenescere, animari, & splendere, & totus
sibimet reddi uideatur. Ex biblioteca uaticana, ueluti e-
quo troiano Machaonem deppromendo. Qui huic cu-
rationi infudans attentissime inuigilauerit, ac conclama-
tum à ianuis Proserpinæ eruens, uite, luci, & candori, ac
uobis restituerit: huic igitur lerido blandianini, tam do-
ctè & profunde differentem admiramini: Cuius uerba ar-
chanam doctrinam, sententiæ margaritas, & præcepta
horum obrizum pollicentur & elargiuntur. Quantum
autem uos, qui plerique estis naturæ diuinitis scrutatores
noſtre diligentæ debeatis (quibus per cimerias tenebras
ambulantibus Cleantis lucernam subministrauimus, & in
antrum Trophonij deturbatos eduximus, & in lucem
protulimus) ſi unquam tam rari, tam latentis, tam coele-
ſtis theſauri defudata cognitio ad uos peruenierit) Iudica-
bitis. Interim lectitate: hunc imbibite & inſudate, & pro-
terua deos exoratos habetote, ut haec ueritas archanis
matantis mendacijs & ambagijs tecta, omnibus mundi
nominiſbus appellitata, raris per libros habita, temenſem
per adamata, rarioribus per præceptorem percepta, ni-
bilominus ne derelicta: rariſimiſ per reuelationem in-
fusa

I N D E X.

fusa, non tamen desperata, uobis aperiatur. Ut exempla-
ri bibliothecæ Vaticane undecimq; emendatissimo, cuius
hæc fætura ornatisima prodijt, & nostro labore pro re-
uestra suscepto, gratias habeatis & agatis hunc nou-
um et integrum Geberim aurifodinarum locu-
pletissimum quolibet prelio comparate, Ac
meliores, & rariores, et profundius
disputantes authores propedi-
em expectate &
Valete.

I N D E X

P R I M I L I B R I S V M M A E

Geberis philosophi perspicacissimi,

De perfectione magisterij in suanatura=

ra Prohoemium.

De impedimentis quibus impeditur huius operis artifex generali sermone.	Cap. 1.
De impedimentis ex parte corporis.	Cap. 2.
De impedimentis ex parte animæ.	Cap. 3.
De impedimentis fortuito casu superuenientib.	Cap. 4.
De his quæ oportet artificem considerare.	Cap. 5.
De persuasionibus Sophistarum.	Cap. 6.
De principijs naturalibus super quæ actionem suam fundat natura.	Cap. 7.
De solutionibus ad persuasiones Sophistarum.	Cap. 8.
De rationibus negantium artem à datis.	Cap. 9.
De supponentibus in spiritibus artem fore.	Cap. 10.
De supponentibus in corporibus, lapidibus, salibus, aluminibus, baurachijs, uel crescentibus artem fore	
	Cap. 11.
De naturalibus principijs Mercurij, Sulphuris, et Arsenici.	Cap. 12.
De Sulphure.	Cap. 13.
De Arsenico.	Cap. 14.
De Mercurio.	Cap. 15.
De corporibus metallicis quæ sunt effectus principio =	

Operis

IN D E X

rum nature.	Cap. 16.
De Sole.	Cap. 17.
De Luna.	Cap. 18.
De Saturno.	Cap. 19.
De Ioue.	Cap. 20.
De Venere.	Cap. 21.
De Marte.	Cap. 22.

SECVNDI LIBRI SVMMAE Geberis philosophi perficacissimi, De principijs magisterij, et de perfectione eiusdem Prohoemium.

De Sublimatione ad quid inuentasit.	Cap. 1.
De diuersitate Sublimationis, et qualiter debeat fieri ordinari.	Cap. 2.
De facibus et fornace.	Cap. 3.
De spissitudine furni.	Cap. 4.
De forma aludel.	Cap. 5.
De lignorum proportione.	Cap. 6.
De sublimatione Mercurij.	Cap. 7.
De sublimatione Marchasite.	Cap. 8.
De sublimatione Magnesie et Tuncie	Cap. 9.
De sublimatione diminutorum corporum.	Cap. 10.

I N D E X

De Descensione.	Cap. 11.
De Distillatione triplici salicet per alembich. chimia ex filtrum.	Cap. 12.
De Calcinatione.	Cap. 13.
De Calcinatione cum Salibus.	Cap. 14.
De Solutione.	Cap. 15.
De coagulatione Mercurij ex rerum solutarum.	Cap. 16.
De coagulatione Mercurij per precipitationem. Cap. 17.	
De fixione ex modis eius.	Cap. 18.
De Ceratione,	Cap. 19.

TERTII LIBRI SVMMAE GEBERIS
philosophi perspicacissimi De consideratione re=rum ex quibus est perfectio magisterij
Prooemium.

De Sulphuris & Arsenici essentia.	Cap. 1.
De Mercurij essentia.	Cap. 2.
De Magnesiae Marchasite & Tutiæ essentia.	Cap. 3.
De Solis essentia.	Cap. 4.
De Lunæ essentia.	Cap. 5.
De Martis essentia.	Cap. 6.
De Veneris essentia.	Cap. 7.
De Iouis essentia.	Cap. 8.
De Saturni essentia.	Cap. 9.
De duplicitate	

I N D E E

- De duplice medicina cuinslibet corporis imperfelli et
Argenti iuvis scilicet alba et rubea. Cap. 10.
De administratione et mundificatione corporum diversorum
sificando secundum diversitatem essentiarum suarum.
Cap. 11.
De Saturni. et Iouis in communi preparatione. Cap. 12.
De Saturni in specie preparatione. Cap. 13.
De Iouis in specie preparatione. Cap. 14.
De Veneris preparatione. Cap. 15.
De Martis preparatione. Cap. 16.
De duorum corporum mollificatione, et mollarum ratione,
ratione, Cap. 17.
De Mercurio lausaco. Cap. 18.

Q V A R T I L I B R I S V M M A E

Geberis Philosophi perspicacis. ac Indis Regestis

Medicinis sermone uniuersali. Et de
quinq; differentijs perfectione
nus earum Prohœ
mium.

- De præparatione substantie Argenti iuia in medicina
proiectione. Cap. 1.
De medicinarum triplici ordine. Cap. 2.
De omnium medicinarum differentiis. Cap. 3.
De Veneris medicinis in primo ordine. Cap. 4.

INDEX

<i>De Martis medicinis in primo ordine.</i>	<i>Cap. 5.</i>
<i>De Lunæ medicinis in primo ordine.</i>	<i>Cap. 6.</i>
<i>De secundi ordinis medicinis.</i>	<i>Cap. 7.</i>
<i>De medicinarum secundi ordinis administratione.</i>	
	<i>Cap. 8.</i>
<i>De defectuum supplemento post administrationem me=</i>	
<i>dicinarum secundi ordinis.</i>	<i>Cap. 9.</i>
<i>De medicinis Argenti uiri, & ingressuarum</i>	
	<i>Cap. 10.</i>
<i>De tertij ordinis administratione.</i>	<i>Cap. 11.</i>
<i>De Solaris & Lunaris medicinæ administratione.</i>	
	<i>Cap. 12.</i>
<i>De examinationibus quibus cognoscitur utrum magister</i>	
<i>rium sit in perfectione.</i>	<i>Cap. 13.</i>
<i>De Cineritij examine.</i>	<i>Cap. 14.</i>
<i>De Cementi examine.</i>	<i>Cap. 15.</i>
<i>De Ignitionis examine.</i>	<i>Cap. 16.</i>
<i>De Fusionis examine.</i>	<i>Cap. 17.</i>
<i>De examine expositionis corporum super uapores acu-</i>	
<i>tos. Cap. 18.</i>	
<i>De extinctionis examine.</i>	<i>Cap. 19.</i>
<i>De examine in mixtione Sulphuris.</i>	<i>Cap. 20.</i>
<i>De examine Calcinationis, & Reductionis corporum.</i>	
	<i>Cap. 21.</i>
<i>De examine in facili & difficultate mixtione Argenti uiri</i>	
	<i>Cap. 22.</i>

INDEX

Operis totius in una Summa recapitulatio. Cap. 25.

LIBRI INVESTIGATIONIS

magisterij Geberis Philosophi per-
spicacissimi, ac Indie Regis
Prohcessuum.

De Salis communis præparatione.	Cap. 1.
De Salis Vitri præparatione.	Cap. 2.
De Salis nitri præparatione.	Cap. 3.
De Salis gemme præparatione.	Cap. 4.
De Salis alcali præparatione.	Cap. 5.
De Salis armoniaci præparatione.	Cap. 6.
De Salis tartari præparatione.	Cap. 7.
De Salis urine præparatione.	Cap. 8.
De Aluminis glacie, uel roce præparatione. Cap. 9.	
De Aluminis iameni præparatione.	Cap. 10.
De Aluminis plumose præparatione.	Cap. 11.
De Atramenti nigri præparatione.	Cap. 12.
De Cuperose præparatione.	Cap. 13.
De Vitrioli Romani præparatione.	Cap. 14.
De Cerussa præparatione.	Cap. 15.
De Albi hispanici præparatione.	Cap. 16.
De Viridis eris præparatione.	Cap. 17.
De Croci præparatione	Cap. 18.

I N D E X

De Litargirij præparatione.	Cap. 19
De Antimonij præparatione.	Cap. 20
De lapidis Lazuli præparatione.	Cap. 21.
De lapidis Ematitis præparatione.	Cap. 22.
De Boli præparatione.	Cap. 23
De Cinabrij præparatione.	Cap. 24
De Tutie præparatione.	Cap. 25
De Vitro et Baurachijs.	Cap. 26.
De aceti acerrimi præparatione.	Cap. 27.
De Ionis præparatione.	Cap. 28
De Saturni præparatione.	Cap. 29
De Veneris præparatione.	Cap. 30
De Martis præparatione.	Cap. 31
De perfectorum corporum maiori perfectione.	Cap. 32.
De Argentis subtiliatione et perfectione	. Cap. 33.
Operis totius Recapitulatio.	Cap. 34.

T E S T A M E N T I G E B E R I S
Philosophi perficacissimi
ac Indie Regis.

De Salibus Animalium, Piscium, Volatilium, Vegetabilium, et aliorum.	Cap. 1.
De Salibus Metallorum.	Cap. 2.
De Solis calcinatione.	Cap. 3.
De Veneris calcinatione.	Cap. 4.

INDEX

De Saturni calcinatione.	Cap. 2.
De Martis calcinatione.	Cap. 5.
De Luna calcinatione.	Cap. 7.
De Iouis calcinatione.	Cap. 8.
De Marte.	Cap. 9.
De Luna.	Cap. 10.
De Ioue.	Cap. 11.
De Saturno.	Cap. 12.
De Marte.	Cap. 13.
De calce Saturni, Veneris, & Martis.	Cap. 14.
De Salibus metallorum.	Cap. 15.
De metallorum Salibus.	Cap. 16.
De Salibus metallorum.	Cap. 17.
De Mercurio Iouis.	Cap. 18.

L I B R I T R I V M V E R B O R U M

Kallid Rachidib Philosopha acutissimi

De philosophia lapidis

qualitate.

Cap. 1.

De Philosophici Lapidis proprietate. Cap. 2.

De occulta caliditate et siccitate in humido et frigido
existentibus. Cap. 3.

De conuersione spiritus in corpus, et corporis insperie-
tum. Cap. 4.

De planetarum, et eorum magnum operibus in Mer-
curio existentibus. Cap. 5.

I N D E X

De Planetarum in opere Alchimiae obseruatione. Cap. 6
Expositionis Trium uerborum. Cap. 7
De gradibus ignis. Cap. 8.

Auicenna De Lapidum congelatione et conglutinatio-
ne. Cap. 1.
De mineralium corporum quatuor speciebus.
Cap. 3.

Cuiusdam Epistolæ, quæ Alexandri Macedonum Regis
nomine circumfertur interpretatio, abditam philosophi-
ci Lapidis compositionem sapientib. acutissime declarans.

Authoris ignoti, philosophici Lapidis secreta methapho-
ricè desribentis, opusculum.

Merlini allegoria profundiſſimum philosophici Lapidis
archanum perfecte continens.

Rachaidibi, Veradiani, Rodiani, et Kanide, philosopho-
rum Regis Persarum, De materia philosophici Lapidis
acutissime colloquentium, Fragmentum.

F I N I S .

P R I M V S.

PRIMI LIBRI SUMMÆ GEBE-
RIS PHILOSOPHI PERSPICACISSIMI
de perfectione magisterij in sua
natura Proemium.

OT A M nostram scientiam,
quam ex dictis antiquorum ab-
breviavimus compilatione di-
uersa in nostris uoluminibus,
hic in Summa una redigemus.
Et quod in libris à nobis scrip-
tis est diminutum, sufficienter
in hac traditione huius nostri libri recompensauimus, &
ipsorum defectum si plegeamus sermone breui. Et quod
occultū fuit à nobis in parte una, manifestum fecimus illud
in parte eadem in hoc nostro uolumine, ut sapientibus pa-
testat complementum tam excellentissime nobilisq; par-
tis philosophiae. Scias ergo charissime fili, in hoc opere,
totam artis operationem, in capitulis generalibus, anuer-
salis disputatione, sine diminutione aliqua sufficienter con-
tineri. Per Deum, qui secundum hunc librum operatus
fuerit, uerum finem huius artis adiuuenisse letabitur. Sed
scias charissime, quoniam, qui principia naturalia in se ip-
so ignorauerit, iam matē remotus est ab arte nostra: quo-
niam non habet radicos ueram, supra quam intentionem
suā fundet. Et qui principia sua sciuierit naturalia, & cau-
sas omnes: non tamen adeptus est uerum finem & profis-

B

L I B E R

cuum huius artis occultissimæ, habet tamen faciliorē aditum ad artis principia, licet ignorantia cadat super intentionem eius de modo huius nostri operis, & hic parum remotus est ab artis introitu. Qui uero sciuerit naturæ principia, & causas mineralium, et generationis modum, qui ex intentione naturæ consistit; parum quidem affertur ab eo de operis complemento sine quo non potest scientia nostra perfici: quoniam ars in omnibus imitari non potest naturam operis sed imitatur eam sicut debite potest. Chariſime igitur fili ſecreto tibi pandimus: quoniam in hoc artifices errant quia naturam in omnibus proprietatum differentijs actionis imitari defuderant. Labora itaq; studere in nostris uoluminibus: et ea ſepiſſime mente tua reuole ut intentionem ex noſtræ loquela modo ueram acquiras quia in eis inuenies ſuper quo mentem tuam fundare debeas, & ſcias ex eis errores a te repellere, in quibus imitari naturam poſſis, in tui operis artificio. Ponamus ergo breuiter primò impedimenta omnia, quibus in opere impeditur artifex, ne uerum finem adipicatur. Dicemus in ea qua artificem huius artis oportet in ſe habere: & prius diſputabimus contra ignorantes & Sophistas, qui propter eorum ignorantiam & impotentiam huius artis magisterij proficuum inquirendo, artem interimunt, & ponunt non eſſe. Ponemus igitur omnes rationes illorum, & poſtea eas euidentiſſime deſtruemus: ita quod prudentibus ſatis patet aperte, nullam illorum ſophiſmata ueritatem continere. Secundo diſputabimus

ſuper

Cap. 3°

super principia naturalia, quae sunt de intentione naturæ
et ibidem super modo generationis et mixtionis eorum
ad inuicem ab opere naturæ. Insuper disputabimus conse= =
quenter super effectus secundum antiquorum philoso= =
phorum sententiam. Quarto uero narrabimus principia
quae sunt ad intentionem huius nostri operis: in quib. imi= =
tari naturam possumus et modum permiscendi et alte= =
randi, secundum cursum naturæ cum causis suis ad inten= =
tionem nostri operis reducendis.

De impedimentis quibus impeditur
huius operis artifex.

Cap. 1.

SVNT E R G O impedimenta huic operi
Superuenientia duo. Naturalis impotentia, et im= =
pense necessaria defectus, uel occupationis laboris.
Naturalem tamē impotentiam multiplicem esse dicimus.
Ex parte scilicet organi ipsius artificis. Et ex parte ipsi= =
us animæ. Ex parte autem organi artificis multipliciter;
quia scilicet organum sit debile aut ex toto corruptum.
Ex animæ uero impotentia multipliciter: uel quia sit ani= =
ma peruersa in organis, propter organa nil rectitudinis
uel rationis in se habens: sicut anima insani, uel fatui. Vel
quia sit fantastica, conirariū formarum facile susceptiva
indebita: et de uno scibili ad eius oppositum extensiua subi= =
tò, et de uno uniuersali ad eius oppositum uerisimiliter:

L I B · E R

De impedimentis ex parte corporis.
Cap. 2.

IA M tibi generaliter determinauimus huius operis impedimenta. Nunc uero specialiori sermone te alloquimur in hoc capitulo, et magis aperte, et narrabimus tibi omnia illa impedimenta plenissime et seriatim. Dicimus igitur, quod si non habuerit sua completa organa, non poterit ad huius operis complementum peruenire, uelut si cæcus fuerit, uel in extremis detruncatus, quoniam non iuuatur a membris, quibus ars ista perficitur, tanquam naturæ ministrantibus. Si uero fuerit artificis corpus debile et ægrotum; sicut fabricantium uel leproorum corpora, quibus membra cadunt, et in extremis uitæ laborantium, et iam etatis decrepitæ senium, ad artis complementum non perueniunt. His igitur naturalibus corporis impotentijs impeditur artifex in intentione sua.

De impedimentis ex parte animæ.
Cap. 3.

PRÆMISIMVS tibi capitulum unum, in quo narravimus sermone absolute manifesta impedimenta ex parte corporis artificis dependetia. Restat nunc narrare impedimenta ex parte animæ, que maxime sunt impedimenta contrahuius complementum operis.

Dicimus igitur, quod, qui non habuerit ingenium naturale, et animam percutantem subtiliter principia naturalia

turalia, et nature fundamenta, et artificia, que consequā naturam possint in sue actionis proprietatibus, non inueniet huius scientie praeiosissime uerā radicem: sicut sunt multi qui duram habent cervicem, et omni perficatione ingeniose iacuam: qui et uix communem intelligere queunt rationem, et opera similiter uulgo communia cum difficultate discunt negotiari. Ab his etiam multos inuenimus, animam habere faciem opinatam fantasiam quamlibet. Ab his etiam multos inuenimus, animam habere faciem opinantem fantasiam quamlibet. Sed quod credunt uerum inuenisse, fantasticum est totum, ratione deinceps, et errore plenum, et semotum à principijs naturalibus, quoniam eorum cerebrum, multis repletum fons sitatibus, nō potest recipere ueram rerū naturalium intentionē: Sunt etiam præter istos alij, qui mobilem habent animam de opinione in opinione, et de uoluntate in uoluntate, sicut quemodo credunt hoc, et idem uolunt sine rationis ullius fundamento post illud uero parum: ex illud aliud credunt similiter, et aliud uolunt, et hī tam mobiles sunt, ut uix minimum eius ad quod intendunt possint consumere, sed di minutum potius illud relinquent. Sunt similiter ex alijs, qui aliquam non possunt uidere ueritatem ex rebus naturalibus plusquam bestia, uelut mente capti et insani pueri. Sunt et alijs, qui contemnunt scientiam, et ipsam non putant esse: quos similiter scientia contemnit, ipsosque ab huius pretiosissimi fine operis repellit. Et sunt alijs serui pecuniae, qui desiderantes hanc scientiam, mirabilē

L I B E R

ipsa affirmant uera, sed ipsa dispedia interponere timent.
Ideoq; licet ipsam affirment, et secundum rationem ipsam
inuestigent, tamen ad operis experientiam non perueni-
unt propter pecuniae auaritiam. Ad hos igitur non perue-
nit scientia nostra. Qualiter autem qui ignorauerit, uel sci-
entiam inuestigare neglexerit, ad ipsam perueniet.

De impedimentis fortuito casu super-
uenientibus. Cap. 4.

Reduximus ad duo capitula impedimenta huius ar-
tis, omnia finem retardantia, quae sunt ex princi-
pijs radicalibus, secundum naturam artificis huius præ-
cioſi negotij. Expedit ergo tantum narrare impedimenta
exterius superuenientia, ex cōtingentibus fortuitis et ca-
ſibus, quibus impeditur hoc opus gloriosum. Vidimus er-
go quosdam astutos, et ingeniosos, minime ignorantibus o-
pera naturae, et ipsam in quibus est possibile, sequentes
principijs, et operibus, quibus est inuestigatio non fanta-
stica in omnibus rebus, quae naturae regulantur actionibus
infra lunarem circulum. Hi tamen ultima paupertate de-
preſi, ex dispensationis indigentia, hoc tam excellentiſi-
mum magisterium coguntur postponere. Sunt et multi
alijs (præter nunc dictos) curiosi, uarijs huius mundi curis
et sollicitudinibus detenti, se omni negocio ſeculari totos
occupantes, a quibus haec noſtra ſcientia præciosa refugit.
Iam ergo tibi ſatis ex præmissis capitulis patet, que ſint
ab hac arte retrahentia impedimenta.

De

De his quæ oportet artificem
consyderare.

Cap. 5.

Concludimus igitur ex predictis, quod oportet ar-
tificem huius operis in scientijs philosophie natu-
ralis eruditum esse et proeuctum: quia quantumcunque
ingenium naturaliter profundum habuerit, et deyder-
um in hoc artificio et philosophiam adeptus fuerit na-
turalis, non tamen ipsius finem acqueret nisi ex doctrina,
quia quod per ingenium naturale non adpiscitur, huius
defectui per doctrinam subuenitur. Oportet etiam artifi-
cia perscrutatione, et industria naturali artificem iuu-
ari. Per doctrinam enim, quantumcunque scientiam acqui-
serit, nisi ab industria iuuetur naturalis ad epulas, tam pre-
ciosissimas non inuitabitur. In punto enim errorum su-
um emendaret per suam industriam, cui remedium igno-
raret adhibere, si sola doctrina fundatus foret. Et errori
suo similiter subueniret in punto ex acquisita scientia per
doctrinam, que per solam naturalem industriam cultare
non posset: quoniam ars ab ingenio iuuatur, et ingenium
ab arte similiter. Et ipsum similiter necessarium est con-
stantis uoluntatis in opere fore, ut non modò hoc, modò il-
lud attētare presumat quid i rerū multitudine ars nostra
nō pscitur. Est enim Lapisunus, medicina una, in quo ma-
gisterium consistit. cui non addimus rem extraneam alia
quam, nec minuimus, nisi quia in preparatione eius super
huius remouemus.

L I B E R

Oportet igitur ipsum sedulum operi usque ad ipsius consumationem insistere, ut non opus detrunicatum dimittat: quia nec scientiam nec proficuum ex opere diminuto acquireret, sed potius desperationem et damnum. Expedit etiam ipsum huius artis principia, et radices principales, que sunt de esse operis, non ignorare quia, qui principia ignorat, finem non inueniet. Et nos dicimus tibi principia illa omnia sermone completo, ne non et ignorantibus sufficienter aperto et manifesto, secundum huius nostrae caratis exigentiam. Expedit ergo similiter temperatum et parcum intrasse, ne subito propter iracundum impetum, iam incepta dissipet et destruat. Similiter et pecuniam suam custodiat, ne presumtive eam uane distribuat: ut si forte artem non inuenierit, relinquatur in miseria et desperatione paupertatis. Vel ne forte, curiam ad finem per suam indagationem approximauerit, consumpta sint ipsius dispendia, et uerum finem miser uolenter ex paupertate relinquat, sicut, cum in principio, qui ignorant, suorum thesaurum totum exterminant. Cum autem hi ad fines fuerint, non habent ulterius ex quo laborent. Unde dicitur huius in more sepiuntur: et quia pecuniam suam dissipauerunt in rebus inutilibus: et quia scientia (quam protinus indagassent) nobilissimam amittunt. Non enim oportet tua bona consumere quoniam uili precio, si artis principia non ignoraueris, que tibi tradidimus, et recte intellexerit, ad complementum magisterij peruenies: Si igitur es tuum perdideras: non attendendo nostra monita que

que tibi in hoc libello scriptissimam operam et munificiam non
nos imque corrodas, nec nobis blasphemias inferas, sed
tue imputa ignorantie et presumptionum.

Non igitur bac scietia bene consistit paupertate vel indiges-
tr: sed potius est etiam inest et aliud sit. Nec etiam dilectione
jure nisi sibi significant operis metiam: sed sibi is comple-
mentum intentum quoniam de his nos, qui in operibus laboram-
tur, et cum illis eam largimur et suadere possimus operari
sunt, et sublimis, et ornatae sunt et bonitatem redirent.

Fortis enim ex opib[us] iustitia operis non aridat deponen-
ret, et in delecto erroris te detrahatur, et ex errore inan-
felicitatem et miseriam perpetuum. Miserrimus enim et
infelicitissimus est, quem deus post operis finis atque laboris
finem, ueritatem denegat conspicere: quando autem sue fra-
cum semper in labore concludit et terminat. Hic enim
in labore conscientius perpetuo, omniisque infirmitate et in
felicitate obsecrus, totam suam scilicet consolationem, gau-
dium, et delectationem amittit, et ultam suam in labore
sine proficuo consumit. Studet et similiter, cum in opere

fueris omnia signa, que in qualib[us] decoratione ap-

parent, in mentem ligillare, et illorum cui
sas inquirere. Hec igitur sunt, que
necessaria sunt artifici ad artem
nostram idoneo. Si uero alte-
rum eorum, que h[ab]ent de-
mus, defuerit, nulli ef-
ti non aduerserat.

L I B E R

De persuasionibus Sophistarum:
Cap. 6.

Cap. 9.

Quoniam in summa huius nostri libri iam præmisimus omnia huius operis impedimenta, & doctrinam iibi dedimus ad artis adhærentiam sufficienter, expedit nos secundum nostri propositi intentionem contra Sophistas & ignorantes disputare. Primo ipsorum rationes ponendo, secundum quod promisimus in principio nos determinaturos esse. Vltimum uero, eas omnes imitando manifesta ostensione demonstrare sapientibus nil ueritatis continentem. Sunt autem diuersi qui eam negant & destruunt: Alij quidem simpliciter: alijs uero ex datis à supponente causa reprobare nituntur. Sunt enim aliqui afferentes argumentum non esse ut prediximus, simpliciter suam opinionem sophistice taliter roborantes. Distinctæ sunt rerū species & diuersitates, quia diuersæ sunt & distinctæ elementorum adiuicem in commixtione proportiones. Est enim aliinus diuersus ab homine in specie, quia multo diuersam habuit elementorum in sui compositione proportionem: sic et in cæteris rerum diuersitatibus est inducere, ergo & in mineralibus. Ignota igitur miscibilium proportione, qua adipiscitur forma & rei perfectio, quomodo mixtum uel miscendū formare sciemus: sed ignoramus solis, luna, nec non elementorum proportionem: ergo formare ipsa ignorare debemus. Ex his igitur concludunt, iniutilis est ars ista & impossibilis. Similiter etiam aliter arguant magisterium nostrum

nostrum interimentes: dicunt enim: ex si proportionē elem
entorum scires, modum tamen mixtionis adinuenire eos
rum ignoras: quoniam in cavernis et mineris et abscon
sis locis, hec natura procreat: ergo cum modum mixtionis
eorum ignoras, et hoc facere singulariter ignoras. Iterum
similiter arguunt: Etsi hoc debite scires, in mixtionis tamē
actione ignorares calorē equare agentem, quo mediante
res ista perficitur. Certā enim habet natura caloris quan
titatem, qua metalla in esse producit, cuius mensurae igno
ras. Similiter et alias naturae causarum differentias agen
tium ignoras, sine quibus non posset natura intēcum per
ficere: his ergo ignoratis, et totus similiter agendi modus
artis ignorabitur. Præterea rationem in experientia tibi
adduco. tam diu est enim à uiris sapientibus hæc perqui
sita scientia, quoniam si possibile esset ad eam per aliquam
uiam perueniri, iam millies compleuissent. Similiter etiā
cum philosophi non sint in suis uoluminibus auctoritatē
dere, nec in eis ueritatem reperiamus manifestam: satis
per hoc est probabile, hanc scientiam non esse. Similiter
etiam, multi huius mundi Principes et Reges, thesaurum
infinitum, et philosophorū copiam habentes, hanc artem
adinuenire desiderauerunt: non tamen ad hunc præciosissi
mam artis fructum pertingere potuerunt, hoc utique satis
sufficiens est argumentum, quod ars sit fruola. Similiter
etiam in debilibus mixtionibus specierum sequi naturam
non possumus, quoniam in formando asinum, secundum
naturam organizatum, sequi naturam non ualemus. Asin

L I B E R

num enim fingere ignorantib; et consimilic; nostrum mixtiones sunt debiles et manifeste quasi sensibili; quare et multo magis metallorum mixtionem, quae est fortissima, ignorabimus: quae est etiam nostris sensibus et experientijs occultata posita: cuius signum est difficultas resolutionis metallorum ex ipsis: Similiter etiam non videtur boues in caprani transmutari, nec aliquam aliud speciem in aliis per artificium reduci: Quomodo igitur, cum metalli differant specie, uteris adiuuacem secundum speciem transformare, ut de tali specie tam speciem facias: Absurdum fatus hoc nobis videatur, et a ueritate data et a principijs naturaebus semelit: Similiter etiam in metallibus animalium naturam et metalla perficit: quomodo et tu in artificio transmutationis, per amotum millia diuare poteris? cum uix armorum centum etatem pertingere ualeat: Si tamen ad hoc utique taliter fuerit responsam, quia quod non possit natura perficere in maximo temporis spatio, in breui per artificium nostrum implemus: quoniam artificium in multis naturae defectuum complet: Dicitulus, quia hoc impossibile est in metallis, maxime cum sine fune iustificantur, qui temperata decoctione indigent: ut in se ipsis secundum gradum et qualitatis insipissetur humiditas, et non fugiat ab eis, et relinquat ipsa omni humiditate priuata: Similiter concussionem et extensionem suscipiunt: Si ergo per artificium tuum uolueris tempus decoctionis naturae in mineralibus et metallicis corporibus abbreviare: oportet per excessum caloris hoc facere, qui non equabitur, sed potius

potius humiditatem dissoluendo, ex eorum corporibus dis-
sipabit et destruet. Solus enim temperatus calor humiditatis est insipissatus, et mixtio eius perficitur et coquendus. Similiter enim esse, et per se prodigiis efficiuntur
quam a genere inconveniens et perficiuntur ad hanc conser-
vationis et corruptionis adesse: non esse specie quo-
hoc autem sic subito et in instanti cum pervenerit in alia
aut plures ex motib. ad situm determinatum in firmamen-
to, a quo datur perfectionis esse; quia unaque res
ex certo situ stellarum, acquirit sibi esse in momento et non
est solus unus situs immo plures, et sibi in vicem diversi.
quemadmodum ipsorum effectus sunt diversi: Et hoc est
uersitatem et distinctionem dicimus per nos etiam non pos-
sumus, cu[m] nobis impingitur et infinita etiam modo et genere
plebis defectum in aperetuo, cum tuisque diversitate
situm stellarum in uno etiam per se etiam si summatis
aut plurimum stellarum etiam, quo datur modus perfe-
ctio scilicet non numeropuram in caputum perducere.
Non enim istud dicimus operis preparatio et suscipienda
formam et officium in instanti, sed facultas ergo opera-
ri formam non debet, cum non sit in instanti similitudinē etiam
in re naturali iste est ardor quoniam facilius subducere
erit quam conseruare et adire aut impinguare et incrementar
quomodo ergo illam cui continetur postumus? Responde
has igitur questiones predictas sophisticae et viae obli-
nus apparentes, credunt hanc etiam divinitus determinare:
He omnes persuasiones predictae sunt sophistae;

L I B E R

tem nostram simpliciter fore negantū. Rationes uero eo=rum, qui ex suppositione negant artem, ponam cū destru=ctionibus illarum in sequenti capitulo. Dehinc uero ad ha=rum interemptionem nunc positarum transcendum à no=bis: est prius ponentibus nobis super his ueram intentio=nem ad operis complementum.

De principijs naturalibus super quæ actio=nas suas fundat natura. Cap. 7.

DI C I M V S utique, quod principia super quæ a=ctionem suam natura fundat, sunt durissimæ com=positionis atque fortissimæ: & sunt Sulphur & Argentu=mum (ut dicunt quidam philosophi) Igitur quia sunt du=rissimæ compositionis & difficillimæ resolutionis, sed in=spissatio eorum adinuicem, & induratio taliter, quod fiat in eis contusio & extensio per malleationem, & non con=fractio, non est nisi per hoc, quod humidum uiscosum in eo rum adinuicem commixtionem saluatur per successiuan= & diuturnam inspissationem, & per temperatissimam in=minera decoctionem. Sed regulam tibi tradimus fili gene=ralem, quoniam non sit inspissatio alicuius humidii, nisi prius fiat ex humido partium subtilissimarum exhalatio, & co=seruatio ex humido partium magis grossarum, ut sit humili dum in permixtione superans siccum. & sic admixtio siccii & humidii, ut humidum temperetur à siccō, & siccum ab humili. & fiat hæc substantia una in suis partibus omni=mera

mera, id est in suis partibus omogenea et temperata inter durum et molle, et extensa in concusione. Sed hoc non fit nisi per diurnam mixtionem humidi uscosi et subtilis terrei per minima quoq; humidum idem cum sicco, et siccum idem cum humido fiat. Et huius subtilis vaporis non fit resolutio subita, immo paulatina, et in multis annorum, et illud ideo, quoniam uniformis est principiorum substantia naturae. Si igitur subito fieret ab eis superflui humidi resolutio, cum non distet humidum a sicco propter forte mixtionem, resolueretur utique humidum cum sicco, quare totum in fumum evanesceret: neque separari posset humidum a sicco in resolutione, propter fortem unionem, quam habent utique adiuvicem. Huius utique uidimus manifestam experientiam in spirituum sublimatione: quoniam cum in eis per sublimationem fiat subita resolutio: non separatur humidum a sicco, nec siccum ab humido, ita quod dividantur in partes totaliter mixtiones eorum: sed tota ascendit eorum substantia, aut parum ex eorum componentibus dissoluitur. Resolutio ergo humidi subtilis fusosi successiva, et diurna, et aequalis, est causa inspissationis metallorum. Hanc quoque facere non possumus inspissationem per hunc modum. Ergo in hoc sequi naturam non ualemus.

No enim possumus naturam in omnibus proprietatum differentijs imitari.

L I B E R

Desolutionibus ad persuasions Sophi
starum. Cap. 7.

NO STRA igitur intentio non est in principijs nat
uram sequi nec in proportione miscibilium ele
mentorum; nec in modo mixtiorum adiuicem ipsorum: ne
que in æquatione caloris in pessantibus, cum omnia sive no
bis impossibilia, et penitus ignota. Restat ergo rationes
Sophistarum interire, hanc excelsam artem negantium
posse esse. Si dixerint ergo nos proportionem elemento
rum, et modum mixtionis illorum adiuicem: et æqua
tionem caloris metalli inspissantis: causa sive alias multas
et accidentia naturæ et actionem continentia ignorare: con
cedimus eis utique: sed non propter hoc nostram scientiam
divinam interimunt: quoniam nec scire uolumus illa: nec pos
sumus, nec ad opus nostrum possunt peruenire. Sed ad hoc
nobis principium assumimus. aliumque generationis me
tallorum modum, in quibus sequitur naturam possumus. Si di
ixerint etiam Philosophos, et principes huius mundi hanc
deshydrasse scientiam, et eam non inuenisse. Respondeamus
eos mentiri: quoniam quosdam principes, licet paucos, et
maxime antiquos et sapientes et nostro tempore reper
tos: iam ex sui industria hanc legimus indagasse scientiam.
Sed talibus nec ore, nec scriptis eam tradere voluerunt, cu
indigni sint. Ergo quia non uiderunt aliquos hanc sci
entiam possidere, cecidit super eorum mentes error, ut effi
cient nullos hanc inuenisse scientiam. Ad hoc etiam arguunt
fantasticæ,

fantasticè, afferentes impotentiam nostram non posse solum in debilib. mixtionibus naturam imitari, sicut in mixtione asini uel bouis, ergo nec in fortibus. Dicimus esse errorem suum multiplicem: quia in arguendi modo non cadit necessitas, qua coartemur artem nostram non esse cōcedere: quia per locum à simili, uel à maiori suam coroborant fantasiam & errorem, in quibus non continetur necessitas, sed contingentia ut in pluribus. Ostendimus quoque per aliam viam, demonstrando illos nullam assignare apparentem similiudinem, inter debilem mixtionis compositionem animalium, et mineralium formarum firmam & fortem, & hæc ideo, quoniam in animalibus et alijs uentibus, in quibus compositio est debilis, non est perficiens solum proportionem: nec miscibilia proportionis, neque qualitates miscibilium, neq; mixtio quæ sequatur ex illarum actione a linuīcē, & passione, quæ est ex aggregatiōne illarum qualitatum: sed est anima, secundum opinionem plurium, quæ est ab occultis naturæ, sicut ab essentia quinta, uel à primo motore: & hoc etiam secundum sententiam plurium dicimus, & huius occultum ignoramus. Ideo & hæc talia, licet in eis sit debilis mixtio: perficere tamen nescimus, quia perfectuum, quod est anima, infundere ignoramus. Per hoc utiq; patet: quoniam est defectus non ex parte mixtionis, quod non perficiamus bouem uel capram: sed ex defectu infusionis anime, quoniam sic debilem & magis debilem, sic fortem & magis forte compositionem facere, secundum uiam & cursum naturalem.

L I B E R

imitantes artificium nostrum sciremus. In metallis igitur perfectio minor est quam in eis: & uersatur illorum perfectio magis circa proportionem, et compositionem, quam circa alia. Ideo cum in eis minor sit perfectio, quam in alijs quæ narravimus, liberius ipsa perficere possumus: illa uero non. Diuersificauit enim Deus altissimus, & gloriosus perfectiones adinuicem multiformiter. In quibus enim compositio, que est secundum naturam, fuit debilis: in illis maiorem & nobiliorem perfectionem posuit, que est secundum animam. Sed quedam fortioris addidit compositionis, & firmioris, sicut lapides & mineralia, sed in eis posuit minorem perfectionem, & ignobilorem, & quæ est ex mixtionis modo. Patet igitur quod non est eorum similitudo bona: quia non ignoramus bouem uel capram fore non ratione compositionis, sed formæ perfectæ, quoniam perfectio in bove uel in capra nobiliores est & magis occulta ea, quæ in metallis consistit. Similiter autem & alter arguunt quoniam non mutatur species in speciem. Dicimus ergo eos mentiri iterum, sicut consueuerunt saepius aliud quam uerum dicere super his quoniam species mutantur in specie secundum hanc uiam, cum individuum species unius in alterius speciem mutatur. Videmus namque uerem, & naturaliter, & per artificium naturale in usum mutari, quæ ab eo differt species: & uitulum strangulatum in apes transmutari: & frumentum in lolium, et canem transmutari in uermem, per ebullitionis putrefactionem. Sed hoc non facimus nos, facit autem natura cui ministramus

Similiter

Similiter et metalla non mutamus, sed natura cui per ar-
tificium aliquam materiam præparamus, quoniam ipsa
per se agit, nos autem administratores eius sumus. Et si p-
aliam rationem taliter arguunt, et suam corroborent so-
phisticè opinionem: scilicet quòd in millibus annorum na-
tura metalla perficit, tu uero in millibus annorum durare
non potes. Dicimus, quoniam natura super principia sua
(secundum opinionem antiquorum philosophorum) agens
perficit in millibus annorum: sed quia principia illa sequi-
non possumus, ideo siue in millibus, siue in pluribus, seu in
paucioribus, uel in momento hoc natura perficiat, non te-
net eorum persuasio: quia in suis principiis imitari natu-
ram non possumus nec uolumus. Videmus enim quòd in
millibus annorum natura non decoquit lapides in calcem,
quod tamen facit homo in breui tempore suo ingenio na-
turali per accidentem calorem. Ideo namq; in metallis
depurandis ingenio et artificio hominis, reducuntur ip-
sa ad puram et nobiliorem substanciam in breui tempore
quòd natura eorum defectus tam citò supplere nō potest:
Iam ex præcedenti negante sermone abbreviato determi-
nauimus, et completiori sermone in subsequentibus de-
demonstrabimus. Secundum tamen opinionem aliquorum
evidentium et perspicacium natura intentum suum subi-
tò perficit scilicet uno die, uel breuiori tempore. Et si hoc
uerum sit, non tamen ualemus in suis principiis naturam
imitari, quod manifestius ostensione demonstrabimus.
Residuum tamen questionis confitemur, quòd totum ue-

L I B E R

rum credimus esse. Et si dicant quod si à situ unius uel plur
um Stellarū datur metallis perfectio, quam ignoramus.
Dicimus hunc sitū nos scire non expedire: quoniam non
est species generabilis & corruptibilis: quin ex indiuidu
is eius alicuius fiat generatio & corruptio omni die: per
quod patet situm Stellarū esse omni die perfectiū cuiusli
bet speciei indiuiduorum & corruptuum. Non ergo necessa
riū est stellarū sitū expectare, esset tamen utile: sed sufficit
solum naturae disponere, ut ipsa quæ sagax est, disponat li
tibus conuenientibus mobilium corporū. Non enim potest
natura perficere sine motu, & situm mobilium. Vnde si natu
rae artificium disponueris, & consideraueris que cuncte
ex contingentibus huius magisterij fiunt, debite perficien
tur sub debito situ, per naturam sibi conuenientem absq;
consideratione illius. Videmus enim cum uermem ex car
ne uel aliquo animali putrescibili deductum in esse desyde
ramus, quod non consideramus immediate situm Stellarū,
sed dispositiones aeris circumscribentis, & alias causas
putrefactionis perfectius prater illum. Et ex tali consi
deratione sufficienter scimus uermes secundum naturam
in esse producere. Natura enim sibi inuenit conuenientem
situm, licet à nobis ignoretur. Et si dicant perfectiones in
stanti duci perfectionem autem nostram non in continent
perficiimus concludunt ex hoc, non ergo perficietur per
artificium huius artis. Dicimus capta illorum usqua fore
ratione humani, & magis bestijs quam uiris assimilari.
Concludunt enim ex præmissis, nullam se habentibus ha
bitudinem

bitudinē ad id, q̄ illatū est. Tant eūrum tenet hæc argumen-
tatio. A sinus currit, ergo tu es capra, quantum er sua. Et
hoc ideo, quoniam si non fiat præparatio in instanti, non
prohibet tamen hoc forma uel perfectio, quod non posse
præparatio dari in instanti. Non enim præparatio est p-
fectio, sed habilitatio ad suscipiendam formam. Si dicunt
etiam, quod facilius sit res naturales destruere, quam con-
struere illas per artificium, et uix Aurum possimus de-
struere: concludunt, ergo impossibile est construere illud.
Respondemus eis taliter: quoniam non concludunt de ne-
cessitate, qua coherciamur aurum non posse construi cre-
dere. Nam quod difficulter construitur, difficulter destru-
itur: non autem impossibile ipsum non posse construi. Ha-
ius autem assignauimus causam, quia fortē habuit com-
positionem: ideo difficultorem habuit resolutionem: ideoq;
difficulter destruitur. Et hoc est quod facit eos opinari im-
possibilem esse illius constructionem, sed quia ignorant i-
psius compositionem naturalem id est illius destructionem
et constructionem artificiale ex cursu naturæ igno-
rant. Attentauerunt tamen forte quod sit for-
tis compositionis: sed quante fortitudi-
nis compositionis sit non
attentauerunt.

L I B E R
De rationibus negantium ar-
tem à datis.
Cap. VII

Caj.º 12º

SUFFICIENTER itaq; charissime fili, Sophistarū
phantasias retulimus. Restat ergo ex quo te attentū
promissione fecimus secundum uiam promissionis ad ea,
quæ determinanda sunt ex raciocinationibus arte negan-
tium à datis transire. Qæcunq; tamen determinata sunt
principia, sunt de intentione naturæ: quorum essentiam
nos oportet disputatione sufficientius in sequentibus. Post il-
lam uero determinationem, & de ipsis sermonem facie-
mus prout sunt principia huius nostri magisterij. In pri-
ma tamen traditione, singularem de unoquoq; principio=
rum faciemus sermonem in sequenti uero uniuersalem. Ex
nunc uero ad praesens rationes negantium à datis, & ip=
sarum intentiones imprimis afferamus. Hanc utiq; artem
supponentes multipliciter, ex intentione diuersa fore com-
perimus. Alij quidē in spiritib. Alij in corporib. Alij in sa-
libus & aluminiis, nitris & bauracijs. Alij uero in oībus
rebus uegetabilib. hanc inueniri artē & magisteriū affir=
mant. Ex his autem omnibus, hi quidē secundum partē
bene, & secundum partem male. Hi uero secundum totum
male hoc diuinum magisterium estimantes, illud posteris
tradiderunt. Ex ipsorum autem errorum multiplicati=
bus ueritatem nos collegisse difficilius, & laboriosæ cau-
telæ coniectura, lōgag; ac tediosa experientia, multorum in
sumptuū

sumptuum interpositione contingit, & illorum error,
per nostrae mentis rationem saepissime militauit, & despe-
rationem adduxit. Blasphemati sunt igitur, quia in eternum
blasphemias posteris reliquerunt ex errore suo, & male-
dictionem super philosophantes profuderunt & non ue-
ritatem, sed diabolicam instigationem post mortem ipso-
rum dimiserunt. Et ego etiam blasphemandus sum, nisi er-
rores ipsorum corrigam, & ueritatem tradam in hac sci-
entia, prout melius exigit hæc ars nostra. Hoc enim magi-
sterium occulto sermone non eget, sed penitus manifesto.
Trademus igitur ipsum sermone tali, quem latere pru-
dentes non accidet. Hic autem mediocribus profundissi-
mus erit: fatuis autem utrosq; terminos miserabiliter con-
cludit in hac una & eadem nostra traditione. Redeuntes
igitur ad propositum dicimus, quod qui in spiritibus eam
esse ponunt, sunt diuersi multipliciter. Alij quidem ex ar-
gento uiuo. Alij uero ex Sulphure & huic affini Arseni-
co scilicet, lapidem philosophicum perquiri afferunt neces-
se esse. Et ab his quidam ex Marchasita, quidam ex Tutia
& Magnesia: Alij ex sale armoniaco. Qui uero in corpo-
ribus. Alij in Saturno. Alij in quolibet aliorum corporum
esse dicunt. Alij quidem in uitro. Alij in gemmis: Alij in
diuerfitatibus salium & aluminum & nitrorum & bau-
rachium. Et alijs in omni genere rerum uegetabiliū, &
horum unicuique supponenti est aduersarius secundum suā
suppositionem. Et his aduersans credit arti simpliciter ad-
uersari. Et secundū plurimū utraq; seclarationib. est uacua

L I B E R

De supponentibus in spiritibus artem
fore. Cap. 10.

COPIA M igitur supponentes eam inueniri in Sulphure, labore impenderunt, et ignorantes eius præparationis perfectionem, ipsam perfectionem diminutam reliquerūt. Crediderunt enim solam mundationem purificacionem perfectionem præparationis esse, hoc autem persublimationem fit: ideoq; adductum est intentioni eorum, ut etiam, quod sola sublimatio in Sulphure, sit perfectio præparationis in ipso, & similiter in suo compari scilicet Arsenico estimantes induxerunt. Venientes igitur ad projectionem, quæ est intentio alterationis, Viderunt illud aduri & euanscere, & in corporibus longam moram non contrahere, & corpora relinquabat magis immunda, quam prius fuerint, sine projectione illius. Quid ergo uiderunt hanc delusionem in sui operis complemento, & longissimis fuerit temporib. reuolutum in illorum pectoribus ex solo Sulphure hæc scientiam repetiri, & in illo non inueniunt: arguunt etiam non posse in alio hanc inueniri: quare cum nec in hoc, nec in ullo alio inueniant, arguunt eam nunquam inueniri. Respondentes utiq; eis breuiter dicimus, eos in hoc parum sentire, & numeri sapere, quia supponunt solum Sulphur esse medicinam nostram: si hæc tamene esset uera suppositio in modo tamen præparationis sunt decepti, quia solam sublimationem credunt sufficientem esse.

Sunt

Cop. 140:

Sunt enim tanquam puer ex principio nativitatis sua usq;
ad senectutem in domo conclusus, non putans mundi latitu-
dinem extendi ultra domum uel ultra quā oculus suus pos-
sit conspicere. Non enim hi in multis lapidibus laborem
suum adhibuerunt: non igitur potuerunt sentire ex quo
medicina nostra eliciatur, & ex quo non, & ideo manus
suas etiam à laborum copia excusauerunt, quid enim labo-
rum perfectuum sit non merito ignorare debuerunt. Sed
quare fuerit opus illorum diminutum dicimus, quia adu-
rentiae naturam in sulphure dimiserunt & fugam, quare
ipsi dissipant & destruunt. Alij uero in ipso et sup com- Cap. 15.º
pari lapidem inueniri aestimantes necesse esse, & profun-
dius ad operis consumationem accedentes: non solum per
sublimationem mundauerunt aduentiam sulphuris, uerū
etiam remouere conati sunt relicta in eo fugam: ad quo-
rum perfectionē similiter delusio peruenit, quia non adhe-
rit stabiliter in ipsis corporibus, sed successivē & paulati-
ne euauit, relicto corpore in sua prima dispositione. Qui
& etiam similiter interientes arguerunt ut primi, &
eisdem ut primis respondentes, artem affirmamus & eam
scimus esse, quia ueritate uidimus, & tetigimus. Alij quia Cap. 16.º
profundius in ipso uiderunt, mundauerunt eum, & eius
fugam & adiunctionem abstulerunt, & factum est eis fixum
& terreum, nullam dans ignis calore fusionem bonam, sed
solum uitrificatoriam, & ideo nō potuerunt in protectio-
ne corporibus permiscere, ideo arguunt ut primi, & nos
eisdem respondemus ut primis, quia opus diminutum dicit-

L I B E R

Cap: 17.

serūt, nec illud cōplere sciuerunt. Ingressionē enim quae est
perfectium, ultimum inquirere ignorauerunt. In omni=bus similiter spiritibus estidem præparationis modus, ni=si quod in argento uiuo, & tutijs excusamur à maiori labo=re, qui est ex remotione adustionis, hæc enim sulphureita=tem adustibilem & inflammabilem non habent, sed solam fugam. Magnesia uero et Marchasita, omne genus sulphu=retatis habent: plus Marchasita, minus uero Magnesia, fugam tamen omnes habent, plus tamen argentum uiuum & armoniacum sal, minus uero sulphur, adhuc uero mi=nus & compar illius, quartò uero adhuc minus Marcha=sita, quintò uero & magnesia minus, sextò uero & ultimo=mimè omnium tutia. Vtraq; tamen fuga participans est, alia tamen plus, & alia minus, & ideo propter eorum fu=gam quibusdam superuenit experimentatoribus delusio uehemens, in eorum operationibus præparationum, & in ipsorum projectionibus similiter. Ideoque & ipsi ar=guunt & interimunt ut in sulphure supponentes, & ei=dem ut in sulphure supponentibus respondemus. Sunt & alijs nitentes sese in experientijs, spiritus in corporibus fi=gere, nulla alia præparatione huic præueniente, sed eisdē delusio similiter angarias attulit & desperationē, & co=a=cti sunt ex ea hanc scientiam non esse credere, & contra ip=sam arguere. Est enim turbationis illorum causa, atque se=dulitas, quoniam in infusione corporum spiritus ita dimi=tunt, nec eis adhærent, immo asperitate ignis aufugunt, permanentibus in easolis corporibus, quoniam præssurā impietatis

impietatis ignis illius pati propter fugam non possunt, quæ ab eis non est ablata. Accidit similiter et quandoque delusio, quia et secum corpora ignem effugiunt, et hoc est, cum non fixi spiritus corporum profundo inseparabiliter adhaerent, quoniam uolatilis summa, superat summam fixi.

Vnde similiter ut primi arguunt, et similiter nos eisdem ut primis respodemus. Tota igitur illorum probatio haec est. Si corpora filij doctrinæ uultis conuertere, tunc si per aliquam medicinâ fieri hoc sit possibile, per spiritus ipsos fieri necesse est, sed ipsos non fixos corporibus utiliter adhaerere non est possibile, immo fugiunt et immunda relinquent illa. ipsos autem fixos non est possibile ingredi, cum terra facti sint, quæ non infunditur, et tamen inclusi corporibus fixi apparent, non tamen sunt, aut ab eis recedunt ipsis manentibus, aut ambo simul cōfugiunt. igitur cum in materia magis affini nullis modis hanc artem inueniri sit possibile, etiam in magis remota non inuenietur, ergo nusquam. Responso igitur nostra haec est, quoniam quod scibile circa hoc est, totum non sciunt, ideoque nec operationem ex eo tota inueniunt, consequentis igitur uitium per sufficientiam ponunt eorum robur.

L I B E R

De supponentibus in corporibus, lapidis-
bus, salibus, aluminibus, baurachis,
uel crescentibus artem fore.

Cap. 11.

QVIDA M autem posuerunt in corporibus ar-
tem illam, cum tamen ad opus peruenierunt illusi-
sunt, estimantes stagnum utrumque liuidum, scilicet plum-
beum & album, albedine uero pura multum naturae solis
& lune assimilari & approximare, liuidum quidem mul-
tum soli, lune parum, album uero lunae multum, soli uero
parum. Ideoque horum aliqui estimantes stagnum iouem
uidelicet multum lune assimilari, & stridore, mollicie, &
liquefactionis uelocitate solummodo differentem creden-
tes, ex superfluitate suae humiditatis liquefactuum esse faci-
le, & molle similiter, ex substantia uero fugitiua argenti
uiui in illo intercidente partes, stridorem possidere expo-
suerunt illud igni, & calcinantes ipsum tenuerunt in igne
quantum potuit tollerare, quo usque album factum est in
calce sua, quam posse inuoluentes reducere non potuerunt,
sed estimauerunt impossibile fore. Etiam horum aliqui re-
duxerunt ex illo aliquid, & stridorem ut prius, & molli-
ciem inuenerunt, & liquefactionis uelocitatem. Ideo cre-
diderunt hoc impossibile per viam hanc, & adducti sunt
in incredulitatem, ut putent artem induracionis illius inue-
niri non posse. Horum uero aliqui calcinauerunt & redu-
xerunt, & iterum scoriam illius subtrahendo cum maio-
ris ignis

ris ignis expressione calcinauerunt et reduxerunt, et sic
sæpe reiterantes opus ad illud widerunt illud induratum
et sine stridore, quia ergo uelocitatem liquefactionis non
omnino remouerunt, illorum mens errauit, et aestimau-
runt ad illud non posse perueniri. Horum itaque alij uole-
tes eidem duritiem et retardationem liquefactionis, cum
administratione duorum corporum praestare, in delusio-
nem ceciderunt, ut frangerent illi quæcunque duorum cor-
porum admixta eis fuerint, nec iuvat in hoc eos illa præpa-
ratio. Ideoque cum nec duris, nec igne illud præparare po-
tuerint, excusauerunt se de longa mora inuentionis artis,
quia eam impossibilem dixerunt, et crediderunt, per hoc
et contra artem arguentes instanter posuerunt illam non
esse. Ex hoc et ab his addentes multa medicamina, widerunt
illa nullam in mutationem facientia, nec eis conuenien-
tia, sed potius coſumpentia, et contra illorum propositiū
agentia, et ideo libros abiecerunt, et capita retorserunt,
et artem friuolum demum dixerunt, quibus obuiantes re-
ſpondemus reſponſione prima. Eundem est etiam in Satyr Cap. 19.
no reperiri illusionis modum, solo abieto hoc, quod cor-
pora non frangit, et quod titius redit à calce sua quam lup-
piter, liuiditatem attamen suam remouere non possunt,
quia ignorant, ideo per illum dealbare non possunt dealba-
tione bona, nec per suam fantasiam potuerunt illum stabili-
bus corporibus stabiliter associare, quin contingat id
per fortē ignem uel ignis expressionem recedere à com-
mixto. Et illud quidem, quod maxime decipit illos in huic

L I B E R

præparatione, supponentes in nullo possèscientiam inueniri, nisi in ipso, & quia post duas reductiones à calce sua nullam duritiem recipit, sed maiore potius mollitiè quam prius habuerit, & in alijs similiter differentijs non uideunt illud emendari. Et ideo cū ipso putantes propinquius & melius inueniri, & non inuenierunt: coguntur per hoc credere & argumentari, scientiam hanc non esse, sed delusionem, & ideo peccant ut priores. Alij uero componentes durum cum duris, molle cum mollibus, propter conuentiam, uoluerunt corpora ad se inuicem transmutare, et illud non potuerunt propter suam ignorantiam, ut permiscentes solem uel lunam cum Venere uel alio unoquoque metallorum, non transmutant illa in solem, uel lunam transmutatione firma, quin accidat ignis expressione forti unius quodq; illorum à commixtione separari, uel comburi, uel ad priorem sui naturam redire. Quædam uero ex eis plus durant in commixtione, quædam uero minus, ut alibi à nobis sufficienter determinatum est. Hæ itaque delusiones superuenientes propter ignorantia, faciunt hos tales de hac diffidere arte, & illam arguere non esse. Alij autem intui-
mus & profundius super hoc inquirentes, cogitauerunt et
ingeniati sunt, & uia uoluerunt inuenire, ut dura mollibus
unita, eas stabiliter indurarēt: unita scilicet, & perfecta cū
imperfectis ad perfectionē reducerēt, & generaliter ad se
inuicē transmutarēt & transmutarentur transmutatione
firma. Et ideo uoluerunt similitudinē et affinitatem illorū inuenire, tum per medicinas, tum uero per ignis admini-
strationem,

Cap° 20°

Cap° 21°

strationem, scilicet attenuando grossa ut Venerē & Martem, & infissando subtilia, ut Iouem, & similem sibi. Et aliqui eorum credentes hanc administrationem perficere, delusi sunt in commixtione horum duorum corporum, uel quia frangibile fecerunt omnino, uel omnino nimis molle, non alteratum à duro, uel nimis durum non alterationā molli. Et sic conuenientiam non inuenierunt: et ideo artem esse negauerunt. A lij uero adhuc profundius proficienes Cap^o 22°

tes, alterare uoluerunt corpora cum animarum suarum extractione, et cum extracta anima, aliam animam alterare. Similiter & ad id non potuit eorum experientia peruenire, sed defisi sunt de intentione sua, per hoc estimantes artem non posse inueniri. Alij uero solo igne ipsa perficere conantes, delusi in opinione sua fuerunt, quia ad id peruenire non potuerunt nec sciuerunt. Et hi eam ex hoc non esse putauerūt, quibus omnibus obuiamus ut prius qui uero Cap^o 23° in vitro & gemmis illam posuerunt, experti sunt per uitrum & gemmas in corporibus alterationes facere, & nō potuerunt, quia non alterat quod non ingreditur. Et ipsum quidem uitrum & gemmæ non ingrediuntur, ideo nō alterant, sed & si conati sunt uitrum sic unire cum uix hoc posſit, non tamen propositum habent, quoniam uitrum ex corporibus faciunt, & propter hunc errorem estimant errorē super totam artem cadere & sic eam arguunt non esse. Quibus respondemus eos operari indebito modo, ideoque indebitē terminantes, non possunt hanc ex eorum erroribus artem interimere. Sunt et alij supponentes eam Cap^o 24°

L I B E R

artem inueniri in salibus & aluminibus, nitris & baura-
chijs: possunt quidem, & in his experiri, sed eam inueniri
minime putamus in eis. Ideoque si post suam experientiam
paucam utilitatem transmutationis inuenierunt, scilicet sol-
uendo, coagulando, & assando, non interimunt itaque ar-
tem cum necessaria sit in scientia. Possibile est tamen in his
omnibus aliquam alterationem inueniri, sed remota est ual-
de & maximie laboriosa. Adhuc uero & in alijs crescenti
bus omnibus magis laboriosa fore probatur, ideoque qui-
dam in omnibus uegetabilibus ponunt, possibile quidem
ponunt, sed non eis: quoniam potius deficerent in labore,
quam laboratum perfici sit possibile, ideo & si hi tales ar-
tem non inueniunt suis laboribus, artem nullis laboribus
inueniri posse argumentantur. Omnes autem prius dicti
errantes unam medicinam suam posuerunt, et nullam alia
supposuerunt præter illam. Et hi quidem iam redarguti
sunt omnes. Alij uero multi & quasi infiniti harum rerū
omnium, aut quarundam compositionem sub diuersa pro
creatione facientes, ignoranter & inscienter incedunt, &
error illorum in infinitum extēditur, quoniam infinita est
diuersitas procreationis miscibilium, & infinita est diuer-
sitas & numerus rerum miscibilium: & in his ambabus
infinitybus infiniti cōtingit errare: aliquādo ex supera-
bundantia, aliquādo ex diminutione, et his impossibilis est
correctio. Sed nos quoq; longitudini et prolixitati sermo-
num parcentes, super infinitis insistere nolumus, quoniam
scientiam uniuersalem trademus breuibus locutionibus,

qua

qua euidenter infinitatem suorum errorum emendare poterunt, et illos corrigere. Nunc uero naturalia principia dicemus secundum eorum causas, ut ex principio te attenuem fecimus in memoratione illorum.

De naturalibus principijs Mercurij Sulphuris & Arsenici.

Cap. 12.

IN N V I M V S ergo tibi secundum aliquorum opinio-
nem, qui fuerunt de secta artem nostram imitantium,
quod principia naturalia in opere naturae sunt spiritus fœ-
tens, et aqua uiva, quam et siccata aqua non manari con-
cedimus. Spiritum autem fœtentem diuisimus: est enim al-
bus in occulto, et rubeus, et niger. Ut ergo in magisterio
huius operis, in manifesto autem ut ergo tendens ad rubea-
dinem. Dicimus igitur sermone breui, nec non et simili-
ter completo sufficientem generationem uniuscuiusque isto-
rum et modum similiter generationis. Expedit igitur nos
ampliare sermonem nostrum, et dilatare, et singulum ca-
pitulum de singulo naturali principio tradere. In genere
tamen dicimus quod unumquodque ipsorum est fortissima
compositionis, et uniformis substantiae, et illud ideo quo-
niam in eis per minima partes terre et taliter partibus ac-
reis, aqueis, et igneis, sunt unitae, ut nulla ipsarum altera
in resolutione possit dimittere: imo quaelibet cum quali-
bet resolutur propter fortem unionem, quam habet ad in-

D

L I B E R

Cap^o 26°

uicem per minima: calore in mineralibus & quali terre ui-
sceribus occultato, multiplicato, et exquo, secundum de-
bitum cursum naturae, ad exigentiam illorum essentie se-
cundum opinionem quorundam antiquorum. Alij autem
aliter dixerunt, quoniam principium non fuit Argentum
uiuum in natura sua, sed alteratum & conuersum in ter-
ram suam, & Sulphur similiter alteratum & in terram
mutatum. Vnde dixerunt, quod principium fuit aliud quam
spiritus fortens, et spiritus fugiens in intentione naturae. Et
ratio qua moti sunt fuit, quoniam non inueniunt in mine-
ris argenteis uel aliorum metallorum aliquid quod sit Ar-
gentum uiuum in sui natura uel aliquid quod sit Sulphur si-
militer in sui natura: imo per se inueniunt unumquodq;
illorum seperatum in propria sua minera et natura. Simi-
liter etiam & per aliam rationem hoc affirmant, scilicet,
non est transitus a contrario in contrarium nisi per despo-
sitionem medium. Ergo cum sic sit, coguntur confiteri &
credere, quod non sit transitus a molitie Argenti uiui ad du-
ritiem alicuius metalli, nisi per dispositionem, quae est in-
ter duritatem & molitatem illorum, sed in mineris non in-
ueniunt aliquid, in quo saluetur haec media dispositio, ideo
hac ratione copelluntur credere Argentum uiuum, et Sul-
phur in sui natura non esse principium de intentione naturae
imo aliud: quod sequitur ex illorum essentiarum altera-
tione in radice naturae ad terream substantiam: Et est iste
modus, quoniam prius unumquodq; eorum conuertitur
ad terream substantiam, & ex his ambabus terreis natu-
ris

ris resolutur fumus tenuissimus à calore multiplicato in
uiscere terræ et hic duplex fumus est materiæ metallorum
immediata. hic tamen fumus à calore temperato minere
decoctus conuertitur in naturam cuiusdam terræ. Ideoq;
fixionem quandam su; cipit, quam defluens aqua per uisce
ra mineræ & terræ pungitatem dissoluit, & ei uniforme
rit unitur unione naturali, & firma: ideoq; sic dixerūt
opinantes, quod aqua fluēs per meatus terræ inuenit sub-
stantiam dissolubilem, ex substantia terræ in uisceribus il-
liis, & illam soluit, & uniformiter secum unitur, quo usq;
& substantia terræ in uisceribus dissoluta, & aqua fluens
dissoluens, unum fuerint unione naturali, et ad talēm uni-
onem uenient omnia elementa secundum debitam & na-
turalem proportionem, & miscentur per minima quo-
usq; faciant uniformem mixtionem. Et hæc mixtio per suc-
cessuum decoctionem, in minerā inspissatur, & induratur
& fit metallum. Ehi quoq; sunt affines ueritati, non ta-
men ueritatem coniuncti puram. Nam sermone uniuersali cap^o 27°
determinauimus de metallorum principijs naturalibus
restat nunc ut ponamus uniuscuiusq; principij cap. Cum
igitur tria sunt Sulphur, Arsenicum, & Argentū uiuum.
Primo scribemus cap. de Sulphure. Secundo de Arsenico.
Tertio Argento uiuo. deinde uniuscuiusq; metallorū, qui
sunt effectus eorū ponemus cap. determinatum, secundum
quod est ex opere naturæ. Deinde ad ea quæ huius magi-
sterij sunt fundamenta, & illorum operationes transi-
endum, horum causas omnium assignantes.

L I B E R

De Sulfure. Cap. 13:

DICIMVS situr, quod Sulphur est pinguedo in
minera terre, per temperatam decoctionem in=
spissata, quo usq; induretur, & sicca fiat: & cum indurata
fuerit, Sulphur uocatur. Habet siquidem Sulphur fortissi=
mam compositionem, & est uniformis substantiae in suis
partibus omnibus: quia homogeneous est: ideoq; non au=
fertur eius oleum ab ipso per distillationem, sicut ab alijs
rebus oleum habentibus. Qui ergo querunt ipsum calcinare
non perdendo de illius substantia aliquid, de quo sit
curandum, in uanum laborant, quoniam non calcinatur
nisi per magnam industria, & multum de illius substan=
tia dissipatur: ex centum enim partibus uix tibi tres suffi=
cienter referuas post ipsius calcinationem. Figitimiliter
non potest nisi prius calcinetur, commisceri attamen, &
aliquantulum illius figura retardari, & illius potest adustio
reprimi, & cum commixto facilius calcinatur. Qui ergo
querit ex eo opus elicere illud, per se præparando non e=
liciat, quoniam cum commixto perficitur, et sine illo pro=
telatur magisterium usq; ad desperationem, & cum suo
compari fit tinctura, & dat pondus completem unicuiq;
metallorum, & ipsum feditate depurat & illustrat, &
perficit cum magestrio. sine quo nullum horum prestat,
sed potius corrumpit & denigrat: non igitur sine magiste=
rio ipso utaris. (Qui etiam in præparatione ipsum com=
misceret

miscere, et amicari corporibus nouerit: sciet unum de se-
creatis naturae maximu, et uia perfectionis uniuersitatem, cum mul-
tet sint uiae ad unum effectum, et ad unum intentum. Et multa sunt hinc
quodcumque corpus ex ipso calcinatur, acquirit pondus sine dubio: et quoq[ue]
assotiatum et assatum per sublimationem fit usus. Cal-
cinantur denique omnia corpora ex eo facile preter Solem
et Iouem. Sol uero difficillime et non coagulatur Argentum uiuum ex eo in Solem uel Lunam, in quibus sit utilitas per artificium debile, sicut philosophorum quidam fa-
tui putauerunt. Et ita dicimus, quod quemque corpora
minus habent de humiditate, facilius per Sulphur calcinatur, quam que multam. Per Deum altissimum id illu-
minat omne corpus: quoniam est lumen et tinctura. Diffi-
cillime quoque soluitur: quia non habet partes salugineas
sed oleaginas, que non facile in aquam soluuntur: que alter-
tem facile uel difficile soluuntur in aquam in capitulo so-
lutionis monstrabimus satis aperte. Sublimatur uero, quia
spiritus est, et si commisceatur Veneri et aduratur secundum
fit mirabile uolaceum cum Mercurio quoque miscetur simili-
liter, et fit ex eis per decoctionem celestius color et
delectabilis. Non potet quis, quod Sulphur per se opus
compleat aliquod: non enim esset hoc nisi uanum credere
hoc autem satis lucide probabimus in sequenti. Eligitur
autem crassum et lucidum. Et de Sulphure haec dicta
sufficiant.

L I B E R
De Arsenico Cap: 14.

RE S T A T nos de Arsenico disputare. Ad pre-
sensigitur dicimus, quod est de subtili materia &
similicūm Sulphure: idcirco non oportet id aliter diffini-
ri quia in Sulphur. In hoc autem diuersificatur à Sulphure
quia est albedinis tinctura, & rubedinis similiter de faci-
li: Sulphur uero rubedinis de facilis: albedinis autem diffi-
cili. *Caro in arsenicum cili me.* Est autem Sulphuris & Arsenici duplex genus:
asq; vulgo uero citrinum quoq; & rubeum quæ sunt huic arti utilia: reli-
tae autem pigmenta *qua uero multa genera non. Figitur autem Arsenicum si-*
ne, c. Itarum nō cut & Sulphur. Vtriusq; uero sublimatio à metallorum
calcib. melior est. Non aut sunt Sulphur et Arsenicum me-
dicina perfectiu a huius operis, nec completio: sunt autem
admiriculum perfectionis in casu, eligitur autem lucidum
& squamosum & scissile.

De mercurio: Cap: 15

ARGENTVM quippe uiuum, quod & Mer-
curius appellatur, antiquorum usu, est aqua ui-
scos in uisceribus terræ, substantia subtilis, albæ terreae
per calorem temperauissimum, unita totali unione per mi-
numa, quo usq; humidum temperetur a siccо, & siccum ab
humido & equaliter. Ideoq; fugit superficiem planam de fa-
cili propter suæ aquæ humiditatem. non autem adhaeret
quamvis

quamuis uicoforam habeat humiditatem propter siccitatē illius, quæ illam contemperat, et non adherere permittit. Est etiam (ut quidā dicunt) materia metallorum cum Sulphure: adhaeret quoq; tribus mineralibus de facili. Satur nos scilicet, Ioui & Soli. Luna autem magis difficulter. Veneti difficultius quam Luna. Marti autem nullo modo, nisi per artificium. Ex hoc utiq; maximum elicias secretum. Est enim amicabilis, et metallis placabilis, et medium coniungendi tincturæ: et non submergitur aliquod metallorum in Mercurio nisi Sol. soluuntur tamen Iupiter & Saturnus, Luna & Venus ab eo, et miscentur: et sine ipso aliquod metallorum deaurari non potest. Figitur et est tinctura rubedinis, exuberantissimæ refractionis in fulgida splendens, et non recedit à commixta donec est. Non est tamen medicina nostra in natura sua. sed iuuare quandoq; potest similiter in casu.

De corporibus metallicis, quæ sunt effectus principiorum naturæ:

Caput 16.

D I C I M V S igitur de metallicis corporib. quæ sunt effectus horum naturæ principiorum: sunt autem sex numero: Aurum, Argentum, Plumbum, Stagnum, Aes, Ferrum. Dicimus igitur quoniam metallum est corpus miscibile minerale fusibile, et sub malleo ex omni dimensione extendibile. Est autem metallum, ut diximus, densæ substantiæ, et fortissimæ compositionis, et firme: habent etiam affinitatem magnam metalla adiuvicem: non

L I B E R

tamē perfectum, diminutum perficit per eius commixtio-
nem. Si enim aurum cum plumbo admisceatur fusione, nō
fū ex hoc plumbum aurum, sed evanescit à commixtione
& aduritur plumbum. Aurum autem in examinatione
remanet. et similiter in reliquis inducendo cadit secundum
omnem cursum: secundum uero nostrū magisterium, per-
fectum imperfectum perficit & adiuuat, et imperfectum
in nostro magisterio per se perficimus sine admixtione ali-
cuius rei extranea, & perfectum hoc eodem magisterio
perficimus. Et per deum se adiuicem alterant, & alterā-
tur, & se inuicem perficiunt & perficiuntur: per se tamen
unumquodq; eorum nequaquam perficimus sine alicuius
alterius adminiculo.

De Sole.

Cap. 17.

Definitio aurum
A T T V L I M V S tibi in generali capit. sum-
tamen faciemus de unoquoq; sermonem. Et primò de Au-
ro. Dicimus igitur quod Aurum est corpus metallicum ci-
trinum, ponderosum, mutum, fulgidum, & qualiter in uen-
tre terre digestum, aqua minerali diutissime lauatum: sub
malleo extendibile, fusibile, examinationem cineritij et ce-
menti tolerans. Ex hac utiq; definitio elicias, quod ali-
quid non est Aurum, nisi causas & differentias omnes ha-
beat Auri. Quisquis tamen metallum radicitus citrinat, et
ad æqualitatem perducit, & mundat, ex omni genere me-
tallorum Aurum facit.

Ideoq;

Ideoque per opus naturae perpendimus & artificio eius ex in aurum mutari posse. Vidi mus nanque in mineris eris,
a quibus emanabat aqua, secum adducens eris squamas te-
nuissimas, quod ipsas diuturno & continuo lapsu lauat et
mundat. Deinde uero aqua cessante fluere, vidi mus cū sic-
ca arena has squamas per triennium à solis calore exquo-
qui: inter quas est inuentum aurum uerissimum. Aestima-
vimus itaque per aquæ beneficium illas mundatas fruſſe,
per solis autem calorem & arena ſiccitatem æqualiter di-
gestum, ad æqualitatem peruenisse. Imitantes igitur natu-
ram cum poſſumus ſimiliter alteramus, non tamen in hoc
ſequi naturam ualemus. Aurum quoq; eft preeiosius me-
tallorum, et tinctura eft rubedinis: quia tingit & tranſfor-
mat omne corpus. Calcinatur autem & ſoluitur ſine utili-
tate: & eft medicina letificans in iuuentute corporis. Fran-
gitur facile cum Mercurio & odore plumbi, & teritur.
Non eft autem in actu quod magis ſibi communiceat quam
Iupiter & Luna. In pondere autem & ſurditate, & in
putrefactabilitate Saturnus: in colore autem Venus: in poſ-
tia magis Venus, deinde Luna, deinde Iupiter, & deinde
Saturnus: ultimò uero Mars. Et hoc eft unum de ſecre-
tis naturæ. Cum ipſo ſimiliter commiſſentur ſpiri-
tus, & ſiguntur per ipſum, maximo inge-
nio, quod non peruenit ad artificem
dure ceruicis.

L I B E R
De Luna. Cap. 18.

SOLIS itaque capitulo premisso, dicamus sermonē
Snostrū in Luna conuenienti uocabulo Argento. Dicimus quod Argentū est corpus metallicum album, albedine pura, mundum, durum, sonans, perdurans in cinericio: sub malleo extendibile, ignibile, fusibile. Est itaque albedo
nis tinctura, et indurat louem per artificium, et conuer-
tit ad se, et commiscetur Soli, et non frangitur, sed in exa-
minatione sine artificio secum non perseverat. Qui nouit
ipsum magis subtiliare. Et post subtiliationem inspissare,
et figere secum associatum, cum eo manet in pugna, et ip-
sum non dimittit penitus. Super fumum autem acutorum,
sicut acetii, salis ar. et agrestae sit cælestinus color mirabi-
lis: et est nobile corpus, sed diminutum à nobilitate Auri.
Et inuenitur eius minera determinata: et aliquotiens ha-
bet confusam mineram cum alijs corporibus, et illud non
est sic nobile. Calcinatur autem similiter et soluitur labo-
re maximo cum nulla utilitate.

De Saturno. Cap. 19.

DE plumbo tradamus capitulum, et dicamus quod
ipsum est corpus metallicum, liuidum, terreum,
ponerofum, mutum: parua participans albedine, cum li-
uiditate multa: cineritum et cementum refugiens: molle
facile in omni sua dimensione, parua comprehensione exten-
dibile

dibile, & facile fusibile sine ignitione dissolubili. Vt quidā
fatui putant dicunt ipsum in natura sua multū Auro pro-
ximare. Sed quoniam sunt durae ceruicis, omni ratione ua-
cui, nullam rationem cognoscere ualentes ex subtilissimis
rebus, quantum in se est: de eis secundum sensum iudicant,
quoniam uident illud ponderosum, & mutum, & non pu-
trescere, credunt ipsum illi multum approximare: sed hoc
totum est erroneum et latius à nobis in sequenti negocio re-
probatum aperte. Plumbum ergo multum habet de sub-
stantia terrea, ideoque lauatur: & in Stagnum per lava-
crum uertitur. Per hoc igitur patet Stagnum magis perse-
cto assimilari. Plumbum similiter aduritur & fit Minium,
& ponendo super uaporem acetifit Cerusa. Et licet ipsum
non multum approximet Argento: ex eo tamē per nostrū
artificium, de acili Argentum formamus: et nō coferuat
proprium pondus in transmutatione, sed mutatur in no-
uum pondus. Et hoc op̄tum in magisterio acquirit. Est
etiam Plumbum Argenti examen in cineritio, cuius cau-
sas dicemus.

De Ioue. Cap. 20.

IOVIS ergo traditione non omissa, significamus filijs
 doctrinæ, quod est corpus metallicum album, non pu-
 re liuidum, & sonans parum: terreitate pauca participat
 stridorem, mollitatem, liquefactionis sine ignitione ueloci-
 tatem ex radice possidens: cineritium & cementum non

L I B E R

expectans sub malleo extendibile. Et ergo Iupiter inter di-
minuta à perfectione corpora magis perfectum ex radice
sue naturæ affinis, Soli uidelicet et Lunæ, magis tamè Lu-
næ: minus uero Soli. Hoc itaque in sequenti lucide narrabi-
tur. Iupiter quia albedinem multam ex radice sue creatio-
nis suscepit, ideo non alba corpora dealbat. Vitium tamen
est ei, quia omne corpus frangit, præter Saturnum, & pu-
rissimum Solem. Et Iuditer multiū Soli & Lunæ adhæret:
ideo ex eis per examen non de facili recedit. Suscipit tina-
etur am rubedinis, & splendet in eo fulgore inestimabili,
& pondus acquirit in magisterio huius artis: & munda-
tur facilius quam Saturnus. Et qui sciuerit eius uitium fra-
ctionis corporum auferre, subito eius proficuo perfrui læ-
tabitur. Conuenit enim Soli & Lunæ, nec separabitur ab
eis semper.

De Venere Cap. 21.

DE Venere uero sermo noster fit ad præsens: & est
corpus metallicum liuidum uiride rubidine fusca
participans ignibile fusibile, sub malleo extendibile, cineri-
tium & cementum refugens. Venus utique (ut narratum
est) in profundo sue substanciali, colorem & essentiam au-
ri protendit: malleatur & ignitur ut argentum & aurum.
Ideoque secretum ex eo assumas, quia est medium Solis et
Lunæ, & facile ad utrumque cōverti tinturam accipit, et
est bona conuersionis, & paucilaboris. Et cum eo conue-
nit

*nit Tutia uebementer, & illam citrinat citrinitate bona,
ut ex hoc proficuum elicias. Excusamur utique per eam à
laboribus indurationis, & ignitionis illius. Assumas igit
etur eum præ ceteris imperfectis corporibus in opere mi
nori & medio: in majori uero minime. In hoc tamen à loue
uitum habet, quoniam liuescit de facili, & infectionem ex
aere, acribus, & acutis suscipit, & eradicare illud, non est
facile artificium, immo profundum.*

De Marte. Cap. 22.

MARTIS uero narratio ex secretum eius totū
est ex opere naturæ: quoniam est corpus metalli
cum, liuidum multum, parum uero rubeum, albedine non
pura participans, durum, ignibile, non fusibile fusione re
cta, sub malleo extendibile, & multum sonans. Est autem
Mars dure tractionis propter impotentiam sue fusionis:
qui si sine medicina illius naturam immutante fundatur,
coniungitur Soli & Lune, & non separabitur per examen
separationis sine magna industria: sed si præparetur con
iungitur, & non separatur per aliquod artificium, si eius
natura fixionis non immutetur ab eo sola remotâ immun
ditia illius. Ergo tinctura rubedinis de facili: albedinis
uerò bonæ difficillime. Et cum coniungitur nō alteratum,
non mutans est coloris coniuncti sed augens illud in quanti
tate. Inter omnia igitur corpora Iupiter in splendidius &
lucidius & perfectius solare & lunare transformatus

L I B E R

corpus. Sed in eo est opus facilis tractationis ex longi la-
boris. Post illud uero Venus minus perfectae mutationis
eligitur difficultor fractionis, breuioris uero à loue labo-
ris. Saturnus uero, post Veneris perfectionem, in trans-
mutatione ab illa diminutam habet, facilis tantum tracta-
tionis, longissimi uero laboris. Mars uero inter cetera mi-
nimæ perfectionis in transformatione consistit tractationis
utique difficillimæ, ex laboris longissimi. Quæcunque igi-
tur à uelocitate liquefactionis corpora remota sunt, diffi-
cia inueniuntur in transmutationis opere et tractationis.
Et sunt huiusmodi Venus et Mars: quæ uero sunt magis,
magis: et quæ maximæ, maxime. Quæcunque uero majoris
liuiditatis infectionem sunt participantia: et haec lon-
gioris laboris inueniuntur, ex minoris perfectionis. Quæ
cunque atamen perfectionum diuerditates, paulò prius à
nobis determinatæ in minori et medio operis artificio re-
pertæ sunt, in maiori uero unius perfectionis sunt omnia,
nō autem unius tractationis, aut laboris sunt. Remanet enim
ea quæ est tractationis facilitas et difficultas: et quæ breui-
tas laboris, et longitudo in radice uitiata corpora inuenta
sunt. Iā igitur principia naturalia traditione uera, quæ est
ex intentione naturæ ipsorum corporum ascripsimus: et ipsorum
corporum similiter determinantes sermones in singulis capi-
tulis ueraciter exposuimus, et secundū sentētiā eorum,
qui intima naturæ uidere poterunt, et secundum nostram
qui ad ea peruenimus cum instantia laboris. Nunc uero se-
cundum quod inuenimus, expedit huius artis defectum sup-
plere,

plete, et principia omnia huius magisterij tradere in nostri ultima sermonis parte, et perfectionem quā uidimus, secundum eis exigentiam cum causis suis monstrare.

L I B R I S E C V N D I

S V M M A E G E B E R I S P H I L O S O P H I
perspicacissimi De prīcipijs ma-
gisterij, & perfectione eius.
dem Prohōemium.

SVNT DVO, QV AE DETERMI
nanda sunt principia, scilicet huius magisterij, et
perfectio eiusdem. Sunt itaque huius artis principia
modi operationū ipsius, quibus applicatur artifex ad hoc
magisterium, qui quidē ad se inuicem sunt diuersi. Est enim
unus modus Sublimatio, et Descensio alter, et unus est Di-
stillatio, et unus ex modis est Calcinatio, et aliis Solutio,
Sextus coagulatio, Septimus uero Fixio, Octauus est Ce-
ratio, de quibus singulis enarrationem faciemus. Perfe-
ctio uero consistit ex cōsideratione rerum, quibus perueni-
tur ad eam, et ex cōsideratione rerum iuantium, et
ex cōsideratione ipsius rei quæ ultimo perficit, et ex con-
sideratione rei ex qua cognoscitur, si in perfectione fuerit
magisterium uel non. Consyderatio uero eorū quibus per-
uenitur ad operis complementum, est cōsideratio substan-
tia manifesta, et colorum manifestorum, et ponderis in
unoquoq; corporum mundatorum, et eorum scilicet cor-

L I B E R

porum mundatorum, & eorum scilicet corporum quæ nō
mutandi sunt ex radice sua naturæ absque ullo artificio,
& confyderatio eorum similiter in radice sua, quæ mutan-
da sunt cum artificio, & confyderatio principiorum cor-
porum secundum suum profundum occultum, & manife-
stum, secundum naturam suam sine artificio, & eorum si-
militer cum artificio, quoniam si non cognoscerentur cor-
pora & illorum principia in profundo sua naturæ & ma-
nifesto cum artificio & sine, nesciretur quid superfluum
in eis, & quid diminutum esset: quare necesse foret, nos nun-
quam ad perfectionem transmutationis illorum peruenire.
Confyderatio rerum iuuantium perfectionem, est confy-
deratio naturarum illarum rerum, quas corporibus sine
artificio uidemus adhaerere et mutationem facere, & sunt
Marchasita, Magnesia, Tutia, Antimonium, Lapis lazu-
li: & confyderatio eorum, quæ sine adherentiâ corpora
mundificant, & sunt scilicet sales & alumina, nitra, &
baurachia, & quæ sunt naturæ huius, & confyderatio ui-
trificationis mundantis per consimilem naturam. Confyde-
ratio uero rei quæ ultimo perficit, est confyderatio electric-
nis puræ substantie Argenti uiuæ, & est medicina, quæ ex
materia illius assumpsit originem, & ex illa creatæ est.
Non est autem ista medicina Argentum uiuum in sui natu-
ra, nec in tota substantia, sed fuit pars illius, non est autem
naturæ sua, cum lapis noster factus est pars eius, ipse enim
illustrat, & ab adulstione conseruat, quod perfectionis est
significatio. Confyderatio uero rei, ex qua cognoscitur utru
magisterium

magisterium in perfectione sit uel non, est consideratio cineritij, cementi, ignitionis, fusionis, expositionis super uapores acutos extinctionis, comixtionis Sulphuris, et rei adurentis corpora, reductionis post calcinationem, et susceptionis Argenti uiui facilis uel difficultis. Hæc autem omnia narrabimus cum causis suis, et cum experientijs facilibus, quibus poteris manifeste cognoscere sermones nostros non uariisse. Et hæc experimēta erūt penitus nota.

De sublimatione ad quid
inuenta sit.
Cap. 1.

CONSEQVENTE Sigitur nostrum propositum dicimus de Sublimatione, et fuit causa inventioris eius, quia non inuenierunt antiqui nostri neque nos, neq; qui post nos exunt, aliquid, quod uniretur corporibus nisi spiritus solos, uel aliquid quod naturam corporis uel spiritus in se contineat, et hos projectos super corpora, sine illorum mundatione uiderunt, uel non perfectos colores dare, uel extoto corrumpere, adurere, denigrare, et defædere: et hoc secundum diuerositatem ipsorum spirituum. Quidam enim sunt adurentes, ut Sulphur et Arsenicum et Marchasita, et hi quidem corrumpunt ex toto. Alij uero non adurunt, ut omne genus tutiæ, et hi quidem imperfectos colores dant, et illud ideo, quoniam qui adurunt, denigrant et defœdant, duplice de causa hoc

E

L I B E R

faciunt, una, quoniam unctuositas Sulphuris, de cuius proprietate est de facili inflammari, & per inflammationem denigrari, & per consequens denigrata corrupti ab eis non est ablata. Altera uero causa est terreitas, quae ab eis similiter separata non fuit. In his autem, in quibus non datur perfectus color, causa est sola terreitas, liuidum facies. Potest etiam, & adustio liuidum creare colorem, ideoque ingenitius sumus hos mundare ab unctuositate uidelicet aduentore, eam habentes, scilicet & à terrea superfluitate omnes. Et ad hoc per nullum magisterium possumus peruenire, nisi per solam sublimationem. Ignis enim cum eleuat, subtiliores partes semper eleuat, ergo dimittit grossiores: ex hoc patet per sublimationem spiritus à terreitate mundari, quae ingressione impediebat, & colorem immundum dabat. Experientia uero satis tibi notum facit per uisum tuum, illos ab ea absolutos esse. uides enim eos sphenidiores, & magis peruios, & eos facilius corporum densitates subintrare, & penetrare, & non foedum ut prius facere. Quod uero per sublimatione adustio remoueatur, patet experimento, quoniam Arsenicum, quod prius ante sui sublimationem impurum erat, ab adustione, post eius sublimationem inflammari se non permittit: sed solummodo sine inflammatione recedit: & hoc idem in Sulphure experimentum inuenies. Quia igitur in nullis alijs, quam in spiritibus, uidimus adhæretiam ad corpora cum alteratione, per nulla alia siuimus ab eis excusati, quin necessarium fuerit illos prævarasse cum mundificatione illorum,

que

qua^e est per sublimationem, ideoque hæc fuit causa necessaria inuentionis sublimationis. Igitur narremus eius ordinem totum: sine diminutione, et ipsius essentiam.

De diuersitate Sublimationis, & qualiter debeat fieri & ordinari.

Cap. 2.

DICIMVS igitur quod Sublimatio est rei siccae per ignem eleuatio cum adhærentia sui uasis. Sublimatio uero diuersificatur propter diuersitatem spirituum sublimandorum, quædam enim fit cum ignitione, quædam uero cum igne mediocri, quædam autem cum igne remisso. Si igitur sublimetur Arsenicum uel Sulphur, necesse est illa per remissum ignem sublimari, quoniam cum habeant partes subtilissimas coniunctas uniformiter grossis: ascenderet utique tota illorum substâlia sine purificatione aliqua, immo denigrata etiam combusta. Ut igitur separet quis immundam terream substantiam, necesse fuit inuenire ingenia duarum generationum: proportionem, scilicet ignis et mundificationem cum commixtione faciem: quoniā commixtio cum facibus partes comprehēdit grossas et tenet illas in alutelis fundo depresso, nec eas scandere permittit. Vnde et necesse est artificem triplicem ignis gradum sublimationi applicare. unum proportionare taliter, quod per eum ascendat alterata tan-

E ij

L I B E R

tum & mundiora & lucidiora, & per hoc manifeste uideat ea mundari à terra fæculenta. Alter uero gradus est, ut quod in fæcibus remansit de pura illorum essentia, sublimetur cum maiori expressione ignis, uidelicet cum ignitione aliud & ipsarum fæcum, quam uidere poterit artifex cum oculis suis manifestè. Tertius gradus est, ut admistretur ignis debilissimus et sine fæcibus ei quod sublimatum à fæcibus est, et quod iam ita est depuratum, quod uix aliquid de illo ascendat, et quod ascendet de illo, sit res subtilissima, quæ huic operi nihil ualeat, quoniam illa est res qua mediante adustio perficitur in Sulphure. Est igitur tota sublimationis intentio hæc, ut remota terreitate illius per ignis administrationem debitam, & abiecta similiter ex eo subtilissima & sumosa illius parte, quæ adustionem cum corruptione efficit, relinquatur nobis pars illa, quæ ita in æqualitate consistit, quæ simplicem fusionem super ignem facit sine adustione aliqua, eadem de igne fugente sine inflammatione illius. Quod uero subtilissimum sit adustuum manifestissimis argumentationibus probatur: quia ignis ad suam conuertit naturam unumquodque eorum, quod magis affine illi est. Sed ex una quaque re adustibili magis affine est, quod ex illa est subtile. & adhuc magis affine est, quod subtilius est. Ergo & maxime affine quod subtilissimum est. Ab experientia similiter, quoniam Sulphur uel Arsenicum, non sublimata, uelociſtē inflammantur. Sulphur uero facilis. Sublimatum uero directe non inflammatur sed euolat & extenuatur si ne in

ne inflammatione, præcedente tamen fusione. His itaque patet sermonem nostrum ueridicum esse. Probatio uero administrationis fæcum cum proportione sua est, ut eligatur materia illa, cum qua plus conueniant spiritus sublimandi: ex cui permisceantur profundius, quoniam illa natura, cui magis uniuntur, potentior est in retentione fæcum sublimandorum, quam cui non: huius rationabilis satis est manifesta probatio. Probatio uero, quod necessaria sit fecum administratio est, quod si non coniungitur Sulphur uel Arsenicum sublimandum cum fæce de aliqua re fixa: tunc necesse esset cum tota sui substantia ascendere non mundata. Experientia uero sciunt nos uera dicere, qui in sublimationibus exercitati sunt. Probatio uero, quod necessaria sit talium fæcum administratio, quibus sublimanda conueniant & uniuntur, in profundo suo est: quoniam si fæces non permiserentur per minima, tunc idem contingere, sicut si fæcem non haberent, scilicet ut ascenderet tota illorum substantia sine mundatione aliqua, si enim ascendunt sine fæcibus cum tota substantia: ergo similiter à fæcibus sublimata, cum quibus non uniuntur, ascendere necesse est. Experientia autem scit hoc esse necessarium, qui hoc uidit & nouit, quoniam cum sublimauit à re extranea, ab eorum natura, sublimauit in uanum, ut nullo modo depurata post ascensionem illorum ipsa inueniret. Si uero cum calce alicuius corporis sublimauit, tunc bene sublimauit, & perfectè mudare potuit cum facilitate. Est ergo intentio fæcum, ut administrentur de

L I B E R

calcibus metallorum. Est enim in illis facilis operationis sublimatio: cum rebus autem alijs difficultima. Non est igitur aliquid, quod locum illorum posse obtinere. Non autem dicimus sublimationem impossibilem, sine calcibus corporum, sed eam difficultiam, & longissimi laboris & protelationis usque in desperationem. Sed in hoc tantum bonitatis habet, quoniam quod sublimatur absque fecibus, uel sine corporum calcibus, est multæ quantitatis. Si uero cum fecibus, minoris: adhuc uero & quod cum corporum calcibus est minima: sed facillimi laboris & brevissimi. Illud uero, quod plus non excusat à fecibus de corporibus, est omne genus salis preparati, & huius consimiliū in natura, & est nobis cum salibus sublimatio multæ quantitatis, & possibilis ab eisdem salibus sublimandarum fecum separatio, per salium solutionem, quod nullis alijs rebus esse contingit. Proportio uero fecum est, ut quantitas fecum quantitati sublimandorum proportionetur in quantitate. In hac etiam rudis artifex errare non poterit: mediocrem uero artificem ponere medietatem ponderis sublimandorum ex fecibus, sufficiēs esse contingit, & in hoc errare non debet. Exercitatio uero & maximè experto, minima illarum pars sufficit. Quanto enim minoris feces sunt quantitatis, tanto & majoris exuberantie sublimatione necesse est esse: dummodo & secundum diuersitatem subtractionis fecum fiat proportionalis illi subtractione ignis. In parua enim quantitate fecum paruus ad perfectionem sublimationis ignis efficiatur,

efficiatur, in magna magnus: in maiori maior. Sed quoniam non est res ignis, quae menjurari possit: ideo continet, in illo errare saepissime eum, qui in hoc exercitatus non est, tum ex diuersitate proportionis factum, tum etiam ex diuersitate fornacis et lignorum adurentium et similius uasorum et coaptationis eorum, de quibus omnibus expedit artificem attentum sollicitare. Sed communem adducimus regulam, quoniam imprimis expedit cum paruitate ignis solam aquitatem ex sublimandis exprimere: qua remota, si quid ascendit per illum, tunc in principio hic non augatur ignis, ut per debilissimum ignem subtillisima pars tollatur, et seorsum deponatur, que est causa adustionis. Cum autem iam nihil uel modicum ascendit, quod experiri poterit cum intromissione bombacis uel licinij, in inferiori foramine aludel, uigoretur ignis sub eo, et quanti uigoris debet esse ignis experientia licinij ostendet. Si enim parum de sublimando et mundum exierit, adhuc paruu erit ignis, augetur ignis. Si uero multum, et immundum, tunc superflius est, subtrahatur ignis. Si uero multum et mundum proportio, tunc iam inuenta est. Immundum uel mundum, multum uel parum, inueniri potest per extractionem licinij, quod in foramen aludel possum fuit: secundum enim quam quantitatem munditiam uel immunditiam ex sublimando respexerit artifex adhæsse licinio, similiter syllogizare poterit et in tota sublimatione necessario ignem proportionalem: et ex hoc ignis rectificationem inueniet sine fallacia. Melior uero

E uij

L I B E R

modus fecum est, ut sumantur ferri squame uel aeris combusiti. Haec enim propter priuationem multae humiditatis, de facili Sulphur aut Arsenicum sibi imbibunt et secum uniunt: huius autem ueritatem sciet exercitatus solus.

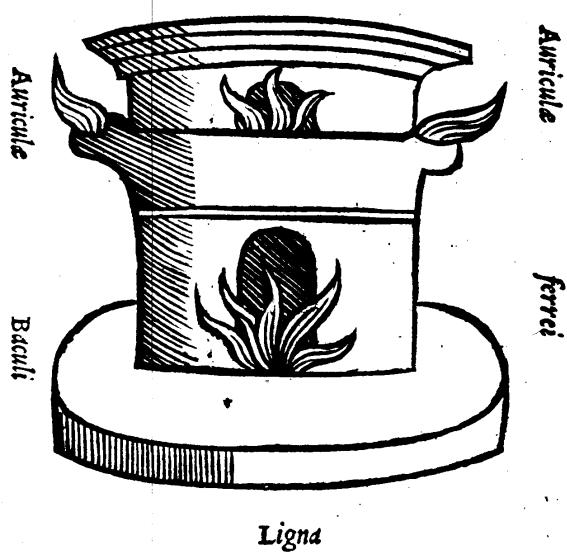
Defæcibus & fornace. Cap. . 3.

EX P E D I T ergo nos rectificare artificem, in quibus continget omnibus errare ignoranter in horum duorum spirituum sublimatione. Narramus igitur ei, quod si multis feces posuerit, tunc si non augmentauerit ignem proportionalem, nihil ex sublimando ascendet, quomodo autem illum inueniat, iam sibi sufficienter narratum est. Et si paucam fecum quantitatem, uel non ex corporum calce posuerit, tunc et si illius proportionem non inuenierit, ascendet sublimandum cum tota substantia, et huius tradimus similiter inuentionem sufficientem. Ex fornace uero similiter contingit errare. Nam magna fornax magnum dat ignem, paruum uero parua. Si ligna et fornina auricularum eis proportionentur. Si igitur posuerit multam rei sublimandæ quantitatem in paruam fornacem, ignem elevationis sufficientem non poterit exhibere. Si uero paucam in magnam, sublimationem extinabit propter ignis excessum. Similiter uero spissa fornax, conculcatum et fortem dat ignem, tenuis uero rarum et debilem: in quibus similiter errare continet.

git. Si uero spissus et cum spaciois auriculis sit furnus,
clarum et magnum dat ignem: et cum strictis debilem.
Item etiam si maior fuerit in coaptatione uasis ad furnum
distantia a spondilibus eius, magnum dabit ignem. Si ue-
ro minor, minorem: in quibus omnibus contingit errare
maxime. Rectificatio ergo horum est, ut furnus scilicet
construcatur secundum intentionem ignis, quem querit.
Spissus, scilicet cum liberis auriculis cum distantia uasis
aludel multa a spondilibus furni, si magnū querit ignem.
Si uero mediocrem, mediocritatem in his omnibus inueniat
proportionalem: si uero debilem, proportionem in his
eidem inueniat. Et has proportiones omnes docebimus
te inuenire cum proportione uera, et experientia deter-
minata. Si igitur uis multam sublimationis quantitatem
eleuare, tunc uas aliud tantæ capacitatis inuenias, quod
illam suscipiat super fundum ad eleuationem unius pal-
mae: et ad illud coaptes furnum, aut suscipiat aludel in
medio sui cum distantia parietum suorum per duos digi-
tos: et furno facto, facias illi auriculas quatuor æquæ
distantes proportione uera, ut uera æqualitas sit ignis
ad omnes partes illius. Tunc uero stipite ferreo in me-
dio fornacis in spondilibus eius firmato, qui à fundo for-
nacis distet ad extensioñ unius palmae cum pollice suo: et
ad spissitudinem unius digiti super eo firmetur uas aludel, et
circuliniatur ad furnum, cuius præsens demostrat descri-
ptio. Auriculae uero si libere et bene se expedit, de fumo-
sitatis et flamma: et libere per totū furnū transuerit

L I B E R

ignis in circuitu aludel, tunc bene proportionatum est; si uero non, non: & tunc dilata eius auriculas, et si emenda= tur bene quidem: si uero non, tunc necessario relinquitur, quod distantia aludel à parietibus parua est: radantur ergo parietes, & amplietur distantia, & postea tentetur. Reiteretur ergo ampliatio auricularum, et mensura spon= diliū, quousq; libere se absoluat à fumo: & flamma in cir= citu aludel sit lucida, & libere per auriculas ex= eat. Ista est sufficiens experientia ad omnem sublimationis quantitatem, de inuen= tione magnitudinis furni et di= latationis auricularum eius
& distantiae aludel à parietibus suis.

L I B E R
De spissitudine furni. Cap. 4.

INVENTIO spissitudinis furni est, quod si que-
ras magnum ignem, maior spissitudo illius sit, ad men-
suram extensionis palmae cum pollice suo; si uero medium
est, ad mensuram solius palmae; si uero minor, ad spis-
itudinem duorum digitorum formetur.

Delignorum proportione. Cap. 5.

SIMILITE Ruerò ex lignis obseruetur propor-
tio, quia ligna solida fortè ignem, spongiosa debi-
tem, sicca magnum, et citò terminabilem, uiridia paruum
et multum durantem. Similiter solida multum durantē:
Spongiosa uero multum et de facti terminabilem dant
ignem. Consyderatione igitur distantiae aludel, et magni-
tudinis et paruitatis auricularum, et spissitudinis et te-
nuitatis furni, et diuersitatis lignorum accidit omnium i-
gnū diuersitates perquiri cū experientia sua uera. Ex la-
titudine uero maiore uel minore auricularum uel fene-
stre furni, per quam ligna intromittuntur, et administra-
tione diuersitatis lignorum, et additione et subtractio-
ne illorum, accidit inueniri determinatum spaciū tempo-
ris durationis ignis scilicet ut scientia determinata sciatur
quantum unusquisque ignis in suo gradu perdurare poterit
et equalitate. Et hæc inuestigatio est maxime tibi utilis et
necessaria

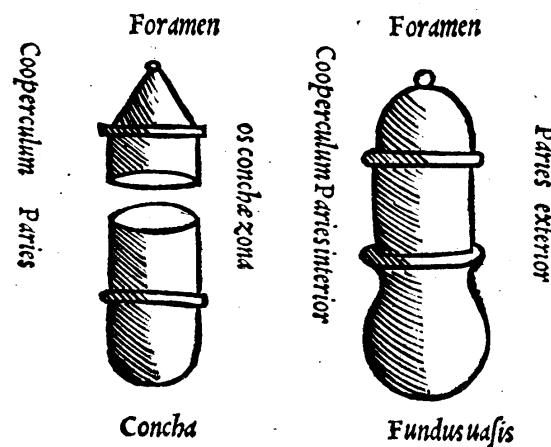
necessaria, quoniam per eam excusaberis à multitudine laboris immensi. Exerciteris igitur in ea, & in omnibus à nobis nunc nouissime determinatis: quoniam qui se exercerit inueniet: qui uero non, non.

De forma aludel. Cap. 6.

INVENTIO uero uasis aludel est ut fingatur uas de uitro pessum: de alia enim materia non ualeret, nisi forte similis esset substantiae cum uitro, solū enim uitrum & sibi simile, cum poris careat, potens est spiritus tenere ne fugiant, & exterminetur ab igne. Alia autem non, quia per poros eorum successiue diminuuntur & euaneantur. Nec etiā metalla in hoc ualent quoniam spiritus per amictiam & eorum conuentiam in illa penetrant, & secum uniuntur: quare per illa transentes euaneantur, quod per ea quae à nobis determinata sunt a parte probatur necessario: & experientia repertum est hic nos uerum dixisse ergo per aliquod aliud non excusamur à susceptione uitri in compositione aludel. Fingatur ergo concha uitrearo-tunda, cuius fundus sit paruæ curvatus, & in medio spondilium eius formetur zona uitrea circundans eam extra & super illam zonam fundetur paries rotundus & que distans à pariete conchæ, ad grossitudinem cooperculi ipsius conchæ, ita quod in distantiam hanc cadat paries coopteriorij large sine pressura. Altitudo uero huic parietis

L I B E R

fit ad mensuram altitudinis parietis conchæ, aut parum plus, uel minus. Formentur uero duo coopertoria ad mensuram huic cōcavitatis duorum parietum æqualia, quorum longitudo sit æqualis, & sit unius spannæ: & figura eorum, figura scilicet piramidalis, in quorum capitib. duo æqualia sint foramina, unum in uno: aliud in alio, in quibus ambobus posit cadere maior gallinæ penna, ut hic presenti conscriptione monstratur.

Est ergo tota uasis intentio, ut posset moueri secundū artificis uoluntatē coopertorium illius et quod iunctur a sit ingeniosa, per quam sine lutatione aliqua non pateat spiritibus egressio. Qui ergo in hoc poterit magis ingeniari, nō excusat se ab hoc per nostram traditionem. Et est sp̄cialis intentio super hoc scilicet ut concha inferior cū spon dilib. suis usq; ad medium subintret coopertorium suum. Cum enim fumorum sit ascendere et non descendere: per hoc inuenimus inuentione ista spiritus non habere ad consumptionem exitum, et habet præ excellere modos alios quos inuentione nostra quaesivimus. Et hoc experiendo, uidimus nos uerum estimasse de illa. Intentio uero una est, ut s̄piissime euacuetur aludel caput, ne præ nimia sublimandorum multiplicatione, in illud cadant ad illius fundum, et te detineat multitudo reiterationis sublimationis occupatum longo tempore. Est similiter intentio alia, ut semper seorsum separetur, quod sursum ad propinquatatem foraminis capitidis aludel ascendit in puluerem, ab eo quod fusum et densum in frustis, et apud fundum illius peruum et clarum, cum adhærentia ad uasis spondilia concendisse inuenitur, quoniam hoc minus habet de adiustione quam quod prope foramen reperiatur scandisse: hoc autem in superioribus aperte probatur, ratione uidelicet et experimento. Probatio uero bonitatis et perfectionis sublimationis est iam dicta. Et est, que inuenitur clara et lucida et non aduritur cum inflammatione, hæc est ergo perfectio intentionum sublimationis, Sulphuris uidelicet et

L I B E R

Arsenici. Et si non inuenta est sic, reiteretur opus super il-
lam cum consideratione omnium suarum intentionum quo-
usq; sic inueniatur.

De sublimatione Mercurij.

Cap. 7.

NVNC uero totam intentionem sublimationis Ar-
genti uiui determinemus. Est ergo completa sum=
ma illius depuratio terreitatis & remotione aqueitatis illi=
us. Excusamur enim à labore remotionis adiunctionis eius:
quoniam eam non habet, sed solum fugam & terreitatem
superflua. Dicimus igitur, quoniam ingenio separatio=
nis superflua terrae ipsis, est commixtio cum rebus, cum
quibus affinitatem non habet: & sublimationem eius rei=
terare ab eis multotiens. Et horum genus est tale, & calx
corticum ouorum. & marmoris albi similiter, & uitrum
minutissime tritum, & salis omne genus preparatum. Ab
istis enim mundatur, ab alijs uero, cum quibus conuenit,
nisi sicut in perfectione corpora, ut sunt Sol, & Luna, no
mundatur, sed potius corruptitur: quia sulphureitatem
habent omnia talium, quæ ascendens cum eo in sublima=
tione ipsum corruptit. Et in hoc experientiam uides,
quia si sublimas illud à Stagno uel Plumbo: ipsū post sub=
limationem infectum conficies nigredine. Ergo melior
est eius sublimatio cum his quibus non conuenit. Cum qui
bus

bus autem conuenit melior esset, si sulphureitatem non haberent. Ideoq; à talco melior est sublimatio quam à rebus omnibus, quia illi parum conuenit, et sulphureitatem non habet. Modus uero remotionis aqueitatis sue superflue est, ut quando commiscetur calcibus, à quibus sublimari debet teratur: & commisceatur illis cum imbibitionibus: quo usq; de illo nihil appareat, & post, super ignem lentissimum aqueitas imbibitionis remouetur: qua recedente, & secum Argenti uiui aqueitas recedet, si tamen ignis tam leuis ut per eum Argenti uiui tota substantia non accendat. Ex multiplice igitur reiteratione imbibitionis cū contritione & leui affatione aqueitatis illius maior deletur pars, cuius residuum per sublimationis reiterationem remouetur: & cum uideris illud albissimum præexcelsus niuem albedine sua, & quasi mortuum aliudelfpondilibus adhærere: tunc super ipsum reitera sublimationem suam sine fæcib. quoniam adhæret pars sua fixa cum fæcibus, et nunquam per ingeniorum genus aliquod ab illis separari posset, aut post illud figas partem illius: et modum fixionis eius in sequentibus tibi expresse trademus, et cum fixeris illam, tunc reitera sublimationis residuam partem super eam, ut illa simuliter figuratur, et serua, quod tentabis super ignem, si fusionem bonam dederit, tunc sufficientem sublimationem ad illud reiterasti. Si uero non, adde illi de Argento uiuo sublimato partem aliquam: & reitera sublimationem donec fiat fusibile: quòd si lucidum & albissimum habuerit colorem & purum tunc bene mundaisti: si

L I B E R

uerò nō, nō. Igitur nē sis ī præparatione illius, quæ p sublimationem fit, negligens: quoniam qualis erit mundatio, talis & perfectio per illum consequetur in præfectione illius, super unumquodq; imperfectorum corporum, et super ipsum uiuum non præparatum. Vnde et quosdam contingit Ferrum, et quosdam plumbum, et quosdam per illum Venerem, et quosdam Stagnum formare: quod contingit propter purificationis negligentiam, quandoq; ipsius solius, quandoq; et Sulphuris sibi admixti, uel eius comparis. Si ergo direcū sublimando mundaueris, et illum perficeris, erit albedinis tinctura firma & perfecta, cui non est par.

De sublimatione Marchasitæ.

Cap. 8.

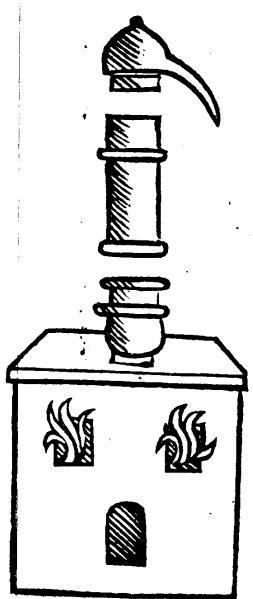
SV F F I C I E N T E R igitur sublimationis Argenti uiui summa intentionis tradita: nunc ad Marchasitæ sublimationē accedamus: Duæ tamē sunt illius sublimationes. Prima quidem sine ignitione perficitur. Alia uero cum ignitione. & illud ideo, quia habet dūplicem substantiam. Vnam scilicet Sulphur purum in materia sua. Aliam uero substantiam Argentum uiuum mortificatum. prima utilis est sicut Sulphur: Secunda uero utilis sicut Argentum uiuum mortificatum scilicet mediocriter præparatum. Assumamus igitur hanc ultimam, quoniam per illam excusamur à susceptione Argenti uiui, & à laboribus

bus mortificationis eius. Est igitur totus modus sublimationis illius ut teratur & in aludel ponatur, & sublimetur sine ignitione Sulphur eius: semper remouendo quod ex ea sublimatur s& episime, propter causam dictam et augeando ignis uigorem usq; ad ignitionem aludel: et eius prima sublimatio Marchasitae debet fieri in uase sublimationis Sulphuris, quo usq; Sulphur recesserit, & postea in isto successiue & ordinate, quo usq; totum, quod in eadē Sulphure constat exierit, quod probare poteris his manifestis experientijs. Nam cum totum illius Sulphur fuerit eleuatum, uidebis colorem eius quod post illud sublimabitur, mutari in albissimum mixtum cœlestino eidem colore clarissimo & ameno. Aliter quod erit de Sulphuris natura comburetur, & flammarum dabit ut Sulphur, quod uero secundò post illud sublimatum fuerit, nec inflammabitur, nec proprietates Sulphuris ostendet aliquas, sed uiu Argenti mortificati in sublimationis iteratione. Illud ergo colligamus per suum sublimationis modum, qui est, ut fiat uas terreum solidissimum, & bene coctum, ad longitudinem mediae statu& uirilis: ad latitudinem uero per quam manus subintrare possit: & fiat fundus qui separari & coniungi possit, ad similitudinem unius parapsidis profunda multum: & mensuretur ab orificio illius uasis usq; prope fundum, ad mensuram longitudinis unius manus cum digitis suis: & de illo loco usq; ad caput eius uiriliteretur interius uas, uitrificante pessima multum, et super caput eius ponatur alembich cum laco na: in tali enim ua

L I B E R

se sublimatur illud. Coniungatur ergo fundus cū uase suo
per lutum firmæ tenacitatis, et super ipsum fundum par-
gatur Marchasita. & super caput uasis alembich lati nasi
& ponatur in furnum: de cuius proprietate sit forte mī-
gnitionem dare fusionis scilicet Argenti uel Veneris, si ar-
tis fixis indigerit, quod in summa nostræ operis, ubi diuer-
tates instrumentorum narrabimus tibi & trademus suffi-
cienter: et caput illius furni claudas, cū rota habente for-
amen in medio sui ad magnitudinem uasis, per quod illud
uas intrare poscit, & lata iuncturas in circuitu uasis &
furni, ne ignis exiens impedit atque, & sublimationis adhæ-
rentiā, relictis solis quatuor fenestris paruis in rota, que
claudi, et aperiri possint, per quas mittantur carbones in
furnum, & in lateribus fornicis similiter quatuor. quasi
inter medijs, per quas & simuliter carbones mittantur,
cum sex uel octo foraminibus ad magnitudinem digitii
minoris, que nunquam claudatur, ut per illa furnus à
fumositatibus se libere possit expedire.

Et sint foramina illa in iunctura
furni cum rotas sua.

*Alembich**Virri**per**ata**apfis**F. iij*

L I B E R

Furnus uero magna ignitionis est, cuius sondilia sunt ad altitudinem cubitorum duorum, et in medio sit rota minutissimis & saepe perforata foraminibus, cum luto fortiter annexo, capita uero foraminum superius sint striata: inferius lata, ut cinis & carbones possint liberius ex illis cadere, & relinquat ipsa continue ad susceptionem aeris liberi aperta. Nam aeris libera & multa suscepit per inferiora foramina, est causa una magnae ignitionis per furnum: exerciteris ergo in eo & ipsum inuenies. Causa uero longitudinis uasis est, ut extra ignem multa quantitas eius extendatur et infringatur: ut fumi sublimationis, locum refractrii inueniant, & adhaereant, & non inueniant uiam fugae, & suae exterminationis. Hoc nouitile, qui dum sublimasset in brevibus aludel, nihil ex sublimato inuenit, quoniam propter breuitatem aludel aqualis fuit per totum ignis. Ideo semper in fumi substantia conuersum sublimandum stetit & non adhaesit, sed successuè per poros uasis evanuit. Vnde ergo in omnibus sublimandis ad maiorem sui partem in locum sui refrigerij extendatur Causa uero uitrificationis uasis est, ne fumi ascendentis in loco sue ascensionis, porosum inueniant aludel parietem & per illum penetrantes fugant. Vitrificatur uero locus ascensionis illorum ut referuetur illis uia fugae, fundus uero aludel, non quia ipsius fundus in magno igne consistit: qui uitrificationem ipsius funderet: qua fusca, & fundus eius & similiter sublimandum funderetur & uitrum fieret. Est enim utri proprietas, omnia fundere et ad se conuertere

*uertere. His igitur omnibus confyderatis cum causis eorum
fiat ignis sub aliudel, quo uifq; certificatus fueris experien-
tia ueridica, totum illud asce: dufe. Est autem experientia
intromifio baculi terrei b. ne cocti habentis foramen par-
uum in capite suo uifq; ad medium eius ueniens, ad quanti-
tatem digiti minoris propè ipsam rem à qua fit sublimatio*

Baculus*terreus*

*Et si forami aliquid adhæserit ex sublimando, non est to-
tum sublimatum: si uero non: sublimatum est. Et hac ea-
dem exercitatione in sublimandis certificari poteris ome-
nibus.*

F iij

L I B E R

De sublimatione magnesie et Tusiæ. Cap. 9.

SVBLIMATI^NIS Magnesia & Tu-
stiæ, est eadem intentio cum intentione ultimæ Mar-
chasite sublimationis. Non enim possunt hæc omnia sine
ignitione sublimari: ideoq; omnia unam intentionem ha-
bent cum causis et experientijs eisdem, & habent unum or-
dinem generalem, quoniam sine facultibus sublimari debet,
quodcumq; sublimari cum ignitione necesse est: quoniam in
seipso facies habent sufficientes, imò superflua: & huius
signum est difficultas suæ sublimationis.

De sublimatione diminutorum cor-
porum. Cap. 10

SVBLIMANTVR & similiter omnia cor-
pora à perfectione diminuta: & hoc eodem ordine
et non cadit diuersitas aliquanisi quid ignis sublimatio-
nis uehemētior est in Corporib. q; in Magnesia, Marchasita
& Tutia. Et nō diuersificatur corpora in sublimationib.
suis, nisi quod quædam indigent admixtione rei subleuan-
tis ea: quædam uero non: ut facilior fiat eorum eleuatio.
Sed una tamen specialis in corporum sublimatione confe-
deratio & experientia reperta est bona, uidelicet, ut in
fundo aludel non sit multa corporis sublimandi quantitas:
quia multitudo sublimatione impedit: et planities sit in fun-
do aludel sublimationis, et non concavitas, ut posset & qua-
liter & tenuiter super fundum sparsum corpus: & equaliter
& multum in suis omnibus partibus & equaliter eleuari.

Corpora

*Corpora uero indigentia admixtione rei eleuantis, sunt
Venus et Mars; propter sue fusionis tarditatem. Venus
utique indiget Tertia: Mars uero Arsenico: et cum eis ele-
uantur de facilis, quoniam cum eis maxime conueniunt. Fiat
igitur post istorum confyderationem sublimatio ut in Tu-
tia, et sibi similibus insublimatione, et disponetur eorum
sublimatio hoc eodem ordine cum causis et experientijs suis.*

De Descensione. Cap. 11.

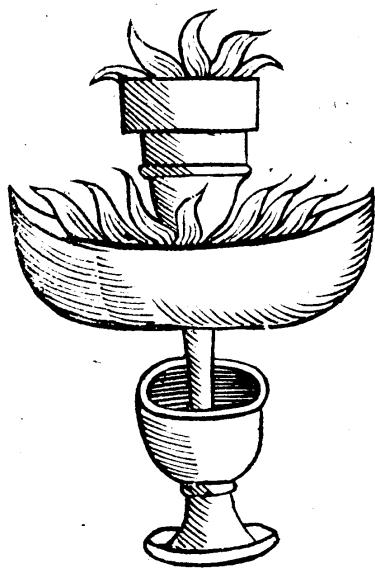
NA R R A T I S itaque Sublimationis intentioni-
bus cum causis suis omnibus, restat nos nunc De-
scensionis modum monstrare, cum causis suis, similiter cum
suo ordine determinato et completo. Fuit autem causa in-
ventionis illius triplex. Una scilicet, ut cum medicina ali-
qua inclusa est in illo uase, quod vocatur Descensorium uel
Chimia, post fusionem descendat per foramen eius: et tunc
sumus certi fusione suscepisse. Alia causa, ut corpora pre-
seruentur a combustionē debilia, per eam descensionē post
reductionem a calcib⁹ eorum. Nam cum a calcib⁹ corpo-
ra debilia attentamus reducere, non omnem illorum par-
tem tempore uno reducere possumus. Si igitur pars illa,
que primō in corpus reducta est, reductionem potius ex-
pectaret, per ignem evanesceret tunc maior illorum qua-
titas. Neceſſe igitur fuit ingenari, ut cum statim reducta
est pars, ab igne deponatur. Hoc autem per Descensorium
fit. Est et tertia causa inventionis corporum, depurans ab

L I B E R

omni re extranea. Descendit enim corpus fusum mūdum,
et omnem rem extraneam in concavitate illius dimitit.
His itaque necessitatibus, inuenta Descensione, determine
tur modus illius cum instrumento suo prius notificato cum
causis suis. Dicimus igitur, quod forma eius talis sit, ut fun
dus illius sit acutus, et parietes illius et qualiter, sine scrupulo
sint terminantes in fundi acuitatem, ut possit unum
quodque libere sine adhæretia ad illius fundi foramen de
scendere. Et cooperitorum eius, si necesse fuerit, sit ad simili
tudinem planæ parapsidis, et bene conueniat illi; et sit
de bona et firma terra, non de facili per ignis præssuram
fundente. Mittatur ergo res, cuius intentionis sit, descen
dere in illud, super baculos rotundos, ex terra factos, ut
magis fundo superiori approximetur, et cooperiatur cu
eo, et iunctura firmetur, et in igne de carbonibus ponan
tur, et super ipsum suffletur, quo usque tota res prædicta
descendat in uas fibi suppositum. Potest tamen, si res fuerit
difficilis fusionis, ponitur super tabulam planam, uel paruæ
concavitatis, à qua possit de facili descendere, cum inclina
tione capitis descensorij parua: quoniam in illa firmius sta
bit, et diutius ignem suscipiet, et meliorem fusionem da
bit: et sepiusime tentari potest inclinatione capitis De
scensorij, si sua fuerit. Purificantur enim per hoc corpo
ra. Sed per pastillum melius purificantur. Et eius modus
purificationis est idem, cum modo purificationis Descenso
rij. Et ideo per illud excusat: tenet enim feces corporū
Descensorium et melius: ideo narramus modum illius cum
ea.

e4. Dicimus igitur, quoniam accipimus corpus, de cuius intentione est mundari. Et illud in granis minutissimis, uel limaturis, uel in calcem, quod perfectius est redigimus, et miscemus calcem cum aliquo, de cuius intentione non sit fundi, sicut albumen oui, et sapo, et postea illud fundimus. Inuenimus enim per illud corpora mundari multa reiteratione, sed non mundificatione perfecta, quam perfectionem sciamus esse, sed mundificatione utili, ut medicina suscepta perfectionis, melius et perfectius per eam transformentur corpora, est enim administratio precedens causam. Omnem tamen administrationem sufficienter in sequentibus tibi narrabimus. Descensori uero modum et descriptionem ecce.

Ignis

Cooper Back

Ignis *Vas re*

torium *li*

Ignis

spicibus

De

De distillatione triplici, scilicet per Alembich, Chimiam, & Filtrum.

Cap. 12.

CONVENIENS effigitur, ut sequentes propo-
sita cum causis suis. Est ergo distillatio vaporum aqueorū,
in suo uase eleuatio. Diuersificatur utique distillatio. Nam
quædam est per ignem. Quædam uero sine igne. Quæ ue-
rò per ignem fit, duorum generū inuenitur. Quædam est
per eleuationem in alembic. Quædā per descensum Chi-
miae, qua mediante oleum ex uegetabilibus elicetur. Causa
generalis inuentionis cuiuslibet distillationis est, purifica-
tio liquorosi à fæce et sua turbulentia, et conseruatio il-
lius à putrefactione. Videmus enim rem distillatam, quo-
cunque distillationis genere, puriorem effici, et melius à
putrefactione custodiri. Causa uero specialis inuentionis il-
lius, qua per ascensum fit in alembic, est scilicet inquisi-
tio aquæ puræ sine terra: cuius experientia est, quod uides
quam distillatam nullam fæcem habere. Causa inuentionis
aquæ puræ fuit imbibitio plurium medicinarum mun-
darum: ut si quando indigemus imbibitione, aquam puram
habeamus, qua fæcem post illius resolutionem non dimit-
tat. Qua fæce medicine nostræ et spiritus mundari non
possint, sed infici et corrūpi. Causa uero inuentionis eius,
qua per descensum fit, fuit olei puri in natura sua extractio,
quoniam per ascensum oleum in natura sua combustibili-

L I B E R

haberi non poterat: & huius inquisitio fuit, scilicet ut colore eius, qui cum substantia eius permixtus est habeatur hoc enim iuuare potest in casu. Distillatiois uero, quæ per Filtrum sine igne perficitur, causa inuentionis fuit, aquæ sola serenitas. Dicamus ergo omnem distillationis modum cum cauſis suis. Eius itaque, quæ per ascensum fit est duplex modus. Alia enim factili olla cineribus plena perficitur: alia uero cum aqua in uase suo cum graminibus, uel lanoſitate ordine suo disposita: ne cucurbita, uel distillationis alembich rumpatur, ad perfectionem dederit. Ea uero, quæ cum cineribus maiori & fortiori & acutiori perficitur igne, quæ autem cum aqua mansueto miscibilis & equali. Aqua enim acuitatem ignis non fuscipit, quemadmodum & cineres. Ideoque per eam, quæ cum cineribus fit, colores & grossiores partes terreas eleuari contingit. Cum ea uero quæ cum aqua fit, subtiliores & sine colore, & ad naturam aqueitatis simplicis approximantes. Magis subtilior ergo fit separatio per eam quæ cum aqua perficitur, quam per eam quæ cineribus elicetur. Experientia bene nouit hoc uerum esse, qui cum distillasset oleum per cineres oleum uix alteratum suscepit in recipienti. Volens ergo partes eius separare, ad illud necessitate peruenit, ut contingeret per aquam distillari, & tunc per eius reiterationem separauit oleum in partes suas elementares purissimas ut albissimam & serenissimam aquam ex rubicundissimo extraxisset oleo, remanente in fundo alembich totaliter illius rubore. Per hoc igitur magisterium ad omnis rei uegetabilis

tabilis, & eius quæ ex uegetabili processit in esse, et omnis rei consimilis omnium determinatae elementorum separationem peruenire necesse est. Per eā uero, quæ per descēsum ad cuiuslibet rei oleū perueniri determinatē potest, si uegetabilium omnium & eorum consimilium. Per eā uero, quæ per filtrum est, ad cuiuslibet liquoros serenitatem similiter perueniri pot. Hæc autē omnia, parū sc̄iētibus fiūt necessaria et manifesta, qui uero hoc ignorat, nihil ex hoc nouit magisterio. Exercitetur igitur, & de facile ei inuestigabit. Dispositio ergo eius, quæ per cineres fit est, ut sumatur olla fortis ex terra & coaptetur in furno simili sublimationis furno, cū eadē distantia furni à spōdilibus, per eandē inuestigationē, & similibus auriculis, super cuius fundū ponantur cineres cribellati ad digitis pīsitudinē, super quos ponatur uas distillationis & cooperiatur in circuitu eius cū eisdem cineribus, usq; prope collū alebich: post infundatur res in illud de cuius intentione fit sic distillari. Ultimò cooperiatur illud cū alebich: cuius collū sigillatim suscipiat intus alterius collū, ne uia fugae inueniat distillandum: post lutetur alebich cucurbitæ inferioris intra se, usq; ad cōcauitatē canalis ipsius alebich, cū cucurbita sua, ut firmetur eorum iunctura, & supponatur ignis quo usq; distillet. Alebich autē, & eius cucurbita de utro sint, et ignis augeatur illis secundū exigentia distillationis, quo usq; uideatur totū distillatum esse cū magna ignis expressiōe. Secundū uero intentionis distillationis dispositio, quæ per aquā fit, est similis huic in uscē & alebich. Differt aut ab ea in hoc, q̄ sumitur una olla ferrea uel ænea, & coaptatur ad furnū ut dictū est: & post su-

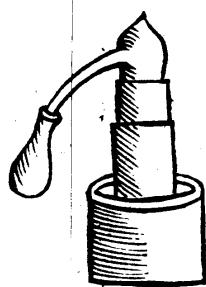
L I B E R

per fundū illius ollæ strati de graminibus uel lana, uel re-
alia cōsimili, cōstruatur ad spissitudinē duorū uel triū digi-
torū, ne cucurbita frangatur: & eisdē graminibus uel re-
bus co: similibus cooperiatur in circuitu cucurbita, usque
prope collū alembich, & super ipsa stramina uirgæ subtis-
les spargātur, & super uirgas ponātur lapides pōderosi,
qui suo pondere cucurbitā & alembich & ipsa stramina de-
prināt: & depressa firmiter & stabiliter teneāt super ollæ
fundum, ne natent leuigata per ipsam aquā. quia leuigatio
hæc esset causa fracturæ uasis, & distillandæ rei perditio.
post inter stramina fundatur aqua usq; ad ollæ plenitudi-
nē, & supponatur ignis, quo usq; distilletur totū. Disposi-
tio uero eius, que per descensum fit, est ut fiat Descensorū
uitreū cū coopertorio eius, & lutetur utrungq;, & intro-
mittatur quod sic distillari intēditur. & fiat ignis super ca-
pu illius, descēdet n. distillatio eius. Dispositio uero eius,
que per filtrū fit, est ut ponatur distillandū in conchā lapi-
deā, & filtri bene abuti, et madidi, ponatur pars latior in
dictū liquorē usq; ad fundū conchæ. Pendeat uero exilior
parseius ab orificio cōchæ extra: & sub capite illius filtri
ponatur uas recipiens distillāda. Cū ergo incipiet distillare
ipsum filtrū: primò aqua distillabit, qua madidū fuit: qua
cessāte, succedet illi liquor distillādus: qui si nō serenus fue-
rit, totiens ad conchā reuertatur quo usq; serenissimus di-
stilletur: & qui: facilia sunt omnia, magna probatione nō
indigent: ideo eorum probationem siluimus. Descriptio ue-
ro & modus omnium uasorum distillationis cuiuslibet. à
nobis nunc tradatur.

Primus

S E C V N D V S 14

Secundus distilla-
tionis modus

Ampulla recipiens

Equis

Receptaculum

Primus distilla-
tionis modus

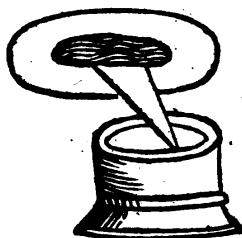

Alembic. Lapidis

Conch

Vas recipiens

Quartus distilla-
tionis modus

Tertius distilla-
tionis modus

G

L I B E R

De Calcinatione Cap. 13.

POSIT igitur distillationis narrationem, de Calcinatione sermonem tradamus. Est ergo Calcinatio, rei sicce per ignem puluerizatio ex priuatione humiditatis partes consolidantis. Causa uero inuentionis eius est, ut sulphureitas adustua et corruptens et defædans, per ignem deleatur. Diuersificatur uero secundum diuersitatem rerum calcinandarum. Calcinantur enim corpora, et calcinantur spiritus, et res alie extraneæ à natura horum diuersa tamen intentione. Quia igitur sunt corpora imperfecta, duorum scilicet generum: dura uidelicet, ut Venus et Mars. Mollia uero ut Jupiter et Saturnus, quæ omnia calcinantur necesse fuit illa diuersa intentione calcinari speciali et generali. attamen una intentione calcinantur est, ut sulphureitas adustua illa corruptens, et defædans deleatur: per ignem enim comburitur omnis res, in qua est sulphureitas adustua, quæ sine calcinatione deleri non potest. quoniam ipsum corpus solidum est, et propter soliditatem et latitudinem sulphureitatis, in continuitate substantiae Argenti uiui, defenditur per illud ab adustione. ideo necesse fuit continuatatem eius separare, ut ignis liberius ad quamcumq; minimam eius partem perueniens, sulphureitatem ex eo comburere posset: et non defendat ipsum continuitas Argenti uiui in illo. Et est communis intentionis similiter in illa depuratione terreatis. Inuentum enim est, quod per reiterationem calcinationis, et reductionis eorum, mundantur corpora ut modo

ut modo scribimus in sequentibus. Specialis uero calcinatio corporum molium est, ut cum his duab. intentionibus, sit intentio per eam calcinationem, illa indurare et rigire: ad quod peruenitur cum ingeniosa reiteratione calcinationis super illa, de qua in sequenti traditione determinare nos expedit. Inuenimus enim per id ingenium manifeste ipsa indurari. Sed manifestius Iupiter et citius induratur. Causa uero inuentionis spirituum calcinationis est, ut ipsi melius figantur, et facilis soluantur in aqua: quam omne calcinati genus fixius est quam non calcinati, et facilitatis solutionis, quia partes calcinate magis subtilitatem per ignem, facilis cum aquis commiscentur et in aqua conuertuntur: hoc scit qui expertus est. Calcinatio uero aliarum rerum fuit exigentia preparationis spirituum ex corporum, de qua latius determinabimus in sequenti. Non autem est de perfectione horum aliquid talium. Modus ergo calcinationis ea diversus propter diuersitatem calcinandorum. Calcinantur enim corpora aliter quam spiritus vel alias res, et corpora etiam ad se inuicem differunt. Similiter diuersimode calcinantur. Corpora enim mollia unum modum generaliter ad calcinationis intentionem, scilicet, quod ambo per solum ignem calcinari possunt, et per salis acuitatem preparati vel non preparati ambo simili ter. Prius igitur per ignem solummodo sic perficitur, ut futurum ferreum vel terreum, ad similitudinem parafidis formatum, cuius structura sit firma, et coaptetur ad furnum calcinationis taliter, quod sub illo possint carbonis.

L I B E R

nes projici, et sufflari. Projiciatur uero in fundum uasis illius Plumbū uel Stagnū, quod super tripodem ferreā uel trium lapidū columnas sedeat firmiter, et ad furni sui partes similiter firmetur, quatuor uel tribus lapidib. coartantib. illud adeos ne uas moueri posset; furnū uero figura eadem sit cum forma furni magnæ ignitionis, de quo narratū est iam, et narrabitur similiter sermone completiori. Accendatur ergo sub illo furno ignis sub uase calcinatio- nis, ad ipsius calcinandi corporis fusionem potens: et cum ipsum corpus fusum cutē nigrā super se creauerit ignis calore, subtrahatur ab eo, cū pala ferrea uel lapidea, quae se non permittat aduri ad infectionē calcis. Hæc excoia- tio tam diu contineatur, quousq; ipsum corpus in puluerē conuertatur, quod si Saturnus fuerit, ad maiorē ponatur ignem, quousq; in citrinissimū mutetur colorem calx eius. Si uero Jupiter sit, exponatur et dimittatur, quousq; in albedinem calx eius mutetur completā. In hoc tamen solle- citū reddimus artificē, quoniam Saturnus de facili à calce suareli ad corpus. Jupiter uero difficilime. Ideoq; ne contingat illū errare in expositione Saturni, post primam eius puluerizationē, scilicet ad temperatū ignē, ne prius redeat quam perficiatur illius calx, quoniam temperan- tia ignis indiget et successione augmenti illius paulatim cū cautela, quousq; in calce firmetur sua, ne de facili redeat in corpus, ut posset illi maior ignis administrari ad suæ calcis perfectionē. Ne contingat similiter errare propter diffi- lē iouis reductionē: ut si quādo posuerit in reductionem calcem

calcem eius, eveniat ei quod non reducat: sed inueniat eam
prioris dispositionis, aut in uitru redacta, et finet tunc re-
ductionē eius impossibilem. Dicimus enim, quoniam si in
Iouis reductione magnum non adhibuerit ignē, non redu-
cet: si uero magnum, non necesse est illū reducere, sed poſſe
bile est illū in uitrificationē adducere. Et illud ideo, quoniam
Iupiter in profundo sua natura Argenti uiui, fugiuā in-
clusam habet substantiā, quod si longam in igne contraxe-
rit morā, fugiet, et corpus priuatū humiditate relinquet:
quod potus ad uitrificationis, quam ad corporis metallici
fusionē conuerti reperietur. Omne enim propria priuatū
humiditate, nullam niſi uitrificatoriā dat fusionē. Ideoq; ne
cessario relinquitur, quod cum ignis impetu maximo, uelo
citer reducat & celeriter festinet: aliter enim non reduci-
tur. Exercitetur ergo ad illud, qui hoc uult scire.

De calcinatione cum salibus. Cap. 14:

MO D V S uero Calcinationis horū duorū cor-
porū, quae à salis acuitate perficitur est, ut pro-
iiciatur super facie illorū quantitas salis, post quantitatem
sepiſime in ſuſione ſua, & permifceantur agitatione mul-
ta per baculū ferreū ſuper ignē, quo uſq; per ſalis mixtio-
nē in cinerē uertatur. ex poſtea per eundēmodum perfe-
ctionis, perficiatur illorū calx cū ſuis conſyderationib. Sed
in hoc eſt etiā diſſentia in horū duorū corporū calcina-
tionē, quoniam Plumbū ex primis calcinationis laborib. ad
puluerē conuertitur, facilius quam Iupiter: non autē per-

L I B E R

Dependet autem huius causa ex eo, quod *Saturnus* humi-
ditatem magis habet quam *Jupiter* fixam. et maiorem ter-
reitatem quam *Jupiter*. *Veneris* uero et *Martis* est idem
modus, diuersus tamen a primis, et illud propter lique-
factionis eorum difficultatem, et est ut laminati ponan-
tur ad fortē ignitionem: de cuius intentione non sit fun-
dere, propter multam terreitatis eorum quantitatem, et
multam sulphureitatis adustiæ et fugientis mensuram de-
facili in hoc modo adducuntur in calcem, et illud ideo, quo
niam ex multa terreitate *Argenti* uiui substantia intermi-
xta, turbatur *Argenti* uiui continuatio, et ideo porositas
in eis creatur: per quam et sulphureitas transiens euola-
re potest, et ignis ex causa illa ad eam accedens combure-
re et eam eleuare potest. Per hoc enim relinquitur, et par-
tes minores fieri, et in cinerem per discontinuationem ra-
ritatis conuerti. Manifesta est ergo experientia huius, quo-
niam exposita ad ignitionem *Veneris* lamina, flamman da-
bit sulphuream, et squamam in superficie sua causabit pul-
uerizabilem, et illud ideo, quoniam ex propinquioribus
eius partibus, faciliorem Sulphuris necesse est combustio-
nem fieri. Modus uero furni calcinationis huius est idem,
cum modo furni distillationis, nisi quod foramen solummo-
do unum debet super caput suum habere, unde a fumofita-
tibus se libere absoluat, et situatio calcinandorum in me-
dio furni sit, ut in circuitu libere ignem recipiat. Vas uero
eius sit terreum ad figuram parapsidis factum. Modus ita-
q; calcinationis spirituum est, ut eis ad fixationem approxi-
matibus

mātibus, administretur ignis successiū ex paulatim illum
augendo ne fugiant, quousq; maximum eos tollerare ignē
contingat, & uas eorum sit rotundum, & undiq; clausum
& furnus idem cum nouissimē dicto. Cum simili autem fur
no, & simili uase, omnis similiter alia res calcinatur. Excus
samur tamen à maiori labore, quām qui adhibetur in cu
stodia fuge spirituum, quoniam alia res non fugit, nisi spiri
tus. & quæ spirituum naturæ approximat. Descriptio ue
rō omnium quæ narrata sunt nouissimē est hæc, quæ super
rius descripta est.

De solutionibus. Cap. 15:

DE dissolutione sermo noster ampliatus, innuit solu⁵²
tionem rei siccæ in aquam esse reductionem, quo⁵³
niam omnis solutionis perfectio adducitur cum aquis sub
tilib. & maxime acutis, & acribus, & ponticibus, faciem
nullam habentibus, sicut est acetum distillatum, & uua a
cerba, & pyra multæ acridinis, & mala granata simili
ter distillata, & his similia. Fuit autem causainventionis
eius subtilatio eorum, que neq; fusionem, nec ingressionē
habent, de quibus magna utilitas amittebatur spirituum fi
xiorum uidelicet, & eorum quæ suæ naturæ sunt. Nam om
ne quod soluitur, necesse est salis aut aluminis, uel eorum
confusilium, naturam habere. Est autem natura eorum,
quoniam fusionem dant ante illorum utrificationem, ergo
& spiritus soluti, fusionem præstabunt similiter similem.
Cum ergo multum ex natura sua corporibus & sibi inui
niūcīm conueniat.

L I B E R

habita fusione, necesse est per illā corpora penetrare, et penetrando transmutare. Ad hoc uero, quod penetrent et transmutent sine magisterio non peruenitur, quod est scilicet ut post sublimationem et coagulationem illius, administretur illi aliquis ex spiritib. purificatus et mundatus, non fixus, et totiens ab illo sublimetur, quo usq; secum maneat et illi uelociorem prestatē fusionem, et ipsum in fusione sua à uitrificatione præseruet. De natura enim sic præparatorum spirituum, et corporum est non uitrificari, et à uitrificatione commixtum saluare, donec in commixto fuerint. Spiritus ergo, qui magis naturā seruabit spiritus, magis à uitrificatione defendet. Magis autem seruabit spiritus solūmodo purificatus quam purificatus, fixus, calcinatus, atq; solutus. ideoq; necesse est illi admisceri. Resultat enim bona fusio ex eis, et ingressio et fixostans. Ex operibus autem naturæ probare possumus, sola salicet et aluminum, et similiū, naturam seruantia, solubilia esse. Non enim in operibus illius omnibus considerantes, inuenimus alia solui, præter illa. igitur quecunq; soluuntur, necesse est per illorum naturam solui. Sed quia uidemus omnia uerè calcinata solui, per reiterationem calcinationis, et solutionis. Ideo probamus per illud omnia calcinata, ad salium et aluminum naturā approximare. Ideoq; se in proprietatibus necesse est concomitari. Modus ergo solutionis duplex est scilicet per finum calidum, et per feruentem aquam: quorum est una intentio, et unus effectus. Modus uero per finum est, ut ponatur calcinatum in

in ampulla uitrea, & super illud fundatur quantitas aceti distillati, vel consimilium duplum eius, & obturetur caput suum bene ne respiret, et sub fimo tepido triduo dimitatur, & postea per distillationem filtri solutum remouetur: non solutum uero iterato calcinetur, & post calcinationem iterato similiter soluatur donec per reiterationem operis illud totum soluatur. Modus uero, qui per ebullientem aquam fit, uelocior est, & est ut calcinatum similiter ordinetur cum acetō, obturato foramine, ne res respiret. quae in caldario pleno aqua & stramine sepeliatur, ut in distillationis modo per aquam praeceptum attulimus per ordinem, & postea accendatur sub ea ignis, donec aqua pro horam ferueat. Post uero solutum per filtrum distilletur & seorsum seruetur non solutum uero iterato calcinetur, & iterato eodem ordine soluatur, & per filtrum ut supra distilletur, vel referuentur insimul mixta istae solutiones, ut potius una sola distillatio fiat, donec per reiterationem calcinationum soluatur, descriptio uero eius quod nunc dictum est superius habita est.

De coagulatione Mercurij & rerum solutarum Cap. 16.

COAGULATIONE itaq. est rei liquorosæ, ad solidam substantiam, per humidi priuationē reductio. Est autem duplex inventionis causa illius, Argenti uini scilicet induratio; altera uero medicinarum solutarum ab aequitate illis admixta absolutio. Diuersificatur uero secundum

L I B E R

dum ipsorum coagulandorum multiplicatatem. A lia enim Argentum uiuum coagulatione indiget, alia uero soluta medicina. Est autem, & ipsius Argenti uiui duplex coagulatio. Vna quidem per ablationem totius humidi innati ab illo. Alia uero per inspiratione ipsius humidi, quo usq; in duretur. Coagulare autem illud difficillime, atq; laboriose accidet, ad quod laboriose accedunt cum profunditate perspicacis industrie, & nos narrabimus omne ingenium coagulationis illius. Ingenium uero coagulationis, cogitauerunt quidam fore per conseruationem illius in igne temperato, qui cum illud putassent coagulasse, post remotionem eius ab igne, inuenierunt illud fluere sicut prius: per hoc ergo in stuporem adducti sunt, & in admirationem uehem tem, arguentes ad hoc perueniri non posse. Alij uero necessario ex principijs naturalibus supponentes humidū quolibet ab ignis calore in siccitatem conuersti, conatis sunt persuasurantie instantia continuare illius conseruationem in igne, & per hanc continuationem ad hoc peruerunt, ut ex eis aliqui in album, aliqui uero in rubeum conuerterint lapidem: aliqui uero in citrinum cuius non fuit fusio nec ingressio, & huius diuersitatis causam, non potuerunt aestimare, illud ideo abiecerunt. Alij uero cum medicis illud coagulare conati: ad hoc non peruerunt, sed accidit eis illusio aut quia illud non coagulauerunt: aut quia insensibiliter illud ab eis extenuatum est: aut quia coagulatio eorum non fuit in forma alicuius corporis, sed in forma Argenti uiui cum plumbomixti, & horum causam similiter ignorauerunt

uerunt. Alij uero medicinas artificiosas componentes, illū
in proiectione coagula uerunt: sed eorum non fuit coagula-
tio utilis, quoniam ad imperfectum corpus illud conuerte-
runt & causam huius similiter uidere non potuerunt. Ho-
rum igitur nos narrare causas expedit, ut coagulationis il-
lius magisterium artifex inueniat. Ut iam à nobis sufficien-
ter narratū est, uniformis est substantia Argenti uiui qua-
re non est posibile in breui spacio temporis per conserua-
tionem illius in igne aqueitatem remouere suam. Nemia er-
go festinatio, causa fuit primi erroris, cum uero subtilis sit
substantia ab igne recedit. Ignis igitur excessus fuit causa
erroris illorum, à quibus fugit. Comiscetur cum Sulphure
Arsenico, & Marchasita, de facili, propter cōmunitatem
in natura sua. Ideoq; per illa apparet coagulatum, non in
forma corporis, sed Argenti uiui cum plumbo mixti. Non
enim hec cum fugit, possunt illud in ignis pugnare
nere, quo usq; ad corporis naturā perueniat sed fugiunt se-
cum per ignis incensionem: & illud est causa erroris illo-
rum qui sic coagulant. Habet utiq; similiter Argentum ui-
uum humiditatem sibi multum unitam, quam ab illo separa-
rari non est posibile, nisi per ignis cautam violentiam, uel
per conseruationem eius in suo igne: & est suus ignis ille,
quem augmentando secundum exigentiam sue tollerantie
illius humiditatem tollit, non relicta sibi parte ad fusionē
metallicam sufficiente: qua remota non funditur & haec est
causa erroris illorū, qui in lapide illum coagulant non fu-
bilē: habet similiter Sulph. partes naturaliter sibi mixtas

L I B E R

quas dā tamen plus, quas dā uerò minus, quas remouere p
artificiū nō est possibile. Cum igitur sit Sulphuris propri-
etas cum Argento uiuo, rubeū uel citrinū, secundū mensa-
rāsuae quantitatis creare colorē: eius ablationis proprie-
tas Argento uiuo erit albedinē dare per ignem Hæc igitur
est causa uarietatis colorū illius post coagulationē eius in
lapidē habet et similiter terreatem Sulphuris admixtā,
qua infici omnes suas coagulationes necesse est, & hæc est
causa erroris illorū, qui illud in corpus imperfectum coa-
gulant. Ex diuersitate igitur medicinarū coagulationis il-
lius, accedit diuersa in coagulatione creari corpora, & ex
diuersitate illius similiter quod coagulandū est. Nam si me-
dicina, uel illud habuerit Sulphur mixtū non fixū, necesse
est corpus molle ex illo creari: Si uerò fixū necesse est durū
& si albū, album: si uerò rubeū rubeum: & si remissum ab
albo uel rubeo, remissum similiter necesse est fieri, & si ter-
reū infectū: si uerò non, non et omne similiter non fixū liui-
dū creat: fixum uerò non, quantū in illo est. Pura ergo il-
lius substantia purū creat corpus: nō pura uerò ē contra-
rio. Accedit autē et similiter in solo Argento uiuo, absque
Sulphuris cōmixtione diuersitas eadē propter diuersitatē
mundationis et præparationis illius cum medicinis. Ideo-
q; contingit ex medicinæ diuersitate illusio in coagulatio-
ne illius per ea, quandoq; Plumbū, quandoq; Iupiter, qua-
doq; Venus, quandoq; Mars: quod propter impuritatem
accedit fieri, quandoq; uerò Sol, quandoq; Luna, quod ex
puritate euenire necesse est, & confyderatione colorum.

De

De Coagulatione Mercurij per præcipita
tionem. Cap. 17.

COAGVLATVR igitur ex frequenti illius precipitatione cum uolentia ad ignis asperitate. Asperitas enim ignis aquitatem illius de facili remouet et hoc sit per uas, cuius figura sit multæ longitudinis, in quo inueniens refrigeriū, locum adhærentiæ inueniat et quietis, in eius spundilibus per suam longitudinem et non fugie uiam quo usq; iterata uice ad illius fundum præcipitetur multa caliditate ignitionis, cum reiteratione multa, quo usq; fiat fixum. Coagulatur similiter ex diurna retētione in suo igne cum uase uitreo, cuius collum sit multæ longitudinis, et in uentre figuram ampullæ habeat cū continua colli eius aperitione, ut postea possit humiditas eius evanescere. Coagulatur uero per medicinā illi conuenientē, et nos narrabimus in sequenti illā apertius. Hic uero similiter ut intentionē nostrā super illā narremus completam, secundū quod per nostrū inuenimus experimentū. Et est medicina illa, quæ maxime illi in profundo adharet, et p minima cōmiscetur ante illius fugā. Ex rebus ergo sibi conuenientib, necesse est illā colligere. Sunt autē huius corpora omnia, Sulphur uel Arsenicū, sed quia nō uidemus corpus aliquod in natura sua illū coagulare, sed ab eis ipsumfū gere, quantumcunq; fuerit sue conuenientia. Ideo confyderamus nullū corpus illi in profundo adhærere. Subtilioris ergo substantiæ et liquidioris fusionis necesse est medicinā

L I B E R

illam esse, quā ipsa corpora. Ex spiritibus etiā nō uidemus
illis in natura sua manentibus firmam, & stabilem coagu-
lationem fieri illius, sed fugitiuam & multæ infectionis,
quorum quidem contingit, alterum propter spirituum fu-
gam, alterum uero exterrea & adustibilis substantie il-
lorum commixtione. Ideoq; ex hoc manifeste relinquitur,
ex quacunq; medicina illius eliciatur, ipsam debere esse sub-
stantia subtilissimæ & purissime illi adhaerentis ex natu-
ra sua facilimè, & tenuissimæ liquefactionis ad modum a-
qua fixæ super ignis pugnam: hoc enim ipsum coagulabit
& in naturam Solarem uel Lunarem conuertet. Modos
ingeniorum medicinæ tibi dedimus ad quam per illos per-
uenire potes: & ipsam sermone sibi proprio determinauis-
mus. Sollicitè igitur ad illam exerciteris, & eam inuenies.
Sed ut nos non increpare possis ex eius insufficientia: Di-
cimus quoniam ex ipsis corporib. metallicis cum suo Sul-
phure uel Arsenico præparatis, & ex solis similiter cor-
porib. hæc medicina elici potest. Ex solo uero Argento ui-
uo facilius & propinquius, & perfectius inuenitur: quo-
niam naturam propriam natura amplectitur amicabilius
& ea gaudet magis quam extranea: & est in ipso facilitas
extractionis illius substantiae subtilis. Cum iam in actu sub-
tilissimam habeat substantiam. Modi uero inuentionis huius
medicina Mercurij, sunt per sublimationem, ut à nobis
narratum est sufficienter. Modus uero fixionis illius, in ca-
pitulo suæ fixionis similiter narratus est. Coagulationis
uerò solutorum modus, est per ampullam in cinerib. usq;
ad collum in temperato igne, quo usq; aqua etenescat.

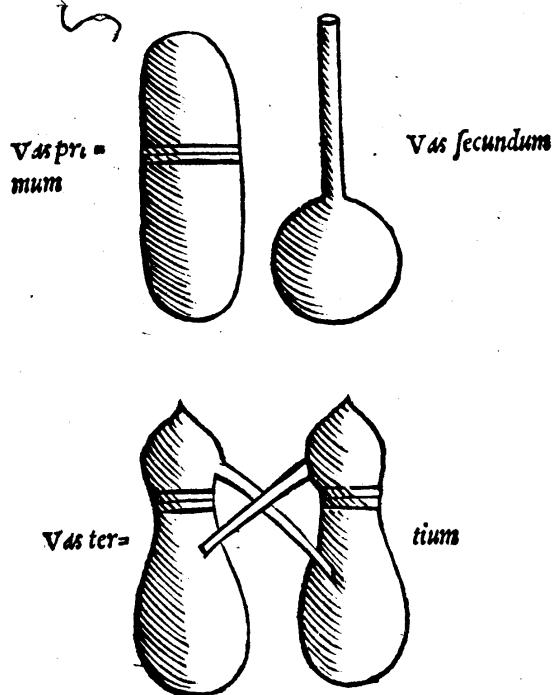
Descriptio longorum uasorum hec est, et eorum in quibus fit omnis coagulatio.

De fixione & modis eius Cap. 18.

FIXIO est rei fugientis ad ignem conueniens adaptatio. Causa uero intentionis ipsius fixionis est, ut omnis tinctura, omnisque alteratio perpetuetur in alterando & non mutetur. Diuersificatur uero & ipsa similiter, secundum rerum figendarum multiplicitatē: que sunt uidelicet, corpora quedam à perfectione diminuta, ut Saturnus, Iupiter, & Venus: & secundū diuersitatē ipsorum, spirituum, qui sunt Sulphur & Arsenicum in gradu uno, & Argentum uium in alio: in tertio uero Marchasita Magnesia et Tertia: que oīa predicta soluuntur, coagulatur et fixantur, & horum similia. Figuntur ergo corpora hec à sua perfectione, diminuta per suam calcinationem: quoniam absoluuntur per eam à sulphureitate uolatiua & corrumptente. Et hanc calcinationem sufficienter in sua monstrauimus oratione. Figuntur uero Sulphur et Arsenicū duabus modis, scilicet per reiterationem sublimationis super illa in uasa aludel, quo usque stent. Et ex hoc acquiritur intentione festinationis fixionis illorum, ut ingenieris ad intentionem multiplicis simulationis, reiterationis, in breui tempore: quod cum duobus fit aludel, cum duplicib. suis cooperculis, hoc ordine, scilicet ut nunquam ab actu sublimationis desistant donec fixa fuerint. Projiciantur ergo cum in uno ascenderit in aliud aludel & sic alternata vice fiat: etiam nūquā octo permittantur aludel spondilibus adhaere, quin in continua sint ignis elevatione,

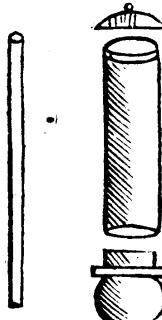
L I B R

quousq; cesseret illorū eleuatio: et quantocunq; breuiori tempore poteris multiplices sublimationis reiterationes multiplicare, tanto celerius continget ipsius fixionis tempus abbreviare. Ideoq; fuit secundus fixionis modus invenitus, qui est per ipsius sublimandi preparationē ad colorē ut continue in illo sit, donec figatur: et hoc fit p longū usus

uitreum, cuius fundus sit terreus et non uitreus, quoniam scinderetur in partes: et si illi artificialiter cum clausura bona connexus et per spatulam ferream uel lapideam, cum adspontilia eius adhaerit, deijciatur ad ima caloris contineat per alternas uices quoque figatur. Fixionis uero modus Argenti uiri, est idem cum modo fixionis Sulphuri et Arsenici, et non diuerificantur inter se: nisi in hoc, quod non possunt Sulphur et Arsenicum figi, nisi prius eorum partes inflammabiles tenuissimae, subtili diuisionis artificio ab eis separantur. Per hunc ultimum fixionis modum, Argentum uiuum hanc conseruatione non habet. Non enim habet partes inflammabiles: et ad hoc similiter temperatori ca-

Vas quartum

Vas uitreum

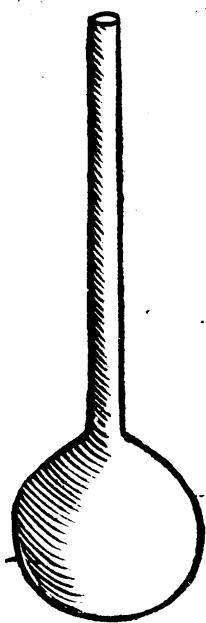
Spetula

Vas terreum

H

L I B E R

Vas quintum

lore, quām Argentum uiuum indīgent. In hoc uero modo
diuersificantur, quia in longiori figuntur tempore, quām
Argentum uiuum, quoniam altius eleuantur, propter suā
raritatem, quām Argentum uiuum. Ideoque longiori ua-
se indīgent, quām Argentum uiuum ad suām fixionem. Fi-
xio uero

xio uero Marchasite, Magnesia, & Tuttie est, ut cum post primam sui sublimationem acquisiuimus aliquid, quod ex eis uolumus, abiectis illorum facibus, reiteremus super eas sublimatione, totiens cōuertendo quod superius ascendit, ad id quod inferius remansit, ex uno quoq; illorū, quousque figantur. Descriptio usorum iam tradita est.

DeCeratione. Cap. 19.

CERATIO igitur est, duræ rei non fusibilis molificatio ad liquefactionem. Ex hoc ergo manifestū est, q; causa inuentioñis illius fuit, ut quod ingressioñem ex priuatione suæ liquefactionis, non habebat, in corpus ad alterationem, mollificaretur ut flueret, & ingressioñem haberet. Putauerūt ideo aliqui cerationem fieri debere ex oleis liquidis & aquis. Sed erroneum est illud, et a p̄cipijs huic magisterij naturalib; semotū penitus, et ex manifestis naturæ operibus reprobatum. Naturam enim non uidemus in ipsis corporibus metallicis, humiditatē citò terminabilem, immo diu durabilem ad illorum mollificationis & liquefactionis necessitatē posuisse. Si enim talē illis posuisset, relinqueretur necessario, ut citissime scilicet ignitione anā corpora tota sit humida ut prīgi cōtingeret: quare ex illo sequeretur, post unam ignitionē, corpus quodlibet, nec maleret, nec fundi posse. Quādram igitur imitantes naturæ opera, in quibus possumus, neceſſe est nos modum naturæ incerando sequi.

H ij

L I B E R

Cerat autem ipsa in radice cerationis fusibilium humiditas, que super omnes est humiditates expectans ignis calorem. Igitur & nos consimili ceratione, humiditate necessaria expedit uti. In nullis autem rebus melius & possibilius haec humiditas in ceratiua inuenitur, quam in his uidelicet Sulphure & Arsenico propinquè, propinquius autem et melius in Argento uiuo. Horum autem humiditatem non uidemus, terram illorum relinquere, propter fortē unio nem, quam in opere mixtionis naturae habuerunt. In omnibus autem rebus alijs, humiditatem habentibus, experimēto inuenies eam in resolutione à terrea sua substantia separari: et post illius separationem omni humiditate priuari. In spiritibus autem predictis hoc minime contingit. Ideoq; non est aliud, per quod ab illorum incerationis acceptione excusari possumus. Modus ergo cerationis est per illos, ut totiens super rem cerandam multiplicetur eorum sublimatio, quoisque in illa cum humiditate suamanentes, fusionem bonam prestant. Hoc autē non fiat ante illorum perfectam mundationem, ab omni re corrum=

et plus ultra digredi atque liberos/ Sed mihi melius uolens
ut dgo. oleum prīus pīgōtōr, oleum taurinū atq; carnis
fiat archiserratio compagīget necessaria ad hanc artē
pente

L I B R I T E R T I I S V M
M A E G E B E R I S P H I L O S O P H I
 perspicacissimi, De consyderatione
 rerum ex quibus est perfectio
 magisterij Prohœmij.

PRINCIPIORVM itaque huius magisterij
 discussione tradita, necesse est ex promissione no-
 stra intentum huius nostræ artis complete profer-
 qui, sermone illi conueniente. Et est scilicet consyderatio
 omnis rei, per quam perfectio huius operis aptius ostenda-
 tur. Et consyderatio necessitatis perfectionis medicinae, sci-
 licet ut discutiatur, ex qua remelius et propinquius elici-
 atur illa ad omnem imperfecti perfectionem. Et consydera-
 tio similiter artificiorum, per que cognoscamus an perfec-
 tio sit completa: His itaque traditis, et tota erit perfectio
 tradita cognitio, secundum nostræ artis exigentiam.

De Sulphuris & Arsenici essentia.
 Cap. 1.

COGNOSCERE uero non est possibile trans-
 mutationes corporum uel ipsius Argenti uiri, nisi
 super mentem artificis deueniat uera cognitio illorum na-
 turæ, secundum suas radices. Prius ergo corporum princi-
 pia notificabimus: quid s. sint secundū causas suas: et quid

H ij

L I B E R

boni uel mali inse contineant. Postea uero ipsorum omnium corporum naturas cum suis omnibus monstrabimus proprietatibus: quae uidelicet sint causae corruptionis illorum cum suis experiencijs. Comprobantes igitur imprimis spirituum naturam: quae ipsorum sunt corporum principia afferamus: quae sunt scilicet Argentum suum Sulphur et suum compar. Dicimus igitur quoniam Sulphur et suum compar pinguedos sunt terrae, ut iam supra narravimus in capitulo de Sulpure: cuius experientia manifestam probationem elicias, per illius inflammationem, et facilem eius liquefactionem per calidum. Non enim inflammatur, nisi quod oleaginum est, id est pingue, nec liquefit per calidum facile, nisi quod illius naturam habet. Sulphur itaque et suum compar causam corruptionis habent, scilicet, inflammabilem substantiam et terream fomentum. Causam uero perficiem habent mediocrem inter hanc scilicet et illam: Est igitur causa corruptionis in illo per hoc, quod nec fusionem, nec ingressione habet. Causa uero corruptionis, similiiter est inflammabilis substantia, quae nec stat, nec stare facit, et quod nigredinem ex omni genere eius prestat. Causa igitur perfectionis in illis, est mediocris illorum substantia: quia per illius terreitatem non turbatur ab ingressione, quae per fusionem bonam perficitur, et per illius subtilitatem non remouetur eius impressio de facili, propter fugam: Non est autem mediocris illorum substantia, perfectionis corporum uel Argenti uiri causa, nisi figura: quae cum non non fixa sit, licet illius impressio non moveatur,

ueatur, tamen de facilis stabilitate perpetuatur. Ex his itaque
elicitur mediocre illius substantiam diuidere artificem nea-
cesseret esse. Diuidere autem putauerunt quidam impossibili-
te, propter fortē illius commixtionem: ex illi quidem in
suis operibus manifeste aduersi sunt. Nā & ipsi Sulphur
calcinauerunt, et licet non multum, quod nullam fusionem
nec inflammationem dedit, sed illud per diuisionem necesse
est euenisse, quoniam Sulphur in sui naturali commixtione
permanens, necesse est inflammari, & cōburi: ergo per
diuisionem diuersorum substantiarum in illo relinquitur,
partem illius magis inflammabilem à partibus non inflam-
mabilibus, scorfum in artificio separari. Nam si possibile
est per calcinationem ad reductionem illarum partium in-
flammabilem in illo peruenire, necesse est ex illorum natu-
ralibus operibus eos confiteri, ad omnem partium diuisi-
onem peruenire. Sed quia hoc dependet ex subtilissimo arti-
ficio, cogitauerunt fore impossibile. Patet itaque ex premis-
sis in capitulo, non esse Sulphur de ueritate nostrae artis,
sed pars eius. Et nos iam deduximus te in cognitionem arti-
ficij, per quod ad illius diuisionem possibile est peruenire.
In Arsenico uero quia in radice sue minera, per actionem
naturae resolute sunt multæ illius partes inflammabiles,
ideo artificium eius separationis est facile: sed ipsum
est albedinis tinclura. Sulphur uero rubedi-
nis. In Sulphuris igitur diuisione,
magnam adhibere cautelam
necessere est.

L I B E R

De Mercurij essentia. Cap. 2.

f. 11 v. 15 c. 15 d. IN Argento uiuo similiter necesse est superflua de-
mere. Habet enim corruptionis causam, scilicet, terrea
& adustibilem, absque inflammatione aqueitatis, substan-
tiam, quibus in sublimando purgatur. Putauerunt tamen
aliqui non superfluam habere terram uel immunditiam.
Sed uanum est quod cogitauerunt. Videmus enim ipsum
multae liuiditatis, & non albedinis, & præterea similiter
per leue artificium uidemus ex illo terram nigrum & fætu-
lentam emanare per lauationem: cuius modum narrabi-
mus in capitulo de Mercurij lauacro: et diximus similiter
in capitulo de Sublimatione Mercurij: & similiter de so-
lutione Mercurij. Sed quia duplē est illius perfectionē
elicere, & illud perficere: ideo necesse est ipsum dupli-
cū mundationis gradu præparare. Sunt enim duæ mundatio-
nes Mercurij necessarie. Una per sublimationem ad medi-
cinam, na & hoc hic innuitur: Alia per lauacrum a coagu-
lationem, & illa innuitur in capitulo de medicina Argen-
ti uiu, ex quibus elicetur. Si enim uolumus medicinam ex
illo creare: tunc necesse est à fætulēta suę terreitatis sub-
stantia mundare, per sublimationē: ne in proiectione creet
colorem liuidum: & ipsius aqueitatem fugitiu. undelere
necesse est, ne totam medicinam in proiectione fugitiu. fa-
ciat, & mediocrem illius substantiam saluare per medici-
nam, de cuius proprietate est nō aduri, & ab adustione de-
fendere, & que non fugit, & fixum facit. Probamus itaq;
perfectuum

perfectuum esse illud manifestis experientijs. Nam uideremus Argentum uiuum, magis Argento uiuo adhaerere: & eidem magis amicari: post illud uero Aurum, & post, Argentum. Ideo ex hoc relinquitur Solem & Lunam esse sua natura & magis. Alia uero corpora non uidemus ad illud tantam conformitatem habere: ideo enim: ipsa ueridice innuimus minus sua natura participare. Et quaecumque uidemus plus ab adiustione saluari, illa consideramus plus suam naturam habere & possidere. ideoq; relinquuntur ipsum Argentum uiuum esse perfectuum & adiustionis saluatuum, quod est perfectionis ultimum. Secundus uero gradus mundationis illius ad ipsius coagulationem est, ut sufficiat illisolummodo lauatio sua terreatis per mundationem: cuius modus hic est, ut sumatur patella uitea uel terrea, & in ea mititur Argentum uiuum, super quod fundatur ^{acetum acutum} robes parua quantitas, uel alterius rei consimilis, quae sufficiat adcooperendum illud, post mittatur ad ignem lentum nescirueat, & agitur continua cum digitis super fundum acetum tellae, ut diuidatur Argentum uiuum in similitudinem subtilissimi pulueris albi, donec totum acetum euaporet, & ipsum Argentum uiuum redeat, post uero, quod fætulentum & nigrum uideris ex illo emarasse, laua & abijce, & hoc iterata uice multiplica, quo usque uideris colorem sua terreatis in clarum, mixtum albo cœlestino colori perfecte multari: quod perfecta lauationis est signum. Cum igitur peruenierit ad illud, projectatur super ipsum medicina sua coagulationis, & coagulabitur in Solifucum uel Lunificum,

L I B E R

Secundum quod præparata extiterit, & ipsius narratione
in sequenti ponemus. Ex iam ergo dictis patet, & similiter Argentum uiuum non esse perfectiu[m] in natura sua, ad quā reducit minera sua, sed ad quod perducit ipsum artificium nostrum, & similiter in Sulphure & suo compari est inducere. Non igitur in his possibile est naturaliter naturam sequi, sed per nostrum artificium naturale.

De essentia Marchasitæ, Magnesia, & Tutiæ. Cap. 3.

DE alijs igitur spiritibus, naturalem necesse est nos facere traditionem: qui sunt, scilicet, Marchasita, Magnesia, & Tutia impressionem magnâ in corporibus facientes. Et ideo dicamus, quid sint, cù probationibus suis in hoc capitulo. Dicimus ergo, quod Marchasita duplice habet in sui creatione substantiæ. Argenti uiui, scilicet mortificati & adfixionem approximantis, & Sulphuris aduentis. Ipsam ergo habere sulphureitatem, cōperimus experientia manifesta. Nam cum sublimatur, ex illa emanat substantia sulphurea manifesta comburens, & sine sublimatione similiter perpenditur eius sulphureitas. Nam si ponatur ad ignitionem, non suscipit illam, priusquam inflammatione Sulphuris inflammetur & ardeat. Ipsam uero Argenti uiui substantiam habere, sensibiliter manifestatur, Nam albedinem præstat Veneri meri Argenti, quemadmodum, & ipsum Argentum uinum, & colore in ipsis sublimatione cælestinum præstare, & luciditatem manifestam

nifestam metallicam habere uidemus: que certum reddunt
artificem illam has substantias continere in radice sua. Ma-
gnesia uero, Sulphur plus turbidum, et Argentum uiuum
magis terreum et fetulentum, et ipsum Sulphur simili-
ter magis fixum, et alias minus inflammabile habere, per
easdem probare experientias manifeste poteris, et ipsam
similiter magis naturae Martis assimilare, et approxima-
re. Tertia uero, est fumus ipsorum corporum alborum, et
hoc manifesta probatione perpenditur. Nam proiecto fu-
mo mixtionis Ioui et Veneris, adhaerente in spundibus
fabricae fabrorum, eandem impressionem facit cum ea: et
quod fumus metallicis non reddit: nec ipsa similiter sine ali-
cuius corporis commixtione. Ideoque, cum fumus sit ipse
alborum corporum, alba non citrinat corpora sed rubet.
Nam citrinitas non est aliud, quam rubet et albi determi-
nata proportio. Ideoque ipsa propter sui subtilitatem, ma-
gis ad profundum corporis penetrat, et ideo magis alte-
rat, quam suum corpus, et magis adhaeret in examine pau-
co aurificio, quod iam tibi narratum est. Quaecunq; enim
alteratur per Argenti uiui vel Sulphuris uitutem, aut
horum similium, necesse est alterari. quoniam haec sola co-
municant in natura ad ipsa corpora.

De Solis essentia. Cap. 4.

DE corporibus igitur ampliato sermone eorum in-
time narremus essentiam et procreationem.
Et primò de Sole, postea de Luna, ultimò uero de alijs;

L I B E R

secundum quod uidebitur expedire, cum suis probationibus, quae per experimentū habentur. Est igitur Sol creatus ex subtilissima substantia Argenti uiui et clarissima fixura: et ex substantia pauca Sulphuris mundi, et puræ rubedinis, fixi clari, et à natura sua mutati, tingētis illum. Et ideo, quia contingit diuersitas in coloribus ipsius Sulphuris, necesse est et Aurum citrinitatem intensam habere similiter. Est enim quoddam magis, et quoddam minus in citrinitate intensum. Quod enim ipsum sit, ex subtilissima Argenti uiui substantia perpenditur, quia et ipsum Argentum uiuum de facili illud suscipit. Nō enim Argentum uiuū aliud, quam sive natura suscipit. Quod uero claram et mundam illam habuerit, per splendentem eius fulgorē et radiantem manifestatur, non solum indie, uerum etiam in tenebris, se manifestantē dicimus et uidimus. Quod uero fixam et sine sulphureitate comburentem substantiam habeat, patet per omnem operationem illius ad ignem. Nam neque minuitur, neque inflammatur. Quod uero ipsum sit Sulphur tingens, patet per hoc, quod admixtū Argento uiuo ipsum in colorem transformat rubeū: et quod sublimatur forti ignitiōe de corporibus: tamen eorū ascēdat subtilitas cum eo, citrinissimum creat colorē: patet igitur quod, cum pura illius substantia purum colorem generat, cum non pura uero impurum. Qui uero probationis sive citrinitatis ostensione indiget, sensum non habet quod per uisum perficitur. Subtilissima igitur Argenti uiui substantia, adfixionem deducta, et puritas eiusdem, et subtilissima

ma Sulphuris materia fixa non adurens, tota ipsius Auri
materia est essentialis. Maior igitur Argenti uiri quam Sul-
phuris in illo probatur quantitas, propter facilem Argen-
ti uiri in illud ingressiōnem. Igitur quæcunque uolueris al-
terare, ad huius exemplum altera, ut ipsa ad huius aqua-
litatem perducas: & modum ad illud nos iam dedimus. Et
quia subtile & fixas habet partes eius, ideo potuerūt par-
tes eius multum densari. Et haec fuit causa sui magni ponde-
ris. Per multam uero & temperatam decoctionem, facta
est ex illo paulatim resolutio, & inspissatio bona, & ulti-
ma mixtio, ut cum ignitione liquefaciat. Ex præcedentibus
igitur patet, quoniam multa quantitas Argenti uiri est cau-
sa perfectionis: & multa Sulphuris corruptionis causa. Et
uniformitas in substantia est causa perfectionis quæ permi-
xtionem fit in decoctione naturali: & diuersitas in substanc-
ia est causa corruptionis, & induratio & inspissatio, que
per longam perficitur & temperatam decoctionem, est cau-
sa perfectionis: oppositum uero corruptionis. Igitur si ce-
cidere super ipsum Argentum uirum Sulphur, non debi-
te neesse est, secundum diuersitatem illius, diuersas corru-
ptiones adduci. Potest enim Sulphur, quod super illud ca-
dit, fixum non adustibile esse totum, aut totum adustibile et
fugiens in natura Sulphuris: aut partem fugientis: partem
uerò fixi tenere: sed in parte natura Sulphuris tenere, in
parte uero non: aut totum mundum aut immundum, aut modicū
aut multæ quantitatis, superans in cōmixto, aut paucæ su-
perauit in illo: aut nec superans: nec superatum, aut album

L I B E R

aut rubeum: aut mediocre. Ex his itaque diuersitatibus, ne cessè fuit in natura diuersa creari corpora & his similia: quas omnes oportet nos narrare cum probationibus manefestis.

De essentia Lunæ. Cap. 5.

IA M ergo patet ex predictis, quod si ceciderit Sulphur mundū, fixum, rubeū clarum, super substantiā Argenti uiui puram, mundam, fixam, claram, non superrans, immo paucæ quantitatis & superatur, creatur ex hoc Aurum purū. Si uero fuerit, quod ceciderit Sulphur mundum, fixum, album, clarum, super substantiam Argenti uiui mundam, Luna pura (si in quantitate non superet) diminutam tamen habet puritatem ab Auri puritate, & spissitudinem grossiorem quam Aurum. Cuius signum est, quod nō densantur partes eius in tantum, quod Auro compenderet: nec ita fixam substantiam habet ut illud. Cuius signum est diminutio eius per ignem: & Sulphur eius quod non est fixum, nec incombustibile, causa est illius. Et quod Sulphur in illo huius sit dispositionis, per illius preambulam inflammationem probatur. Illud autem fixum, & nō fixum, ad aliud quidem, & ad aliud relatum esse, impossibile non est estimandum. Lunæ enim sulphureitas ad Auri sulphureitatem relata, nō fixa com burens est. Ad aliorū uero corporū relata, fixa, & nō cōburēs est.

De

De Martis essentia: Cap. 6.

Si uero fuerit Sulphur fixum terreum, Argento uiuo terreo mixtum, & hec ambo non purae albedinis, sed luidae fuerint: cuius superantiae quantitas sit Sulphuris fixi summa: sit ex his ferrum, quoniam superantia Sulphuris fixi, fusionem prohibet. Ideoque ex hoc relinquatur Sulphur uelocius liquefactionis festinatiam, per opus fusionis perdere, quam Argentum uiuum. Non fixum uero uidemus citius, quam Argentum uiuum liquefcere. Ex his ergo manifestatur causa uelocitatis fusionis, & tarditatis in unoquoque corporum. Non quod plus de fixo habet Sulphure tardius, quod uero plus de adurente, facilius & citius fusionem suscipit, quod satis aperte relinquatur a nobis fore probandum. Quod autem Sulphur fixum tardiorum faciat fusionem, manifestatur per hoc, quod ipsum nunquam figitur nisi calcinetur, calcinatum autem nullam dat fusionem. Ergo in omnibus corporibus illam impedire debet. Quod uero, nisi calcinetur, non figatur: patet experimento illius, qui illud figit non calcinatum: quoniam ipsum inuenit semper fugere, donec in terram uertatur: cuius similitudo est calcis uera. Hoc autem minime in Argento uiuo contingit, quoniam figi potest absque hoc, quod in terra uertatur, & figi similiter cum conuersione ipsius in terra potest. Nam per festinationem ad eius fixationem, quae per precipitationem perficitur figitur, & in terra mutatur. Per successiū uero illius iterata nice sublimationē

L I B E R

similiter figitur, et nō in terrā uertitur, immo fusionē dat metallicam. Hoc autē manifestū est, & illi probatum, qui utrasq; fixiones illius expertus est, usq; in illius cōsumatio= nem festinam per præcipitationē, & tardā per successuas sublimationes. Vedit enim & i[n]uenit ut à nobis scriptum suscepit. Et illud ideo, quoniam uiscosam & densam habet substantiam: cuius signum est contritio illius cum imbibitione & mixtione cum rebus alijs. Sentitur enim in illo ma nifeste uiscositas illius per multam adhærentiam, densam autem substantiam illud habere manifestè monstratur per illius aspectum & ponderationem sui immensi ponderis. Auro enim præponderat cum est in natura sua. Et est simili fortissimae compositionis ut narratum est. Ex his igitur relinquitur ipsum posse figi, sine ipsius humiditatis cōsumptione, & in terram conuersione: propter enim bonā partium adhærentiam, & fortitudinem sue mixtionis, si quo modo partes illius inspissentur per ignem: ulterius nō permittit se corrumpi, neque per ingressiōē fumos& flam mae in illud, se in fumum ulterius eleuari permittit, quo= niam rarefactionem sui non patitur propter sui densitatē, & carentiā adiustionis: quæ per sulphureitatem, quā non habet perficitur. Per hoc ergo inuentum est, inuētiōne ueridica, duorum secretorum genus mirabile: unum scilicet triplex, causa corruptionis uniuscuiusque metallorū per ignem: quarum una est inclusio adurentis Sulphureita= tis & illorum substantia, per inflammationem illa dimi= nuentis, & extenuantis in fumum ultima consumptio= ne

ne, quantumcunque in illis Argenti uiui uere & fixionis extiterit. Altera est multiplicatio flammæ exterioris super illa penetrantia, & secum in sumum resoluentis, cuiuscunq; fixionis in eis ipsum sit. Tertia uero est rarificatio eorum per calcinationem. Tunc enim flamma uel ignis sine illa in eis penetrare potest, & ipsa exterminare. Si igitur omnes corruptiones esse contingant, maxime corpus corrumpi neesse est. Si uero non omnes, remittitur corruptionis uelocitas unuscuiusq; corporis, secundum remissionem illarum. Secundum genus est bonitas, que per ipsum consideratur in corporib. Quia igitur Argentum uiuum propter nullas causas exterminationis, se in partes compositionis illius diuidi permittit, quia aut cum tota sua substantia ex igne recedit, aut cum tota in illo permanet stans. Notatur in eo necessario perfectionis causa. Laudetur igitur benedictus & glorirosus Deus altissimus, qui creauit illud: & dedit illi substantiam, & substantiae proprietates quas non contingit ullam ex rebus in natura possidere: ut in illa possit inueniri haec perfectio per artificium aliquod, quod in illo inuenimus potentia propinqua. Ipsum enim est quod ignem superat, et ab eo non suratur: sed admirabiliter in eo quae scit gaudens eo.

L I B E R

De Veneris essentia. Cap. 7.

RE D E V N T E S igitur ad propositum dici-
mus quòd si fuerit Sulphur immundū fixum gros-
sum secundum suī maiorem partem: secundum uerò suī mi-
norem, non fixum, liuidum, rubeum, secundum uerò totū
non superans neq; superatum, & ceciderit super Argen-
tum uiuum grossum: ex eo es creari necesse est. Horum i-
taq; omnium probationem adducere necesse est, per data
ex natura sua. Nam cum illud ad inflammationem ponan-
tur, flammā ex eo sulphuream discernere poteris: quæ Sul-
phuris non fixi est signum, & deperditio sue quantitatis
per exhalationem. Sulphur uerò fixum in illa significatur
per frequentem eius combustionem. Nam ex ea fit suæ fu-
sionis retardatio, & induratio sue substantie: quæ signa
sunt multitudinis sui fixi Sulphuris. Quòd autem illud
sit rubeum, immundum, adiunctum Argento uiuo immun-
do, significatur per sensum: unde alia probatione non indi-
get. Experimento itaq; elicias secretum: uides enim omnē
rem caloris actione in terram mutatam cum facilitate sol-
uit: & ad aquæ naturam redigi. Hoc autem contingit pro-
pter partium subtiliationē ab igne. Res igitur magis sub-
tilis, in natura propria ad hanc terream naturam reducta
magis subtiliatur, igitur magis soluitur, ita & quæ maxi-
me, maxime. Ex his igitur patet causa corruptionis & in-
fectionis horum duorum: Martis scilicet & Veneris, quo-
niam est per Sulphuris multam quantitatem fixi, & non
fixi, pauce in Venere: minima uero in Marte. Cum igitur
Sulphur

Sulphur fixum in fusione deuenerit per calorem ignis,
eiusq; partium subtiliationem p illum: quære aptitudinem
substantiae solutionis: cuius signum est expositio horum
duorum corporum ad uaporem aceti. Nam per illud flo-
ret in superficie sua Sulphuris eorum aluminositas, per ca-
lorem in illum creata subtiliatio[n]u[m]. Et si posueris h[ec] duo
corpora in liquor[em] ponticum: soluentur de facili per e-
bullitionem in illum multæ illorum pertes. Et si refexeris
in munera horum duorum manifestam inuenies ex eis so-
lutam aluminositatis substantiam stillare: et in illis adhæ-
rere: quæ aluminositas per ponticitatem et facilem solu-
tionem in aquam probatur. Non enim ponticum et facile
solubile reperitur aliud q[ue] alumen et q[ue] suæ naturæ est. Ni-
gredo uero in uno quoq; horum duorum corporum, ad i-
gnem creatur per Sulphur non fixum, quod in illis conclu-
ditur multum, quemadmodum in Venere: parum uero in
Marte ad naturam fixi approximans: ideoq; non de facili
talem impressionem de Marte remouere est possibile. Iam
ergo patuit ex Sulphure non fixo, fusionem fieri, et fusio-
nem adiuuari, ex fixo uero fusionem non fieri, et fusionem q[ue]
impediri, illud scit necessarium uerum esse, qui nullo in-
geniorum fusionis Sulphur potuit conseruare in fusione
post illius fixationem. Argentum uero uiuum fixit per
frequentem sublimationis reiterationem ad illud, eo bo-
nam fusionem suscipiente. Ex hoc itaque manifestum
est corpora esse maioris perfectionis, quæ plus Ar-
genti uiui sunt continentia, et quæ minus sunt.

L I B E R

continentia sunt minoris perfectionis. Studeas igitur in omnibus tuis operibus, Argentum uiuum in commixtione superare, et si per solum Argentum uiuum perficere poteris, preciosissime perfectionis indagator eris: et eius perfectionis, supra quam naturae uincit opus, mundare enim poteris intime, ad quod natura non peruenit. Probatio vero huius, quod ea, que magis Argenti uiui quantitatis sunt continentia, maioris sunt perfectionis, est scilicet facilis ususceptio Argenti uiui. Videlicet enim corpus perfectius amicabiliter Argentum uiuum suscipere. Ex precedentibus itaque sermonibus relinquitur, duplum fore in corporibus sulphureitatem: unam quidem in profunditate Argenti uiui, conclusam in principio sue commixtionis alteram uero superuenientem, quarum altera cum labore tolli, alteram uero nullo artificiorum ingenio est posibile tolli, quod pignem perficitur, ad quod possit nostra operatio congrue ac utiliter peruenire: cum iam secum ad eandem creationem unicum factum est, et hoc experimento probatur, quoniam sulphureitatem adustibilem uimus pignem deleri: sulphureitatem uero fixam minime. Si ergo dixerimus corpora calcinatione mundari, intelligentias utique terreas substantias: que non in radice sue naturae unitae, quoniam unitam mundare per ignis ingenium non est possibile, nisi adueniat Argenti uiui medicina, occultas et contemporans illam: aut illam de commixto separans. Separatio autem terreas substantias in radice metallo unitas, de commixto fit: aut per elevationem cum rebus substantiam

stantiam Argenti uiui eleuantibus, & Sulphur terreum dimittentib. propter conuenientiam cum eis: ut est Tertia et Marcha sita, quia fumi sunt: quorum maior pars Argenti uiui est qualitas, quam Sulphuris: & huius experientiam uides, quoniam si forte et subita fusione haec coniunxeris cum corporibus, spiritus secum adducent corpora in fuga sua leuatione. Ideoq; cum eis eleuare poteris, aut per Argenti uiui commixtionem, quam narravimus. Argentum enim uiuum tenet quod sue naturae est, alterum uero respuit.

De Louis essentia. Cap. 8.

HA C igitur investigatione proposita, nostrum propositum sequentes innuimus, quod si Sulphur fuerit in radice commixtionis fixione pauca, participans album, albedine non pura, non superans sed superaturum est Argento uiuo secundum partem fixo, albo non pure com mixto, scquetur ex eo Stagnum. Et horum probationem per præparationem inuenies: quoniam si Stagnum calcinaueris, senties ex illo Sulphuris fetorem: quod signum est Sulphuris non fixi, & quia flamman non dat, non putes illud fixum, quoniam non propter fixionem, sed propter superantiam Argenti uiui in commixtione saluantis à combustionē, flamman non dat. Probatur itaq; duplex in Stagno sulphureitas, & duplex Argenti uiui substantia una quidem sulphureitas, que est, quia cum calcinatur fetet ut Sulphur. Per primam probatur mixtionis exper-

L I B E R.

Etia altera per continuationem ipsius in calce sua ad ignem quam habet, quia magis fixa non faret. Probatur uero duplex Argenti uiui substantia in illo. Una quarum est fixa quoniam ante illius calcinationem non stridet: post uero triplicem ipsius calcinationem non stridet, quod est, quia eius Argenti uiui fugitiu substantia stridorem facies euoluit. Quod uero Argenti uiui substantia sit in ipso, probatur per lauationem Plumbi cum Argento uiuo: quoniam si cum Argento uiuo Plumbum lauetur, et post lauacrum eius per illud fuderis, igne non superante sue fusionis ignem remanebit cum eo Argenti uiui pars, quae Plumbo stridorem adducet, et illud in Stagnum conuertet. Et conuerso mutationem Stagni in Plumbum, illud considerare potes Nam per multiplicem calcinationis reiterationem ad illud, et magis illi ignis conuenientis ad reductionis administrationem, in Plumbum conuertitur. Maxime uero cum per subtractionem sui scorij cum magno calcinatur igne. Etharum substantiarum diuersitatibus certificari poteris per ingenia conseruationis illarum, cum instrumentis propriis, et ignis modo eas diuidentis: ad quam nos peruenimus cum instantia, et uidimus cum certificatione nostra nos uerum per illud aestimasse. Quid igitur sit, quod post remotionem duorum non fixorum ex ioue scilicet Sulphuris et Argenti uiui remansit, te certum reddere nos expedit, ut complete cognoscas ipsius Iouis compositionem. Est ergo illud liuidum, ponderosum, ut Plumbum, maiori tamen aliudine Plumbo participans est, quam Plumbum purissimum

mum, & est in ipso æqualitas spissitudinis duorum compo-
nentium, Argenti uiui scilicet & Sulphuris, non autem
æqualitas quantitatis, quoniam in commixtione uincit Ar-
gentum uiuon, cuius signum est facilitas ingressio in il-
lud Argenti uiui in natura sua. Igitur si non maioris Ara-
genti uiui in illo esset quantitas, nō adhæreret illi in natura
sua sumptum de facili. Ideoq; non adhæreret Marti, nisi subti-
lisimo ingento, neq; Veneri propter paucitatem Argenti
uiui in illis, in commixtione sua. Ex hoc ergo patet, quod
difficillime Marti adhæreret, Veneri uero facilius, propter
maiorem copiam Argenti uiui in ea: cuius signum est fusio
illius facilis, Martis uero difficillima. Fixio uero harum
duarum substantiarum, ad firmam approximat fixionem
non autem firma est perpetua, ex huius est probatio ipsi-
us corporis calcinatio: & post calcinationem ad fortifi-
candam expositio, nam per eum non fiet diuisio: sed tota af-
det substantia, purificata tamen magis. Videmus igitur
substantiam Sulphuris, in Stagno adhærētem, facilius se-
parari, quam in Plumbo, & huius experimentum uides p
facilem iouis indurationem, calcinationem, & meliorat i-
onem sui fulgoris. Ideoq; conſyderamus hęc corrumpentia
in radice sua non fuisse, sed ei post aduenierunt. Et quia in
prima mixtione non fuerunt illi multum coniuncta, ideo fa-
cile possunt separari. Ideo alteraciones in eo sunt uela
cis operis, mundificatio uidelicet, & ipsius induratio, &
illius fixio, & harum causas per iam à nobis tradita mani
feste conſyderare potes.

L I B E . R

Et quia post has operationes, calcinationem scilicet et re= ductionem, consideravimus in sumo suo eleuato per ma= gnam ignis expressionem, et uidimus illum ad citrinita= tem pertinere, cum hoc sit de proprietate Sulphuris calci= nati, estimauimus estimatione uerain qua sumus certifi= cati ipsum Sulphuris fixi naturam multum secum contine= re. Qui ergo voluerit in hac nostra scientia uidere inuesti= gationem horum omnium, studeat cum sedulitate operis, donec principia ipsorum corporum et proprietates phi= rituum inueniat, inuentione certa, non coniecturali, quam tradidimus in hoc libro sufficienter ad artis exigentiam.

De Saturni essentia. Cap. 9

RE S T A T nos igitur de Saturno descriptionem ponere, et dicimus quod non diuersificatur à 10= ue per calcinationis reiterationem, ad illius naturam re= ductio, nisi quia immundiorum habet substantiam à duab. substantijs commixtam grossioribus, Sulphure scilicet et Argento uiuo, et quia Sulphur in illo comburens est sive quam Argenti uiui substantia magis adhaesum, et quod plus habet de substantia Sulphuris fixi ad compositionem suam quam Iupiter, et horum probationes per experien= tias manifestas adducemus, quodigitur ipsum sit maioris partis terre factulente quam Iupiter, manifestatur per ui= sum et per lauacrum eius ab Argento uiuo in natura quia plus per lauacrum emanant factulentiæ ab eo quam à Iove et quia primum gradū calcinationis suscipit facilius quam Iupiter

Jupiter, quod est signum multæ terreatatis, Nam corpora pluris terreatatis, facilitatis inuenimus calcinationis, & terreatatis paucæ, difficultatis calcinationis, quia est paucæ terreatatis, ideo paucæ puluerizationis & huius est probatio difficultaria Solis calcinatio completa. Et quia non reificatur eius fæditas per calcinationis reiterationem, scit in Ioue, quod est signum maioris fæditatis in principijs eius ex natura sua quam Ioui. Quod uero Sulphuris quantitas combustibilis, magis sit Argenti uiui substantiae adhaesiæ in eo quam in Ioue, significatur per hoc, quod non separatur de eo in sumum quantitas notanda, quin sit citrini coloris multæ citrinitatis, cuius signum similiter est quod in fundo instrumenti ex eo remansit, quod necessario unius trium esse signum relinquitur, aut nullius quantitatis Sulphuris combustibilis in eo, aut paucissime, aut multum coniunctæ in principiorum propinquitate ad radicem mixtionis, sed certificati sumus per illius odorem, ipsum alicuius esse quantitatis & non paucæ, immo multæ, quia non mouetur ab eo sulphureitas in breui tempore. Ideo consideramus confyderatione qua certi sumus, Sulphur comburens illius cum Sulphure non comburente ad naturam Sulphuris fixi approximare in Argenti uiui substantia uniformiter esse commixtum. Ideoq; cum scandit sumus eius, necessario cum Sulphure non comburente scandit, de cuius proprietate est citrinitatem creare. Quod uero maior quantitas Sulphuris non adurentis sit in ipso quam in Ioue, à nobis adductum est cum ueritate, per hoc

L I B E R

uidemus totum colorēm ipsius in citrinūm mutari. Iouis uerò in album, in calcinationibus suis. Et ideo in hoc nobis aperta est uia causæ inuestigationis huius operis, per quod in calcinatione mutatur Iupiter facilis in durum quam Saturnus. Non autem in tarditatem liquefactionis uelocius quam Saturnus, & illud ideo, quoniam causa duricie uera, est Sulphur fixum & Argentum uiuum fixum. Causa uero liquefactionis est duplex, Argentum uiuum scilicet & Sulphur combustibile, quorum alterum, quo ad fusionis perfectionem sufficit, in unoquoq; gradu eius cum ignitione scilicet Argenti uiui. Quia igitur in Ioue est multa Argenti uiui quantitas non uere fixi, remanet in illo multum liquefactionis uelocitas, & non remouetur ab illo faciliter. Causa uero mollificationis est duplex, Argentum scilicet uiuum & Sulphur combustibile. Quia igitur remouetur sulphureitas comburens ex Ioue facilis, quā ex Saturno, ideo ex eo altera causarum mollitiei remota, necesse est illud indurari uelociter. Saturnus uerò, quia uerūq; mollitiei causas fortiter habet coniunctas, non facile induratur. Est tamen diuersitas in mollitie per Argentum uiuum & per Sulphur, quoniam mollities per Sulphur ast cœsua: molilities uero per Argentum uiuum extensua. Et hoc necessario probatur per hoc, quod uidemus corpora multi Argenti uiui, multæ extensionis esse corpora uero pauca: pâuce. Et ideo Iupiter facilis et subtilius extenditur quam Saturnus: Saturnus facilis quam Xenus: Venus quam Mars: Luna subtilius quam Iupiter:

Sol

Soluerò quā in Luna subtilius. Patet igitur, quod cum eaū
sa indurationis sit. Argentum uiuum fixum, aut Sulphur
fixum, causa molitie erit opposita. Causa uero fusionis est
duplex scilicet Sulphur non fixum & Argentum uiuum
cuiuscunq; generis. Sed Sulphur non fixum necessario est
causa fusionis sine ignitione, & manifestè uides huius rei
experientiam per projectionem Arsenici super corpora
difficilis fusionis, facit enim ea facilis fusionis et sine ignitiō
one. Causa uero fusionis facilis est & similiter Argentum
uiuum. Causa uero fusionis cum ignitione est Argentum uiū
fixum. Causa igitur impedimenti fusionis cuiuscunq;
est Sulphur fixum, per hoc utiq; maximum potes elicere
secretum, quoniam cum plurimæ Argenti uiui quantitatis
corpora maxime sunt perfectionis inuenta, & plurimæ
igitur quantitatis Argenti uiui corpora à perfectione di-
minuta; magis ad perfectionem approximare necesse est.
Itaq; & multæ sulphureitatis corpora plurimæ corrupti-
onis esse contingit. Quamobrem igitur ex iam dictis patet
Iouem maxime perfecto approximare, cum perfectionis
plus participet. Saturnum uero minus, minus uero & ad-
huc Venerem, minime uero Martem, quod ex perfectissimo
dependet. Aliter autem ex medicina complerente, & defi-
ctum supplente, imperfectum attenuante, & ad profundū
corporum spissitudinem, & sub splendentis fulgoris sub-
stantia eorundē palliante, fuscedinem se habere contingit.
Ex hoc enim maxime perfectibilis Venus existit: minus uero
Mars: et adhuc minus Iupiter: minime uero Saturnius.

L I B E R

*Ex his igitur repertum laboris inuestigatione ueridica,
quod ex corporum diuersitate, diuersas inueniri cum pre-
paratione medicinas necesse existit. Alia enim causa eget
medicina durum ignibile: alia uero molle, et non ignobile
corpus. Hoc quidem mollificante, et ad profundum atte-
nuante, et in sua et qualitate substantia. Et illud uero indu-
rante et inspissante occultum est, Ex his igitur nos expe-
dit ad medicinas transfire cum manifestis experientijs, diuer-
sarum ponentibus nobis medicinarum causas inuentio-
nis, et quid diminutum relinquat, quid ad complementum deducat*

*De duplice medicina cuiuslibet corporis
imperfecti & Argenti uiui scilicet
alba & rubea. Cap. 10.*

*P*R O B A M V S igitur spiritus corporibus magis
affimilari per hoc, quod magis corporibus uniuuntur
et amicabilius quam alia in natura, et natura naturam
attrahit, et simile suo applaudet simili. Per hoc ergo ad-
ductum est nobis, inuentione prima hos esse corporum al-
terationis medicinam ueram. Ideoq; omni, quo potuimus
ingeniorum genere, nosipso exercuumus, ut per illos im-
perfectorum unumquodq; corporum mutatione firma, in
perfectum Lunare et Solare transformaremus corpus.
Quapropter ex eisdem medicinam diuersam, ex diuersa
alterandorum intentione, creari necesse accidit. Cum sit i-
gitur duplicitis generis alterabile Argentum uiuum scili-
cet perfecte coagulabile, et à perfectione diminuta cor-
pora

pora, et hec siquidem multiplicia. Alia quidem durasigni-
bilia alia uero mollia: non ignibilia tam. Duraque ex
gnibilia, ut Mars et Venus. Mollia uero ut Iupiter et Sa-
turnus necesse est et medicina perfectivam similiiter multi-
plicem esse. Alia enim eget Argentum uiuum medicina pa-
ficiente, alia uero corpora transformanda. Accetiam ali-
egent dura ignibilia, ut Venus et Mars. Alia uero mol-
lia non ignibilia, ut Saturnus et Iupiter, et hec utriusque
utriusq; generis, cum a se in se mediterrant in natura, simi-
liter et diuersa egere medicina necessario accidit. Vnus et
enim generis Mars et Venus, duritiae scilicet in speciei
uero quadam proprietate differant. Est enim hec fufibilis
ille uero non fufibilis. Ideoq; alia quidem Mars, alia uero
Venus medicina perficitur, et hic quidem ex toto immu-
dus, illa uero non, et hic quidem quadam albedine fufca,
illa uero rubedine et uiriditate participat, que in medici-
na diuersitatis necessitate ponunt consimiliter. Alterius
enim generis mollitiae corporis scilicet iupiter et Sa-
turnus. Cum hae similiiter differant, diuersa medicina et simi-
liter egere necesse est. Est enim hic Iupiter quidem mun-
dus: ille uero Saturnus non. At uero et hec quidem mu-
tabilia omnia quatuor nunc Lunaria, nunc uero Solaria ef-
ficiuntur perfectionis corpora. Ideoq; necesse est uniuscu-
iusq; duplcam medicinam fore, unam quidem citrinam, et
in citrinum mutantem Solare corpus. Alteram uero albam,
in album Lunare corpus mutantem similiiter. Cum igitur
quatuor imperfectiorum corporum unicuique duplex medicina

L I B E R

adueniat, Solaris uidelicet et Lunaris. Erunt igitur in summa octo medicinæ corpora perficientes in forma bonorum. Perficitur et similiter Argentum uiuum in Solare et Lunare, ideoq; et medicinæ alterantis illud, duplicum differentiam esse contingit. Decem igitur erunt omnes medicinæ, quas inuenimus, cum totalitate sua ad cuiuslibet imperfecti alterationem completam: uerum utiq; cū temporis diuturnitate, laboris instantia, et magnæ indagationis industria, sed excusari uolumus ab inuentionis labore, harum decem medicinarum, per unius beneficium medicinæ. Inuenimus enim inquisitione longa, necnon et labiosa maxime, et cum experientia certa medicinam unam qua quidem durum mollescit, et molle induratur corpus et fugitiuum figitur, et illustratur fædum splendore inenarrabili, in eo qui supra naturam consitit. Ideoq; omnium harum medicinarum expedit singulum sermonem adducere cum causis suis, et manifestis probationum experientijs. Primum quidem medicinarum decem seriem, et deinde hinc principium corporum omnium, deinde Argenti uiui, dehinc uero ultimò ad perfectionis magisterij medicinam transcendum. Cum tamen præparatione indigeant imperfecta. Ideo ne propter artis insufficientiam traditionis mordeamur ab inuidis, imprimis afferamus narrationem de imperfectorum præparationibus: eorum inuentionum cause necessitatem ponentes, quibus siquidem nostro artificio efficiantur congrua perfectionis albedinis et rubedinis in unoquoq; gradu medicinam suscipere, et ab eadem

eadem perfici. debinc uero addendum medicinarum omnium sufficientem narrationem et congruam.

De administratione & modificatione corporum, diversificando secundum diuersitatem essentiarum surarum. Cap. 11.

EX IAM igitur à nobis narratis sermonibus apparet, quid superfluum, quidue diminutum ex operibus naturae relinquat, in unoquoq; eorum quæ imperfæcta sunt corpora, secundum sufficientem partem, secundum uero complementum, quæ in superioribus obviamus hic complebimus sufficiente sermone totaliter. Primum igitur cum duplicitis fore generis imperfectionis corpora contingat, mutabilia, mollia scilicet necnon, et non ignobilia ut Saturnus et Iupiter, et dura non fusibilia, aut cum ignitiōne fusibilia, ut Mars et Venus. haec quidem non fusibilis ille uero cum ignitiōne: Necessariò nobis natura informando edocuit, ex illorum diuersitate essentiarum in radice naturæ diuersas præparationes, secundum exigentiam illius administrare. Sunt itaq; unius generis trasformanda imperfectionis corpora duo necessaria, Plumbum scilicet quod melan dicitur, id est nigrum, et per artem Saturnus, et Plumbū stridens, quod album dicitur, et hac scientia Iupiter, quæ ad se inuicem sunt diuersa in sui occulti profundo, ex radice sue naturæ innata et manifesta, quoniām Satur-nus fuscus, liuidus, ponderosus, et niger, sine stridore totaliter mutus.

L I B E R

Jupiter albus, livens parum, multum uero stridens, et modo sono tinnitum adducens. Differentiam uero in profundo illorum, cum manifestis experientijs tibi monstrauimus et illarum experientiarum causis necessarijs. Ex quibus secundum magis preparationis ordinem colligere bona mentis artificem contingit. Primum igitur secundum ordinem, corporum preparationem narremus. Postea uero et ipsius Argenti uiui coagulabilis. Sed et primò unius generis mollitiei, post hæc uero et alterius. Primi quoque generis corporum ponatur, Saturni scilicet preparatio et Iouis. post uero aliorum secundum suum ordinem determinatum. plus ultra ligatus in aliis et hoc incipiens preparatio corporis et plus expedit, prius remouendam. Depræparatio Iouis.

De præparatione Saturni & Iouis in communii.

Cap. 12.

S A T V R N I essentia præparatio multiplex adhibetur, et Iouis similiter, per ipsorum multiplicis perfectionis approximationis, aut elongationis ab eo gradu. Cum sit igitur aliud ex corruptentibus suo profundo, adueniens ex sua naturæ radice innata sulphureitate scilicet terreitas atq; Argenti uiui impuritas, terræ illorum creationis principijs, essentiali natura cōmixta. Aliud uero superueniens post primam illorum mixtionem, corruptionem adducit: et sunt tres primi generis sulphureitas scilicet comburens, et illius impuritas, et Argenti uiui substantia fœda, que omnia sunt Saturni et Iouis. p= fictionis substantiam corruptentia. Sed siorum quidem alterum

alterum impossibile est remoueri per medicinam primi ordinis alicuius industrie. Alterum uero paruo adminicula remoueri contingit. Hoc quidem remouendum esse impossible aduenit, propter hoc quod in principijs naturae propriae huius generis corporum in ueram essentiam cōmixta fuerunt, & uera essentia facta sunt. Ideoque cum non sit possibile, ueram rei cuiuscunq; in natura remouere essentiam, re permanente, non fuit ab eis possibile, hæc corrumptientia delere. Quamobrem igitur putauerunt quidam philosophorum, per hoc ad artem, non posse perueniri. Sed et nos quidem, nostro tempore hanc inquirētes scientiam, peruenimus ad hoc idem, q; et similiter nullo ingeñiorum præparationis modo, potuimus corpora illustrare cum complemento sui fulgoris lucidi, quin contingeret illa ex toto infici, et denigrari penitus. Propter hoc igitur et nos similiter in stuporem adducti, multi temporis spætio sub defferationis uenbraculo delituimus. Redeentes igitur in nosipso, nosmet torquentes immense cogitationum meditationis afflictionibus, respeximus à perfectione corpora diminuta, in profundo sue naturæ seda existere, et nihil in eis fulgidum inueniri, cum in eis secundū naturam non sit. Non enim inuenitur in re, quod in illa non est. Cum igitur nihil perfecti in illis inueniatur, necessariò et in eisdem nihil superfluum inueniri relinquitur, in diuersarum substantiarum separatione in illis, in profundo sue naturæ. Ideoque per hoc inuenimus aliiquid diminutum in illis fuisse, quod compleri necessariò accidit per medicinam

L I B E R

*Sibi conuenientem, et diminutum complementem. Est igitur
diminutum in illis, scilicet paucitas Argenti uui, et non
recta insuffratio eiusdem. Igitur complementum est in illis
Argenti uui multiplicatio, et insuffratio bona, et fixio per= **
*manens. Hoc autem per medicinam ex illo creatam perfici-
tur. haec enim cum ex Argento uiuo sit inesse deducta, per
illius beneficium luciditatis, splendoris illorum fuscedine
palliando celat et tegit, et in splendorem adducit, et in
fulgorem conuerit. Cum enim Argentum uiuum in medi-
cina preparatum, per nostrum artificium sit mundatum,
et in substantiam purissimam et fulgidissimam redactum,
projectum super diminuta corpora à perfectione illustra-
bit, et sua fixione perficiet. Hanc uero medicinam, in sua
narrabimus oratione. Relinquitur itaque ex preiacenti-
bus, necessariò duplē fore perfectionis inuentionem ne-
cessariam. Aut unam quidem per medicinam, qua de com-
mixto substantiam sedam separat. Aut alteram per me-
dicinam, qua illam sui fulgoris splendore palliando tegat,
et illustrando decoret. Cum nihil ergo superfluum, sed
potius diminutum in profundo corporum reperiri contin-
get. igitur si quod superfluum remoueri expedit, necesse
est illud ex manifesto sua natura superueniens, et tolli
et moueri cum diuersis præparationibus, quas in
hac oratione nos expedit enarrare. Primū qui=
demin eadem oratione Iouis et Saturni. VI=
timò uero et aliorum secundum
ordinem.*

De

De præparatione Saturni in specie. Ca. 13.

PRÆPARANTVR igitur *Saturnus* & *Iu-*
piter, *præparationibus multiplicibus*, *secundū mas-*
ioris perfectioni approximationis necessitatē, *cōmuni*, *sci-*
licet & *speciali præparationis modo*. *Cōmuni quidem est*
per gradus approximationis ad perfectionē multiplicē.
Est. n. unus gradus approximationis, *scilicet Sulphur ex*
substantia munda. *Alter uero durities cū sua fusionis igni-*
tione. *Tertius uero fixio per remotionē fugitiue substanti-*
æ. *Mundificantur igitur & fulgida fiunt tripliciter*: *aut*
per res mundificantes, *aut per calcinationis modū & redu-*
ctionis, *aut per solutionē*. *Per res igitur depurātes mūda-*
tur dupliciter, *aut in calcē redacta*, *aut in natura corporū*.
In calcem uero redacta, *purificatur in hūc modū*. *Aut per*
sales, *& alumina*, *aut per uitru*. *Eteft*, *ut cū corpus*, *scilicet*
Iupiter et Saturnus calcinatu extiterit, *tūc infundatur sua*
per eorū calcē, alumīnū aut saliū aqua, *aut cōmisceatur in*
ea uitru tritū & reducatur in corpus. *Hoc igitur totiē sua*
per hēc corpora alternata uice reiteretur, *quousq; mun-*
da complete se ostendant. *Nā cum sales & alumina & uit-*
rum fundātur fusione alia quam corpora. *ideo ab illis se-*
parātur, *et secū terrē substantiā ducunt*, *relictō solo cor-*
pore purificato. *In natura uero corporū similiteret p eū-*
dē depurātur modū. *Et ē ut limētur subtilissimē hēc duo*
corpora. *post hoc uero cū eisdē administrētur aluminib.*
salibus, *et uitro uidelicet*, *& postea in corpus reducantur*.

K ij

L I B E R

Et sic alternata uice reiteretur, quousque mundiora appa-
reant. Mundificantur & per Argenti uini lauacrum, mo-
dum cuius attulimus. Mundificantur uero similiter & hac
utriusque generis corpora, per reiterationis uicem calcina-
tionis ad illa, & reductionis similiter cum sufficientia
sui ignis, quousque mundiora appareant. Per hanc enim
mundantur à perfectione hæc diminuta corpora, dupli-
corrum pente substantia. Hac quidem inflammabili & fu-
gitiva, illa uero fætulenta terrea. Et illud ideo, quoniam
ignis omnem fugitivam substantiam eleuat & consumit. Et
idem ignis similiter in reductionis modo, omnem substanc-
tiam terræ diuidit cum proportione sua. Et hanc propor-
tionem in alio nostro uolumine, quod de perfectionis inue-
stigatione intitulatur conscripsimus, quod secundum ordi-
nem hunc præcedit librum. In illo enim, quæ cunque inue-
stigauimus, secundum nostræ mentis rationem scripsimus.
Hic uero, quæ uidimus & tetigimus complete secundum
scientiæ ordinem terminauimus. Mundificantur & utiq;
per solutionem suæ substantie, cuius modum iam diximus.
Et per reductionem similiter eius, quod ex eis dissolutum
extiterit. Inuenitur enim illud mūdius, et perfectius quam
alio quoquam præparationis genere, hoc eodem præpara-
tionis modo. Et huic modo nō comparatur modus, nisi qui
per sublimationem perficitur, & ideo huic equipollit. Est
& similiter præparatio in illis, induratio suæ mollis sub-
stantie cum ignitione suæ fusionis, & est, ut ingeniemur in
illis permiscere Argenti uini substitutiam fixam in profun-
do illorum

do illorum, aut Sulphuris fixi, aut sui comparis, aut ex rebus duris, & non fusilibus, sicut Talc. Marchasita et Tu-
tia. Hæc etenim cum illis uniuntur & admiscentur, & il-
la indurant, quousque nō fundantur antequam igniantur.
Et per medicinam perficientem hoc idem compleetur simi-
liter, cuius narrationē ponemus. Et est similiter alter pre-
parationis modus, scilicet per remotionem sue fugitiue
Substantie: & hic quidem perficitur per conseruationem,
post primum calcinationis gradū illorū, in igne illis pro-
portionali. Et quia ordo in modum præparationis cōtin-
git necessario: ideo ponamus ordinem completum ex illis.
Primò igitur mundetur ex eis omnis substantia fugitiua,
& adustua corrumpens. Dehinc uero terrea superfluitas
deleatur: post soluatur & reducatur, Aut per lauacrum
Argenti uiui lauetur complete, & hic ordo utilis & ne-
cessarius est.

De præparatione Iouis in specie.

Cap. 14.

SP E C I A L I S tamē horum corporum præparatio,
Primum quidem Iouis, est multiplex. Una quidē per
cerationem, & per hanc induratur eius substantia magis,
quod Saturno non euenerit. Et per alumina similiter: hæc
enīm proprietate iouem indurant. Altera uero per conserua-
tionem eius in igne sue calcinationis. Per hanc enim strido-
rem amittit, & corporum similiter fractionem, quod Sa-

K ij

L I B E R

tur nos similiter non contingit, quia stridor non habet, nec corpora frangit. Et per calcinationis reiterationes similiter, ab acuitate salis stridor amittit. Saturni uero secundario est præparatio, specialis scilicet per calcinationem à salis acuitate: per hanc enim induratur, & per Talc specialiter dealbatur et induratur, et per Marchasitam & Tu-tiam. Modos uero omnis præparationis determinauimus completius in libro, qui de perfectionis inuentione intitulatur, quoniam in hoc abbreviavimus summas illorum.

De præparatione Veneris. Cap. 15.

MITANTES igitur præmissorum ordinem, duorum corporum præparationem narremus. Primo quidem Veneris: deinde uero Martis. Est igitur Veneris multiplex præparationis modus. Alius per eleuationem: alius sine eleuatione perficitur. Per eleuationem uero est modus, ut accipiat Tutia, cum qua Venus magis conuenit, & secum per ingenia uniatur. deinde uero in suo sublimationis uase ponatur ad sublimandum, & per excellensimum gradum ignis, eius eleuetur pars subtilior, que fulgidissimi splendoris inuenta est. Vel cum Sulphure miscetur per minima, & postea eleuetur per modum suæ eleuationis iam dictum. Sine sublimatione uero præparatur, aut per res mundificationem facientes, aut in calce sua, aut in corpus uelut Tutiam sales & alumina, aut per Argenti uiri laevacrum, cuius modum attulimus. Aut per calcinations

tiones & reductiones, ut in alijs narratum est. Aut per solutiones & reductiones eius, quod solutum est, ad naturā corporis. Aut per Argentum uiuum mundificatur, sicut corpora reliqua à perfectione diminuta.

De præparatione Martis. Cap. 16.

MARTIS uero præparatio est similiter multiplex. Quedam enim per sublimationē, quæda uero fine sublimationē cōpletur. Quæ uero per sublimationem fit, cum Arsenico fit, cuius modus hic est. Ingeniemur quam profundius possimus eidem Arsenicum non fixum unire, ut cum fusione secū liquefacat. Post uero sublimetur in uase propriæ sublimationis, & hæc præparatio melior & perfectior inter ceteras reperitur. Est et alia præparatio ipsius Martis, per Arsenicum sublimatum, ab eo multotiens, quo usq[ue] segum maneat quantitas aliqua ipsius Arsenici. Hoc enim, si reductum fuerit, emanabit album, fusibile, mundum, præparatum. Est et similiter tertius modus præparationis eiusdem, per fusionē illius cum Plumbo & Tutia. Ab his enim fluit mundum et album.

De mollificatione durorum corporum, &c de induratione mollium. Cap. 17.

SED ne insufficientes uideamur, cum nos determinaturos promiserimus, de duorum corporum ingensiosa mollificatione, atque mollium induratione per cal-

L I B E R

xinationis modum, ideo illum nō obmittamus: sed mollium quidem prius, durorū uero post. Et est scilicet ut soluatur Argentum uiuum præcipitatum, & soluatur corpus calcinatum, de cuius intentione sit indurari. Et hæ ambe solutiones misceantur, & ex his alternata uice calcinatum corpus misceatur, terendo, imbibendo, calcinando, & reducendo, quoque durum fiat cum ignitione fusibile, non solum cum Mercurio, sed hoc idem & cum Talc, & Tu-
tia, & Marchaſita, calcinatis, solutis, & imbibitis, perſi-
ci complete contingit, & quanto quidem hæc mundiora,
tanto & perfectius mutant. Mollificatur & similiter du-
ra corpora in genio consimili. Et est, ut cum Arsenico to-
tiens coniungantur & sublimentur, & post Arsenici fu-
blimationem affentur cū proportione sui ignis, cuius mo-
dum narravimus in libro ſrnam, & ultimò reducan-
tur cum expreſſione sui ignis in ordine ſuo dicti, quoque
in uifione mollescant, ſecundum exigentiam duritiei cor-
poris. Et hæ quidem alteraciones omnes ſunt primi ordi-
nus, ſine quibus non perficitur magiſterium.

De Mercurij lauacro. Cap. 18.

IGTVR ex premissis neceſſe eſt Argenti uiui mun= dationem complete narrare. Dicimus igitur, quoniam Argentum uiuum mūdatur dupliciter. Aut per ſublima= tionem, cuius attulimus modum. Aut per lauacrum, cuius modus hic eſt. Fundatur Argentum uiuum in patella ui= trea

treuel lapidea, et super ipsum aceti quantitas affergatur, quæ sufficiat ad illud cooperiendū. Deinde super lentum ignem ponatur, et calefieri permittatur, in tantum, ut digitis se tractari permittat. Deinde digitis agitetur quousque in partes minutissimas in pulueris similitudinem diuidatur, et tam diu agitetur quousque acetum totum, quod in illo infusum est, sit consumptum. Deinde uero quod in eo terreitatis inuentum est, lauetur cum aceto et abiciatur, et totiens super illud opus reiteretur, quousque terreitas illius in celestium mutetur colorem perfectissimum, quod perfectæ lauationis est signum. Ab his igitur ad medicinas est transendum.

LIBRI QVARTI SVM

MAE GEBERIS PHILOSOPHI
perspicacissimi, De medicinis, sermo-
ne uniuersali, & de quinque dif-
ferentijs perfectionis ea-
rum, Prohœmium.

AFFERAMVS IGITVR IMPRI-
nis, sermonem uniuersalem in medicinis, cum
causis suis et experientijs manifestis. Innui-
mus igitur, quod nisi quidem omne superfluum, sive per me-
dicinam, sive per preparationis modum, auferatur ab im-
perfectis, non perficietur. Scilicet ut ab illis tollatur omnis

L I B E R

superflua sulphureitas, omnisque terreitas immunda, ita scilicet quod de comixto separetur in fusione, post proiectionem medicinæ alterantis illa. Et cum hoc quidem inuenieris, iam ex perfectionis differentijs unam habes. Similiter itaque & nisi medicina illustreret & alteret in colorem album, aut in citrinum, secundum intentionem quam queris, quæ fulgoris splendore, amenitatis luciditatem adducat, non perficiuntur corpora à perfectione diminuta in complemento totaliter. Amplius autem, & nisi fusionem Lunarem aut Solarem determinatam adducat, non est in complemento alterabile, quoniam in iudicijs non quiescit, sed de commixto separatur omnino & recedit. Hoc autem latius determinatum à nobis, demonstratur in capitulo de cinerilio. Amplius autem, & nisi perpetuetur medicina cum impressionis alteratione firma, non ualeat ipsius immutatio: quia non permanet sed evanescit impressio. Amplius etiam, & nisi pondera perfectionis adducantur, non mutat sub complemento naturæ firmo & uero, cui non sit fraus per credulitatis errorem. Est enim pondus naturæ unum ex perfectionis signis. Patet igitur, quod cum perfectionis differentiae quinque sint, necesse est et medicinæ nostri magisterij has quinque adducere in perfectione differentias. Per hoc igitur patet, ex quibus medicina nostra elicetur. Nam per ea elicetur, quæ maxime corporibus adiunguntur, & amicabiliter eisdem in profundo adhaerent alterantia. Ideoque eum in rebus ceteris exquirentes, non inuenemus inuentione nostrare aliam, magis quam Argentum uiuum

{ uiuum, corporum naturis amicari in natura sua, unde eis
miseretur, et postea figitur cum igne lento, per hoc opus
nostrum in illo impendentes, reperimus ipsum esse ueram
alterationam medicinam in complemento, cum alteratio= ne uera, et non modice peculiafa.

De præparatione substantiæ Argentiuui
in protectione medicinæ. Cap. 1.

R E S T A T igitur nos substantiam ipsius tantum,
et proprietates substantie, et differentias deter= minate describere. Et cum non inuenierimus ipsum, sine al= terationis naturæ illius administratione mutare, inueni= mus et similiter ipsum præparari debere necessariò, cum non permisceatur in profundo, absque illius præparatio= nis modo. Et est scilicet ut talis fiat illius substantia, quod permisceatur in profundis usque ad occultum corporis al= terabilis, sine separatione in æternum. Hoc autem non fu= nisi subtilietur ualde cum præparatione determinata et certa in capitulo sublimationis. Et non remanet eius im= pressio similiter, nisi figuratur, nec illustratur, nisi fulgidissima ex illo elicatur substantia, cum sui modi ingenio, et modo sue operationis per ignem congruum. Et non prestat fu= sione perfecta, nisi in in illius fusione adhibeatur cautela, cu habeat dura remollire, et mollia inducere. Est tamè ta= lis, ut cu sufficietia seruet sue humiditatis proportionate modū, secundum exigentiam eius, que queritur fusionis.

L I B E R

Per hoc ergo patet, quod ipsius talis administretur præparatio, qua fulgidissima & mundissima substantia ex illo creetur, deinde figuratur, & cautela eidem exhibetur, ut scilicet exercitetur artifex in administratione ignis, in modo sue fusionis, quod posset ex illo delere humiditatis substantiam in tantum, quod sufficiat ad fusionem perfectam complendam. Et est, scilicet, ut si queris per hanc corpora fusionis mollificare, in principio sue creationis letus adbeatur ignis. Ignis enim latus, humiditatis est conservatus, & fusionis perfectius. Si vero molles indurare queris, ipsius componatur ignis, scilicet uehemens, talis enim est humiditatis consumptius, & fusionis turbatius. Et has quidem regulas omnes in omni medicina, bona mentis artificem, necessario considerare expedit, & multas alias. Similiter in ponderis mutatione considerationes adducere necessarium est cum causis suis, & ordine congruo. Est igitur causa ponderis magni, subtilitas substantiae corporum, & uniformitas in essentia. Per hoc enim illorum possunt densari partes, cum nihil intercedat, & partium densatio, ponderis est adductio, & illius perfectio. Patet igitur quod tam corporum administrationis præparatione, quam ipsius perficientis medicina modo, per operis artificialia, subtilitatem perquirere necesse contingit. Quoniam quanto maioris ponderis sunt corpora transmutata, tanto & maioris sunt perfectionis, inuenita inuestigatione per artem. Cōpletur igitur sermo utilis de medicinus. Sed omnium medicinarum differentias nunc narremus.

De

Detriplici ordine medicinarum.

Cap. 2.

IN N VI M VS quidem medicinarum triplicem dif-
ferentiam necessariò accidere. Alia enim est primi or-
dinis, alia secundi, alia tertij. Dico autē primū ordinis mé-
dicinam, omnem præparationem mineralium, quæ super
diminuta à perfectione corpora projecta, alterationē im-
primit, quæ non adducit complementū sufficiens, quin con-
tingat alteratum mutari & corrumpi, cum evaporatione
impressionis medicinæ illius totali; sicut est omnis subli-
matio dealbatua Veneris, aut Martis, quæ fixionem non
fuscepit. Et huiusmodi est omne additamentum coloris So-
lis & Lune, aut Veneris commixtorum, super furnum
cementi positum, & zimar & similiū. Hic enim mutat
in mutatione nō stante, sed potius diminuente se per exha-
lationem. Secūdi uero ordinis medicinam dicimus omnem
præparationem, quæ quando super diminuta à perfectio-
ne corpora projecta est, alterat in differentiam aliquam
complementi, relictis modis differentiarum aliquibus cor-
ruptionis omnino, uelut est calcinatio corporum, qua o-
mne fugitiū deletur. Et est huius generis medicina per-
petuē Lunam citrinans, aut etiam perpetuē Venerem de-
albans, relictis alijs in eis corruptionis differentijs. Ter-
tij autem ordinis medicinam, appello omnem præparatio-
nem, quæ quando corporibus aduenit, omnem corruptio-
nem cum projectione sua tollit, & cum omnis compleme-

L I B E R

differentia perficit. Hec autem est unica sola, et ideo per illam excusamur a laboribus invenientis decem medicinarum. Primi igitur ordinis opus minus appellatur. Secundi medium. Tertij uero maius. Et hæc est omnium medicinarum differentia sufficiens.

De differentia omnium medicinarum.

Cap. 3.

EX ordinis igitur determinati promissione secuta. Cum quidem alia sit medicina corporum, alia uero Argentii uui. Et corporum quidem, alia primi ordinis, alia secundi, alia uero tertij, et Argentii uui similiter. Narramus igitur omnium medicinarum differentias primi ordinis, deinde secundi, deinde uero tertij. Corporum quidem primò. Postea in Argenti uui medicina, cum sermone completo, et ordine congruo narrationem tradamus. Dicimus igitur, quoniam primi ordinis medicina corporum, alia est durorum, alia uero molium. Durorum quoque, alia Veneris, alia Martis, alia uero Lune. Veneris quidem et Martis, pura est illorum substantiae dealbatio. Lune uero, rubificatio cum citrinitate fulgoris amoeni. Quoniam Veneris et Marti rubificatio non aduenit, cum primi ordinis medicina, cum fulgoris apparitione, quoniam ex toto immunda sunt, non apta rubedinis fulgore recipere, priusquam eis adueniat preparatio fulgorem adducens. Narramus igitur in primis, Veneris medicinas omnes, postea uero Martis, quæ cadunt in ordine primo.

De

De medicinis Veneris in pri-
mo ordine. Cap: 4.

EST igitur medicina Venerem dealbans, alia per Argentum uiuum, alia per Arsenicum. Per Argentum uiuum quippe sic completetur medicina dealbans illam. Solutur enim primò Argentum uiuum precipitatum, et soluitur similiter Veneris calcinatio ex haec solutiones commiscetur in unum: deinde uero coagulantur, et Super ipsius Veneris corpus proiectatur eorum medicina. Hæc enim dealbat et mundat, non adducit tamen comple-
mentum, quin contingat alteratum mutari et corrupti-
Amplius autem et aliter soluitur precipitatum Argentum uiuum, et soluitur Litargirium, et haec ambæ solutiones coiunguntur in unum, et soluitur Veneris corporis cal-
cinatio, de cuius intentione fit dealbari, et coiungitur cum
prædictis solutionibus, et coagulantur, deinde uero super
illius corpus proiectatur: dealbatur. n. per hoc. Aliter au-
tē sublimatur alternata uice ex illius corpore Argenti ui-
ui quætitas, quo usq; cū illo permaneat Argenti uiui pars, cū
ignitione completa, dehinc uero cum aceto distillato sepius
imbibedo teratur, ut in profundo illius melius comisceat-
tur. Ab hinc uero affetur, et ultimò coiunctiliter ab eo Ar-
gentum uiuum sublimetur, et iteratò imbibatur et affetur.
Et sic totiēs reiteretur opus super illa, quo usq; multa Ar-
genti uiui quætitas in ea, cum ignitione completa quietat.

L I B E R

Hæc enim primi ordinis bona est dealbatio. Aliter autem super Argentum uiuum precipitatum, totiens sublimetur Argentum uiuum in natura propria, quo usque in illo figatur & fusionem præstet. Dehinc uero super Veneris substantia projiciatur, dealbat enim peculiose. Aliter ue-
rò soluitur Luna, & soluitur Litargirium, & coniunguntur solutiones. Et ex his Veneris substantia dealbatur.
Sed & melius quidem dealbatur, si in omnibus medicinis
perpetuetur Argentum uiuum. Dealbatur uero, & per Arsenicum sublimatum, ut si accipiatur calcinatio Veneris, & super illam iteretur eiusdem sublimatio, quo usque secum maneat, & illam dealbet. Sed nisi ingenaueris teipsum cum modis sublimationum, non perseverabit in ea Arsenicum cum alteratione aliqua. Et est ut post primū sublimationis gradum, secundariò secundam reiteres quam narravimus in Marchasitæ sublimatione. Dealbatur uero & aliter, ut sublimatum Arsenicum in Lunam projiciatur, dehinc uero hoc totum super Venerem, dealbat enim peculiose. Aut commisce prius Litargirium, aut Plumibum ustum, solutum cum Luna, deinde uero super hoc Arsenicum superiectum, & hoc totum super Venerem projectum dealbat, & est primi ordinis bona dealbatio. Aut solum super Litargirium solutum, & reductum, projiciatur Arsenicum sublimatum, & hoc totum super Veneris fusionem, quoniam dealbat eam cum claritatis aspectu. Aut commisceantur Luna & Venus, & super has projiciatur omnis medicina dealbativa. Luna enim magis amica est Arsenici, quam

quam corpus aliquod, & ideo fractionem ab eo tollit, secundario uero Saturnus, & ideo cum illis commisetur.

Aliter autem Arsenicum scindimus sublimatum, quo usq; fiant frusta. deinde uero frustum post frustum super Venerem projicimus. Iubemus etenim in frustis potius, quam in puluere proisci, quoniam facilius inflammatur puluis, quam frustum, & ideo facilius evanescit, quam frustum, & consumitur priusquam super corpus cadat ignitus.

Tollitur autem & eadem rubedo aliter, cum Tutia vide-

licet, & dealbatur. Sed quia Tutiae dealbatio non sufficit,

ideo solum citrinat. Citrinatio autem quaelibet albedini est

affinis. Et est modus huius scilicet ut soluatur et calcinetur

omne genus Tutiae, deinde Venus, et haec ambae con-

iungantur solutiones, & cum his citrinatur

Veneris substantia, & cum Tutia, si

exercueris proficiunt inuenies.

Dealbatur uero, & per

sublimatam Marchasi

tum, quemadmodum cum

sublimato Ar-

gentio uiuo, et

est modus

unus &

idem.

L I B E R

De medicinis Martis in primo
ordinē Caput. 5.

RE S T A T ergo dealbationes Martis ex medicinis sibi proprijs creatas narrare, que sunt secundum essentiam primi ordinis. Sed quoniam fusionem non habet rectam, ideo expedit nos cum medicina fundente illum dealbare. Est igitur omnis medicina Veneris dealbata, & Martis similiter cum eiusdem ordinis præparatione, sed fusua illius specialis est Arsenicum cuiuscunque generis, & fusua illius similiter est Plumbum et Litargirum solutum. Cum quoq; igitur istorum deaibatur & funditur. Expedit ut cum Argento uiuo coniungatur et lauetur, quousq; omnis impuritas tollatur ab illo, & fiat album & fusibile. Aut calefiat cum ignitionis uehementia, & super ipsum ejiciatur Arsenicum, & cum fusum uideris illum, proijce supra ipsum Lunæ quantitatē, quoniam, quando secum unitur, non separatur ab eo per leue artificium. Aut calcinetur & lauetur omnis ex ipsis solubilis aluminositas, corruptionis infectionem adducens, per modū solutionis iam dictum. Dehinc uero ab illo sublimetur Arsenicum mundatum per sublimationem aliquam, & reiteretur multotiens, quousq; secum aliquid ex illo figuratur. Deinde uero cum solutione Litargiri, alternata uice imbibatur, commiscendo & agitando, & assando mutua uice, & ultimò reducendo cum igne, quem docuimus in Iouis reductione à calce sua. Ex hac enim exhibit albus & mundus

mundus fusibilis. Aut solum cum Arsenico ab illo sublimato in calce sua reducatur, & exhibit albus & mundus fusibilis. Sed eundem artificem expedit adhibere cautelam, quemadmodum & in Veneris reiteratione sublimationis ab ea Arsenici figura se in illus profundo docuimus. Dealbatur uero similiter per Marchasitum, et Tuti am. cuminogenio & industria, que tibi narravimus: sed horum dealbatio, & illorum non est sufficiens.

De medicinis Lunæ in primo
ordine. Cap. 6.

PROSEQUENTES igitur promissorum ordinem, Lunæ medicinam substantiam citrinantem in ordine primi generis, narremus cum ueritate certa. Et est scilicet medicina citrina, quæ eidem in profundo adhæret & adhærendo colorat, siue per naturam propriam, siue per artificium huius magisterij. Narremus igitur medicinam, que ex sua radice illi innata sibi adhæret. deinde uero artifia, per quæ facimus rem cuiusq; generis adhærente cum ingestione firma. Elicimus autem illam, aut ex Sulphure, aut ex Argento uiuo, aut ex amborum commixtione. Sed per Sulphur diminute quidem magis, per Argentum uiuum uero perfectius. Elicitur autem & similiiter per quasdam res minerales, que non sunt huius generis: quemadmodum est uitriolum & Cuperosa, quod & gumma cupri aut eiusdem stillicidium nuncupatur.

L ij

L I B E R

Afferamus igitur in primis modos omnes medicinarum quæ ex Argento uiuo confurgunt. Inde uero conuenienter quæ ex Sulphure aut ex amborum commixtione. Ultimò quæ ex gumma cupri aut similiūm. Est igitur modus eius, quæ per Argentum uiuum perficitur talis. Sumatur præcipitatum, & per præcipitationem eius mortificatum, & fixum: deinde uero ponatur in furnum magne ignitio- nis, ad modum conseruationis calcium, quem docuimus, do nec rubescat in similitudinem Vssur. Si uero non rubuerit tolle Argenti uiui non mortificati partem, & cum Sulphu re reitera sublimationem illius. Sit tamen Sulphur omni impuritate mundatum, & Argentum uiuum similiter. Et postquam uigies illius sublimationem reiteraueris super ipsum præcipitatum: illud dissolue cum aquarum acumine dissolente, & iterato illud calcina, & iterato dissolue, donec exuberanter sufficiat, post hoc Lunæ partem dissolue, & cum soluta fuerit, solutiones commisce, & coagula eas, & super Lunæ fusionem projice, citrinabit enim citri nitate peculiosa ualde. Si uero Argentum uiuum in præcipitatione rubuerit ad perfectionem suæ projectionis, sufficit administratio dicta, sine commixtione reitingentis illud Per Sulphur uero rubificatur, sed illius est rubificatio dif- ficultis & laboriosæ immensæ. Ad hoc autem nos inducit o- peris necessitas, ut prius calcinemus illud, & post figamus quod laboris est copia. Deinde uero hac eadem præpara- tione administremus, & eadem projectione super Lunæ substantiam infundamus, & tamen non resultat eius citri- trinatio-

trinatio fulgens, imò fusca, et liuens terreitate mortifera.
 Citrinatur uero et Luna similiter cum Martis solutione et hic defixus similiter
Eius uero, quæ per Vitriolum aut Cuperosam perficitur.
 citrinationis modus est talis. Tollatur illorū unius cuiusq; illud, et proximus ad hunc
 quantitas certa, et illius sublimetur pars, que sublimari ex qua deinde pars ha-
 patitur, donec cum expressione sublimetur totali: post hoc
 uero iterato quod sublimatum est, sublimetur cum modo prodicto ex hinc sub-
 ignis illi appropriati, ut ex eo figuratur quiddam post quid-
^{calci} ^{zetur} cum ignis cautelæ intentione, ut poscit illi maior ignis ad aquam pascit, et hinc
 perfectionem administrari. Post hoc soluat in aquam ru et ad hanc morti-
 bicundissimam, cui non est par. Dehinc uero ingenieris, ut formam agnatur Ciri-
 illi ingressum in Lunare corpus exhibeas, et hec ingenia
 tibi sufficienter monstrata sunt, si perfecti fueris operis ex-
 quisitor, quod scripsimus. Et quia res huius uidemus Lu-
 nae profundo amicabiliter adhaerere, ideo consideravimus
 et est certum, has esse de illorum radice, et ideo per illas
 alterari contingit. Haec utiq; sunt medicinae omnes primi or-
 dinis, quas attulimus, possunt tamen illarum plures mul-
 tiplicari modi, salua pigmentalium rerum in modorum
 uarietate essentia. Quidam uero plures adiuenerunt me-
 dicinas, sed unum ex duobus necessario euenire contingit,
 quia aut ex eisdem, aut eandem naturam habentibus illos
 medicinam creare necessarium est. Aut medicinam compo-
 nunt, quæ et, quod non est, equipollent, cum alteratione sua
 et quæ nec mundo confert, nec mundi partibus, donec mo-
 tor in sublimi naturæ mobili quieuerit incorruptum.

L I B E R
De medicinis secundi ordinis:
Cap, 7.

RES T A T igitur ad secundi ordinis medicinas
transire, cum sermonis sui exigentia & sufficientia
uerā, & manifestis probationibus cum experientia uera.
Cum sit igitur medicina alia corporum mundatorum, alia
uerò Argenti uiui, scilicet perfectio coagulationis: prius ta
men omnium medicinas corporum narremus complete.
Dehinc uerò ad ipsius Argenti uiui medicinas coagulabi
les in Solificum uel Lunificum uerum. Est igitur secundi
ordinis medicina, quæ imperfecta sola perfectionis unita
differentia compleat. Verum, cum multæ sint corruptionis
causæ, in unoquoq; imperfectorum corporum, ut in Satur
no quidem sulphureitas uolatiua, & Argenti uiui fugaciter
quæ corruptionem adduci necessariò accedit, & illius ter
reitas. Fiat ergo medicina, quæ alterum eorum, aut ex to
to tollat, aut palliando decoret, relictis solis alijs imperfe
ctionis causis. Quia igitur corporum aliquid est impermu
tabile, quod in corporum radice innatum est, per secundi
ordinis medicinam tolli non potest: ideo omnis illa medici
na, quæ illud de commixto tollit, non secundi ordinis, sed
tertij, & maioris ordinis, appellatur medicina. Et quia su
perfluitas fugientium inuenitur per calcinationis & redu
ctionis modum tolli, terreitas nominata, ideo neceſſe fuit
medicinam secundi ordinis inuenire, quæ quidem innatum
palliet, & durum remolliat, & molle induret, & in duris
scilicet

scilicet et molibus secundum complementū nō sophisticum
sed perfectē constitutū Solificū corpus aut Lunificū uerū.

De administratione medicinarum

secundi ordinis.

Cap. 8.

CV M pateat igitur in corporib. solis quidem malib. per ingenia huius artificiorum operis, non posse liquefactionis festiniam tolli, nec impuritatē minutiā radice principiorum innatam, nec essariō euenit, medicinam percunctari, quae quidem in projectione illorum tenuitatem inspisset, & inspissando ad suę liquefactionis ignitionis sufficientiam induret. In duris spissitudinem attinet, & attenuando ad fusionis uelocitatem sufficientem, cum proprietate ighitionis adducat, & utriusq; generis corporum fuscedinem palliando decoret, hęc in album, illa uero in citrinum transformet perfectissimum. Non autē diversificatur hęc medicina à tertij ordinis medicina, nisi per minoris præparationis imperfectionem, & non diversificatur a se, quod in diuersorum corporum projectione & pigmentorum acceptatione constat: sed in modo præparationis. Alia etenim eget præparationis industria corporum molium medicina, tenuitatem inspissans: alia uero durorū attenuans spissitudinem, hęc quidem ignis consumptiuī modo: illa uero humiditatis conseruationis administratione eget.

L i i i j

L I B E R

De supplemento defectuum post admini-
strationē medicinarum secundi
ordinis. Cap. 9.

A F F E R A M V S igitur sermonem uniuersa-
lem in medicinis huius secundi ordinis, comple-
tum cum determinatione certa & uera. Et dicemus prius
omnes Lunares omnium à perfectione diminutorum cor-
porum, cum differentijs præparationis eorum. Dehinc
uerò Solares cum proprijs similiter differentijs. Proba-
uimus iam nostris sermonibus, Sulphur cuiuscunq; gene-
ris perfectionis, esse corruptuum. Argentum quippe ui-
uum, perfectuum in opere naturæ, completis regmini-
bus. Igitur & naturam imitantes, in quibus nos est possibi-
le sequi operibus. Et Argentum uiuum similiter in huius
operis magisterio assumimus, in cuiusq; perfectionis medi-
cina, Lunaris cùlicet & Solaris, tam quidem imperfecto-
rum, quam ipsius Argenti uiui coagulabilis. Cum iam ex-
 nouissime dictis sermonibus, duplē medicinarum diffe-
rentiam dixerimus. Aliam quidem corporum. Aliam Ar-
genti uiui coagulabilis. Et ab hinc quidem prius corporum
ab inde uerò medicinæ Argenti uiui narrationem trada-
mus certam. Est igitur per se huius medicinæ materia cu-
iucunq; generis una & est quod iam sufficienter notum est.
Assume igitur illud, & si uis ad Lunares, secundum ordi-
nem tibi præmissum, exercitatum te redde, prepara ergo
illud cum modis huius magisterij notis, quorum intentio

est, ut puram ex illo substantiam diuidas, et partem quidem figuram, partem uero ad cerandam dimitte, et sic totum magisterium prosequendo, donec compleat tenta illius fisionem quod si se subito fundit, in duris perfecta est, in molibus uero econtra. Hec enim medicina, super imperfectorum corporum unumquodque projecta in Lunare perfecte mutat corpus, si quidem perueniat huic medicinae preparatione note. Si uero non, diminutum relinquit, sed perficit in altera perfectionis differentia, quantum ex huius generis medicina ordinis administratione dependet, tantum enim exercitiis non praeueniente administratione aliqua perficit in projectione sola. Solaris uero huius secundi ordinis medicina, imperfectorum quoruncunque corporum est eadem medicina, et administrationis eodem regimine communicans. In hoc tamen differentiam habet scilicet in maiori partium, per modos proprios subtiliatione egestos, atque subtili preparationis Sulphuris regimine administrati, et commixtione cum materia medicinae nota. Et est scilicet ipsius purissimi Sulphuris fixio et solutio eius per eius modum. Cum hoc enim tingitur medicina, et cum hoc projecta super unumquodque corporum à perfectione diminutorum, complet in complemento Solari, quantum ex eius secundi ordinis medicinae preparatione dependet, administratione praeueniente nota, et certa ipsius à perfectione diminuti corporis. Et super Lunam projecta, perficit eam in complemēto Solaris peculioso multum.

L I B E R

De medicinis Argenti uiui, & ingressu
earum. Cap. 10.

SE C V N D V M igitur præmissorum ordinem,
restat ex operis complemento, quod ex primis nos
determinaturos exhibuimus, in medicinæ Argenti uiui co=
agulantis ipsum, narrationem transfire. Dicimus igitur,
quoniam ex eiusdem illius elicatur lapidis medicina scilicet
ex noto in capitulis huius operis multiplicibus, & illud i=
deo, quoniam cum fugitiuum sit Argentum uiuum de fac=
li absq; inflammatione aliqua, medicina eget, que subito an=
te fugam eius, in profundo illi adhæreat, & illi per mini=
ma coniungatur, & illud inspisset, & sua fusione illud in
igne conseruet, quo usq; adueniat illi maioris ignis tolleran=
tia, eius humiditatem consumentis, & conuertat illud per
hoc beneficium in momento in Solificum & Lunificum ue=
rum, secundum illud ad quod medicina fuerit præparata.
Cum igitur non inueniatur aliquid ei magis communicare
quam ipsum, quod suæ naturæ est: ideo per hoc æstimau=
mus, cum eo medicinam illius completere et ingeniati sumus
formam medicinæ illi per ingenia præstare. Et est scilicet
ut præparetur cum modis suis iam dictis, cum diuturni la=
boris instantia, qua omnis illius subtilis substantia & pu=
rissima, alba quidem in Luna, citrina uero intensa in Sole
perhibeat perfecṭe, & hoc quidem non completur, sci=
licet ut citrinum creet sine mixtione rei tingentis que
suæ est naturæ. Dehinc uero cum hac purissima Argenti
substantia perficiatur cum huius magisterij operis in=
genijs

genijs medicina, que maxime Argento uiuo adhaereat, &
fundatur facilime, & illud coagulet, & conuertat hoc in
Solificum vel Lunificum uerum, cum præparatione illius
præhabita. Sed ex quibus maxime hec Argenti uia sub-
stantia elici poscit, solet queri. Et nos respondentes narram-
mus, quod in quibus est ex illis elicetur. Est autem tam qui-
dem in ipsis corporibus, quam & in ipso Argento uiuose-
cundum naturam, cum unius sint reperta naturæ. Sed in
corporibus difficilius. In Argento uiuo autem propinquius
non autem perfectius. Igitur cuiuscunq; generis sit medici-
na, tam quidem in corporibus, quam in ipsis Argenti uia-
uii substâlia, lapidis præciosi indagatur medicina. Sed quo-
niam contingit quandoq; medicinam quidem commisceri,
quandoq; uero non ideo modum permiscendi narrabimus
scilicet qualiter unaueq; res in corpus profundissime in-
gressum acquirat, aut unaueq; medicina non intrans. et
est modus per dissolutionem eius, quod non ingreditur, &
per dissolutionem eius quod ingreditur, & per mixtionem
ambarum solutionum. Facit enim ingressuum esse omne
quod illi per minima coniungitur. hoc autem, quod ingre-
ditur, per solutionem completur, & completur per solu-
tionem fusio in rebus non fusibilibus, & ideo magis apta
sunt ingredi & penetrare & alterare. Et hec ideo est cau-
sa quare quasdam res calcinamus, que non sunt de natura
harum scilicet ut melius soluantur, & propter hoc soluan-
tur, ut melius ab eis corpora impressionem suscipiant, et ab
eis similiter per hoc præparentur & mundentur.

L I B E R

Aut ingressum damus his, quæ sua spissitudine ingredi non
permittunt, cum multiplici subleuationis reiteratione spi-
rituum non inflammabilium super illa, Arsenici uidelicet
C & Argenti iuui non fixorum, aut cum multiplici reitera-
tione sublimationis eius, quæ ingressum non habet. **E**st ta-
men bona cautela ad ingressum rebus permiscibilibus dan-
da, ut solvatur corpus, de cuius sit intentione per has mu-
tari & alterari, & soluantur res, quarum intentionis sit
ingredi cum alteratione. **N**on sicut tamen omnium partium
solutio, sed quarundam, dehinc idem & non aliud imbibia-
tur corpus uice post iucem, per hoc enim beneficium in il-
lud solum ingressum habet necessariò, non autem in quo-
cunque corpore necessariò hoc contingit. **E**x his igitur
modorum ingenij neceſſe est rem quamlibet et ingressum
quo ex illius naturæ pendet beneficio habere, & alterare
cum permixtione inuenta. **P**er hunc igitur sermo-
nem decem medicinarum, completur nume-
rus cum sue traditionis sufficientia.
Restat igitur nos ad tertij or-
dinis medicinas trāſire.

De medicinis tertij ordinis Cap. II.

ES T autem huic tertij ordinis medicina duplex. scilicet Solaris et Lunaris, est tamen in essentia una, et a genere modo similiter, et ideo unica medicina nuncupatur a nostris veteribus, quorum scripta perlegimus. Est tamen additamentum citrinitatis coloris, quia a Sulphuris fixi mundissima perficitur substantia. Differentiam tamen inter hanc et illam, Lunarem scilicet et Solarem, quoniam hec illud in se continet: illa uero non. Est autem hic ordo tertius, maioris operis ordo appellatus, et illud ideo, quia maioris sagacitatis industria, in illius administratione et perfectionis preparatione, et labore longiori, ad ueritatis complementum indiget, et ideo non diversificatur huius ordinis medicina in essentia ullam tenus, nisi per subtilissimos preparationis gradus in creatione illius, et per diuturnorem laboris instantiam, in hos preparationis gradus, quos omnes narrabimus cum complemento sermonis, et per actionis modi complete cum causis suis, et experientijs manifestis, et exinde eorum narrabimus gradus similiter administrationis plures huius tertij ordinis. Alio enim gradu eget Solaris medicina in pigmentorum preparatione completa. Alia uero Lunaris, hec quidem Sulphuris administratione tingentis eam, illa uero non. Primum igitur administrationis modum Lunaris medicina narremus. Et est ut accipias lapidem illius notum, et per separationis modum illius purissimam partem dividas, et georsu concas.

L I B E R

Deinde uero eius, que purissima est partis aliquid figas et aliquid ex illa relinquas, & cum fixa fuerit solue, quod ex illa solubile fuerit, quod uero non est solubile, ad calcinacionem mittas, & ab hinc super illud solutionem reitera, donec iterum quod ex ea solubile est, soluatur omnimode. Sic ergo ordo iste calcinationis & solutionis, uel totum si posseabile est coagulando reiterando seruetur, quousq; illius maior soluatur quantitas. Post hoc uero solutiones omnes simul commisce & coagula. Dehinc uero leuiter assando in ignis temperamento conserua, quousq; illi maior ad illius exigentiam ignis administrari posset. Post hoc uero praeclaram solutionis & coagulationis modum & ordinem serua, quousq; iterato totum soluatur, quod ex eo est solubile, & iterato coagula, & iterato in ignis temperamento conserua, leuiter assando ut prius quousq; iterato illi posset ignis maior, & ad eius perfectionem administrari. Omnes igitur hos ordines preparationis, calcinationis, solutionis coagulationis, & in temperamento ignis conseruationis, leuiter assando super illam quater reitera, & ultimò calcina per modum suum, & sic preciosissiman lapidis terram sufficienter administrando rexisti. Deinde uero seruante partis non fixae, cū hac terra parte administratae quantitatē, per ingeniorum subtilem coniunge modum per minima. Et sit ingenium huius intentionis scilicet levationis eius per modum sublimationis dictum, quousq; fixum cum non fixo levetur totaliter, quod si non eveniat, addatur illi iterato uicissim non fixae partis quantitas, quousq; ad elevationem

tuationem illius sufficiat. Cum igitur elevata fuerit, reite-
retur illius sublimatio, quousq; per hanc administrationis
reiterationem figuratur totum. Cum igitur fixum fuerit, ite-
rato cum non fixe partis quantitate, post quantitatatem com-
bibe, per ingenium tibi notum, quousq; totum iterato le-
uetur. Igitur iterato figuratur, quousq; fusionem prestat ex-
facilem cum ignitione sua. Hec enim medicina est, que
omne à perfectione diminutum corpus, ex omni cuius-
cunque generis Argentum uiuum in Lunare perfectissi-
mum transformat corpus.

De administratione Solaris & Lunaris
medicinae Cap. 12.

SO L A R I S igitur huius medicine preparatio
non adhærentis, fit per additamentū Sulphuris, per
modum figentem ex calcinantem, cum astutie industria
administrationis perfectæ atq; solutionis modum multipli-
cetur reiteratione multa, quousq; mundum fiat: his qui-
dem administratione perfecta præueniente, que per subli-
mationē perficitur. Et est huius additamenti modus, p rei-
terationē partis nō fixi lapidis sublimatiois cū ingenio cō-
iungendi per minima, quousq; eleuetur cum ea, ex iterato
cum illa figuratur ut sit. Et quantò huius cōplementi ordo
reiteratur pluries, tanto huius exuberātia medicina mul-
tiplicatur magis, et illius magis augetur bonitas, ex mul-
tiplicatur illius augmentum perfectionis maxime. Et nos
quid em, ne mordeamur ab impijs, complemetū narremus
totū huius magisterij, sub breuitate sermonis cōpletā nota-

L I B E , R

Et est illius intentio; ut per sublimationis modum mundetur perfectissime lapis, & illius additamentum, & ab hinc quidem cū ingeniorum modo uolatiū ex eis figura tur debin uero fixum uolatile fiat, et iterato uolatile fixum. Et toties fac fixū uolatile, et uolatile fixū, quo usq; præstet facileſt xionē cum ignitione. Et in hoc ordine compleetur archanū p̄ciosissimum: quod est super omne huius mundis scientiarum archanum, & thesaurus incomparabilis, & tu quidem exerciteris ad illum, cū laboris instantia maxima, & cum diuturnitate meditationis immensa, cum illa enim inuenies, & sine illa non. Ethuic quidem medicinæ reiteratione bonitatis administrationis, cū talis cautelē induſtria potest in præparatione lapidis euenire, quo usq; Argentum uiuum mutet in infinitum Solificum uerum & & Lunificum, & hoc non dependet, nisi in multiplicatiōne illius, uel reiteratione multa illius præparationis. Iā igitur laudetur sublimis naturarum Deus benedictus, & gloriſſus, qui nobis omnium medicinarum reuelauit ſeriem, cum experientia, quam illius infigationis boritate, & nostri laboris instantia perquisiuimus, & oculo uidimus, & manu tetigimus, complementum illius nostro magistro indagatum. Sed et siquidem illam palliauimus, non miretur doctrinæ filius, non enim illi palliauimus: sed malis et improbis et eam tali sermone tradidimus, quæ latere inſipientē necessariō accidet, & ea ad illius inuentionis perquisitionem prudentes allicit, Filij igitur doctrinæ perquirite & hoc excellētiſimū dei donū nobis solis seruatū inuenietis
Filij

Filijs insipientis nequitiae, & maliuolæ prauitatis imme-
sa, ab hac scientia fugite, quia uobis est inimica et aduersa
& uos in miseriam paupertatis constituet, quoniam uobis
penitus hoc Dei donum, à diuinæ prouidetiae est occultum
iudicio, & denegatum omnino. Perquisitis ergo omnium
medicinarum modis, iostri propositi prosequentes initium,
ad eas que huus magisterij industrias perfectionem notifi-
cant, cum probationum causis abhinc transeundum est.

De examinationibus quibus cognoscitur,
utrum magisteriū sit in perfectione.

Cap. 13.

PRAETER MISSIS manifestis experientijs,
de quibus narrationem non facimus, cum omnibus
sint note et certe, absque illius sagacitatis ingenio pon-
deris, scilicet et coloris, et extensionis per malleum. Per
artificiorum experientias tentemus cum cautela, an sit hu-
ius artis administrationis projectio, complementum cum
ueritate adducens, que sunt, scilicet cineritium, cementum,
ignitio, fusio super uapores acitorum expositio, extinctio
adurentis Sulphuris in mixtione probatio calcinationis et
reductionis reiteratio, et Argenti uiui facilis aut diffi-
cilius suscepcio. Primum igitur à primis secun-
dum ordinem inchoandum, debinc uero secun-
dum eundem ad alia secundum promissio-
ne perficere perquiramus cum cau-
sis eorum notis.

L I B E R

De Cinerith examine.

Cap. 14.

DICIMVS igitur sermonem in Cinerito, cū suis
Omnibus causis manifestis et suæ factionis modo.
Est igitur sola Lunaris atq; Solaris substantia in Cinerith
perdurans examine. Per quirentes igitur horū corporum
perfectorum ueras substantiae differentias, cū causis simili-
ter Cinerith, scilicet quare quedam magis, quedam uero
minus, in huiusmodi magisterij examine, à perfectione di-
minutorū perdurent, pescrutabimur. Est autē à nobis suf-
ficienter narratū, horum duorum secretū corporū, in suæ
profundo substantiae. Et est, scilicet quoniam illorum prima
radix multa, fuit Argenti uiui qualitas, & purissima illius
essentia et subtilissima prius, postea uero inspissata, donec
cū ignitione fusione suscipiat. Quaecunque igitur à perfe-
ctione diminuta plus terreatatis habent, minus in hoc per-
durant examine. quæcunq; uero minus, plus, quoniam hæc
quidem magis adhærent, propter eorum partium subtili-
tatem, maximè se permiscent & unientem. Et quæ simili-
ter maioris tenuitatis sunt, ut duorum Plumborū corpora
aut econtra quidē, quæ maioris sp̄iitudinis sunt corpora,
ut Mars & Venus, quam que in perfectione consistunt,
necessè est de commixto separari omnino: quoniam nō sunt
eiusdem fusionis, & ideo separantur. Et quæ quidē mino-
rem sunt Argenti uiui quantitatem participantia, facilius
de commixto separantur. Patet igitur, quod cū multæ ter-
reitatis,

reitatis sit Saturnus, paucæque Argentum uiuum quantitatis, facilisque liquefactionis, tenuitatis quoque maxime, que perfectionis examini Cineritij sunt opposita. Ideo Saturnus inter cetera corpora, minime in Cineritij artificio in commixto perdurat. immo citissime separatur et cedit. Ideoq; cum inter cætera à perfectione diminuta corpora, magis cedat. ideo per hoc magis propriū est ad huius magisterij examen, et illud ideo: quoniam citius cedit, et citius imperfectorum unumquodque secū de commixto trahit. Et propter hoc saluatur maior perfecti quantitas, ab ignis examinis combustionē fortī, quoniam non quiescit spacio temporis longo perfectum cōsumptioni examinis. et ideo ex illo per plumbi examen minus comburitur, et facilius depuratur. Quidam uero Louis substantia, pluri Argenti uiui quantitatis existit. et minoris terreitatis, maioriue puritate illius, atque subtiliori substantia participans. ideo magis in commixto saluatur quam Saturnus et Venus: quoniam magis commixto in profundo adhæret. Et ideo est causa hæc, quare multa perfecti deletur quantitas, priusquam ab illo separetur coniunctum. Venus uero fusionem cū ignitione, præstat. sed quia tardior est illius, quam perfecti fusio, ideo separatur de commixto, tardius tamen quam Saturnus propter ignitionem substatiæ sue fusibilis. Quia uero minoris est Argenti uiui qualitatatis quam Iupiter: et maioris terreitatis et substatiæ spissioris. Ideo facilius quam Iupiter de cōmixto tolitur. quoniam in profundo magis Iupiter, quam Venus adhæret.

L I B E R

Mars uero fusionem non habet, et ideo non permiscetur quod propter sue humiditatis priuationem contingit. Sed et si propter ignis uehementiam illum permisceri continget: quia humiditatem Lunæ aut Solis non habet, combinetudo ei per minima unitur. Et ideo licet terreatem multam et Argenti uiri paucitatem, et fusionis carentia habebat, non separatur ab eis, per artificium leue. Per hoc enim artificis dilatatur industria, ad cuiusq; corporis rectificationem ueram, si recte eius, quod scriptissimus efficaciam non uerit. Si uero fantifice super illud intellectum contraxerit, nihil ex eo ueritatis cognoscet. Sunt autem duo in hoc examine durantia perfectionis corpora, Sol, scilicet et Luna, propter bonam compositionem, que per bonam commixtionem resultat, et illorum puram substantiam. Narramus igitur modum illius, cum maxime sit nobis necessarius in perfectionis huius magistrij cognitione certa. Est igitur modus illius, ut tollatur cinis cribellatus, aut calx, aut puluis oficium animalium combustorum, aut horum omnium commixtio, aut quorundam. Dehinc itaque cum aqua mandefiat, et super illud præmatur manus, et fiat stratum firmum et solidum, et in medio strati fiat rotunda fouea. et solida, et polita, et super illius foue fundum spargatur uiri triti quantitas aliqua. Deinde uero exiccari permittatur, et cum siccatum fuerit, ponatur illud de cuius intentione sit tollerare examen in foueam dictam, et super illam ignis fortis carbonum succendatur, et super faciem examinabilis suffletur corporis, donec fundatur, quo fufo,

so, Saturni partem post partem projiciamus in illud, et super illud suffletur cum flama fortis ignitionis, et dum uideleris illud agitari et moueri, motu concussionis forti, non est purum: expecta igitur, donec totum euaneat Plumbū quod si euauerit et non cesset illius motus, non est depuratum. Iterato igitur super illud Plumbū projice, et super illius faciem iterato suffla donec Plumbum separetur, quod si non quieuerit, iterato Plumbi projectionem et sufflationem et illius faciem perquiere, quousque quiescat, et tu uide as illud mundum et clarum in superficie sua. Post hoc uero carbones aperi, et ignem dissipā, et in faciem eius aquam perfunde. hoc enim perfecte examinatum inuenies. Et si quandoque in sufflatione huius examinis uitrum proieceris, melius et perfectius depurabitur, quoniam sordes tollit et illas inuiscat, potest tamen loco utri, sal projici, aut baurach, aut alumine aliquod. Similiter et perfici potest hoc examen cineritij in cruceolo terreo, et in circuitu eius sufflari, et super faciem eius similiter, ut supra contuletur quod examinari debet. His igitur sufficienter narratis, ad cementi examen transeamus cū causis suis, et suis experientijs manifestis et notis.

De cementi examine. Cap. 15.

DICIMVS igitur, quoniam corpora, quædā magis, quædam uero minus, per ignis comburuntur calcinationis modum, ut quæ pluris sunt Sulphureitatis

M iiij

L I B E R

quantitatē combustibilis continentia, magis, quæ uero minus, minus. Quia Sol igitur inter cætera corpora minoris est Sulphuris quantitatis, ideo inter cætera corporum omnium mineralium, minimè per ignis inflammationem comburitur. Luna uero post Solem inter omnia corpora relquia, minoris est Sulphuris quantitatis participans, pluris autem quam Sol, igitur minus potest secundum hoc inflammationis ignitionem, tēporis spacio longo tollerare quam Sol, et res per consimile comburentes secundum naturam minus. Venus autē quia Sole et Luna pluris est Sulphuris, et terreatis maioris, ideo minus inflammationem illis tollerat. Iupiter uero minus Venere, plus uero Sole et Luna sulphureitatis et terreatis participat, et ideo minus Venere per inflammationē cōburitur. plus uero Sole et Luna. Saturnus uero plus terreatis et sulphureitatis per naturam in commixtione seruavit, quam nunc dicta corpora, et ideo citius et faciliter omnibus nunc dictis inflammatur corporibus, et per inflammationem comburitur uelocius, propter hoc, quod sulphureitatem maxime habet coniunctam, et ioue magis fixam. Mars uero non per se, sed per accidentem comburitur. Cum enim corporibus multæ humiditatis cōmiseretur, combibit illa, propter suæ humiditatis carentiam, et ideo coniunctus non inflammatur, nec cōburitur, si non inflammabilia, nec combustibilia sint corpora sibi unita, si uero combustibilia sint illi commixta corpora, secundum naturam suæ combustionis, necessarium est cuenire Martem, et comburi et inflammari.

Cum

Cum igitur ex rebus constituantur inflammabilibus cemen-
tum, patet causa illius inventionis necessaria, & fuit, scili-
cet ut omnia combustibilia adurerentur. Cum igitur unum
solum sit corpus incombustibile, solum illud ad illius natu-
ram præparatum in cimento salvatur. Durant tamen quæ-
dam magis in cimento, quædam uero minus, quæ uero ma-
gis, & quæ minus, nota sunt cum causis dictis. Durat igi-
tur plus Luna, minus uero Mars, adhuc uero minus Iupi-
ter, minus uero & adhuc Venus, minime uero Saturnus.
Narramus igitur cementi modum, cum in cognitione no-
bis sit maxime necessarius in perfectionis examine. Dici-
mus igitur, quoniam illius compositio est ab inflammabili-
bus rebus. & sunt huius generis res omnes denigrantes, et
fugientes, & penetrantes, & cibarentes, sicut est Vitrio-
lum, Sal armoniacus, & aeris flos, & lapis figuli antiquus
contritus, & Sulphuris minima quantitas, aut nihil, &
uirilis urina, & similibus acutis & penetrantibus. Ce-
mentantur igitur haec omnia cum urina uirili, & super il-
lius tabellas tenues, de cuius sit intentione probationis, hu-
ius examen iudicio percunctari. Dehinc uero in fistili con-
cluso vase, super cratē ferream extendatur tabula, ita ta-
men q̄ una ex eis, alterā nō tangat, ut libere ignis uirtus ad
illas percurrat aequaliter, & sic triduo igne forti cōserue-
tur in fistili cautela tamē adhibetur, ut igniatur tabella,
sed nō fundatur. Post tertiam autē diē, tabellas omni impuri-
tate mūdas inuenies, si in pfectione illarū extiterit corpus.
Si uero non corruptus omnino, & calcinatione ciburstas.

L I B E R

Quidam tamen ponunt ad inflammationem tabellas, absq;
compositionum cemento, et depurantur simuliter, si per=
fectionis sint corporis. si uero non comburuntur omnino.
longiori tamē combustionis spacio, in hoc ultimo eget exa=
mine, quod sol aignis inflammatione perficitur, quam quae
cementi examinantur iudicio. Sed cum Lunæ quidem ex
Solis non multa distet differentia, paucō administrationis
modo, in iudicio cum illo quiescit, et neque separatio cor=
porum sit ab iniuice in his duobus examinis generibus, nisi
propter diuersitatem compositionis substantiarum eorum,
quoniam ex ea resultat fusionis diuersitas, et spissitudo, et
raritas, que quidem separationis sunt cause, quoniam pro=br/>pter fortē illorum compositionem, non corruptitur il=br/>lorum substantia, à substantia corporis extranei, cum non
fiat illorum per minima mixtio. Et ideo necesse est illa de
commixto se inuicem separari, sine corruptione totali il=br/>lorum essentia. Quamobrem iigitur administratio corpo=br/>rum imperfectorum completa dignoscitur, cum eiusdem
fusionis, et ignitionis, et soliditatis administrationis re=br/>pertarunt ingenio.

De Ignitionis examine. Cap. 16.

RE S T A T igitur ut capitulum de ignitione trada
mus. Dicimus igitur, quoniam corpora maxime
perfectionis, cum ignitione determinata, reperta sunt ignē
suscipere ante fusionem illorum. Et ideo dicimus, si altera=br/>tionem

tionem eorum completam ad inuenire conamur, quod nescie est ad fusionem illorū corpora administrata redigere. Et est scilicet ut prius quam fundatur perfectionis corpora, ignitionem suscipiant cū inflammatione coelestini coloris, et amoenitatis, prius quam perueniat illorum ignitionis ad albedinem ignis, in qua oculus non posse conspicere quicquam. Patet igitur ignitionem illorum perfectam cōpleri ante fusionem, cum rubore intenso, et non cum albide, quam non posset oculus conspicere. Si enim prius quam igniantur administrata fundantur corpora, in cōplemento non sunt. Si uero igniantur cū labore, ignisque expressione forti, non est illorum administratio uera. Et hoc quidem in mollibus, illud uero in solo Marte contingit colligi. Non enim non ignibilia, de facili ignitionem preparationis modo suscipiunt: necnō fusibilia fusionem rectā, quam in perfectis secundum naturam inuenimus. Et si cum ignitione, flamnam amoenitatis coelestini non protendant coloris administrata, non est illorum cōpleta administratio. Et si minuitur aliquid ex præparantis differentiarum beatitudinis inuentum astutia, non fuit sufficiens artificis industrio. Reiterādo igitur inquirat, donec inueniat cum modis diuina bonitate collatis.

De Fusionis examine Cap. 17.

IN fusionis igitur narratione sufficientiam tradamus, secundum quod examen est ipsorum corporum omnium ad cognitionem illorum certam. Dicimus igitur, quoniam

L I B E , R

unica est perfectionis fusio, cum ignitione, scilicet sed nō cū cuiusque ignitionis genere. sed cum ignitione in qua nō al= bescit omnino corpus, & cum ignitione in qua nō sit fusce= do igni adueniens, in qua nō subito post ignitionem funda= tur, & liquefacat corpus ut fluat. Igitur cum se fuderit cor= pus ex nimia ignis pressione debiliter, aut sine ignitione, aut cū ignitione fusca, huius præparationis necesse est cor= pus imperfectionis esse unumquodque, imperfectiorū cor= porum in artificio diminuto. Et si post fusionem infrigida= ri permittatur, et omnino subito in rugredinem, illius uer= tatur ignitio, & ob hoc quidem priusquā durescat, igni= tionem perdat, non est in complemento corpus, cuiuscunque generis illud extiterit. Sed iudicari quidem expedit molli= tie, hoc corpus existere ex imperfectionis corporum gene= ribus. Et si quidem cum ignis laboriosa expressione, fortis & uiolenta fiat, illius ante fusionem ignitio, & radio ful= goris inestimabilis albescens omnino. iam non perfectio= nis, sed duritiei alteratum est corpus. Et ab hoc quidem, si post illius fusionem, ab igne tollatur, & subito induretur ut non fluat, manente illius ignitione fulgida, iam non Lu= naris aut Solaris perfectionis corpus existit cuiuscunque generis, & præparationis corpus fuerit administratum. sed sub Martis differentiarum natura ponatur. Patet ig= tur ex iam dictis, triplicem in fusilibus ignitionis, ante li= quefactionem substantiarum illorum, experimento recol= ligi gradum. Vnum scilicet ignitionem fuscam. Alterum uero rubeam claram. Tertium albissimam radio fulgen= tem.

tem. Prima quidem est mollium. Secunda perfectiorū corporum. Tertia durorum, rationis experimento probatur. Sed qui harum omnium ignitionum desiderat gradum perquirere. omnia fusibilia conflet corpora, et ignis consideret sufficientiam ad fusionis perfectionē completam, et considerando recolligat omnium signorum fusionis gradus differentiam, et sic quidem inueniet, aliter uero no. Et hoc quidem tibi adducatur exemplar in omnibus a nobis determinatis atque determinādis examinatio- nis maneriebus. Et haec itaque de fusione dicta sufficient.

De examine expositionis corporum su-
per uapores acutos. Cap. 18.

PROSEQUENTES igitur sermonis comple-
mentum, de corporum expositione super acutorum
uapores narrantur. Dicimus igitur, quoniam uidemus per-
fectionis corpora super acutorū uapores exposita, acrium
uidelicet, ponticorum et acetosorum similiter omnino, aut
nihil florere, aut amoenissimum cælestinum florem emitte-
re. Sed Solem quidē purissimū nō florere. Lunā uero, aut
Sole nō purū, super acutorū uapores exposita, florere cō-
perimus, et cælestinū amoenissimū, amoenius tamē Sole q̄
Lunā emittere. Et ob hoc igitur naturam imitātes, et nos
similiter in preparatis colorē cælestinum creemus corpo-
ribus, qui per Argenti uiui bonitatem perficitur, ut suffi-
ciēter a nobis narratū est, in præcedētibus nostris sermonis.

L I B E R

Que^cunque igitur perfecta corpora super vapores acutorum extiterint, & cælestinum nō creauerint amoenitatis colorem, non sunt in perfectionis complemento totali. Et est ex corporibus quoddam, quod rubeum fuscum uindicat, aut citrinum fuscum uiriditati admixtum, colorem ex acumine ponticorum floret in superficie sua, & huius generis est Mars. Quoddam uero uiride fuscum in superficie floret cælestino admixtum turbido, & huius est Venus. Quoddam uero album fuscum, & huius generis Saturnus comperitur. Quoddam uero album clarum, et huius est Iupiter. Quia igitur maximi perfectum corpus minime floret, aut nihil. Et si quid tardissimo temporis floret spacio, & Iupiter quidem minime & tardissime, inter diuinata a perfectionis complemento corpora gummositas tem illius floret. Ideo per hoc consideramus huius examine magisterij, lumen maxime perfectioni approximare in opere maioris ordinis. Per hoc igitur examen perquiri poterit, in quo per tractatum perfectionis temperatu genere persistet corporum, si recte eorum consideraueris ordinem, quem narrauimus in hoc capitulo: sin autem, tue imputa temeritatis insipientie.

De extinctionis examine. Cap. 19.

In extinctionis igitur examine narrationem adducamus totalem. Est tamen multiplex illius experientia, in qua cognoscitur, utrum in perfectione magisterium consistat

sistat. Primum igitur, si ignitum corpus in liquorē extinguitur, et Lunare quidem album non fiat, et Solare citrinum fulgidum, sed in alienum mutetur colorem, non est in complemēto alteratio magisterij. Aut si quidem in reiteratione sue ignitionis et exunctionis, in aquis ex salium aut aluminum cuiuscunque generis administratione creatis scoriam nigredini affinem in sui superficie protēderit, aut extinctione illius in Sulphuribus, et ab extinctione et ignitionis reiteratione multa euanuerit quantitas, aut nigredine fædase inficerit, aut omnino per mallei compressionem se confregerit, fallax est operis artificium. Aut si ex Salis armoniaci, et viridis eris, et puerilis urine mixtionis cementatione, aut in natura cōfīmū, et ad ignitionem posītū, et post ignitionem ad extinctionem similiter et Lunare quidem vel Solare, ex toto colore amiserit proprium: aut scorium creauerit in corruptione, constat corpus ad hæc sophistica permanere. Vnam tamen generaliter tibi tradimus regulam certam, quoniam tam quidem in dictis, quam à nobis dicendis examinibus, si quid ei ex perfectionis differentijs alteratum permuteuerit corpus, pōderis uidelicet aut coloris, non recte sed fantastice indagauit artifex opus, quod non peculiōsum sed perditionis est potius.

L I B E R
De examine in mixtione Sulphuris.
Cap. 20.

EX Sulphuris uero mixtione, utrum in perfectione consistat magisterium, comprobatur similiter, quoniam experientia nostra inuenimus, Sulphur corporibus commixtum, quædam magis, quædam uero minus combure, & quædam à combustionē illius redire, quædam uero non nostro compérimus artificio. Et ex hoc itaq; différentia notari potest inter ipsa à perfectione diminuta corpora preparata in complemento sophistico. Igitur cum inter cetera corpora cuiusque generis, inuenimus Solem minimè per Sulphur comburi. Ab hinc uero & postea Iupiter, deinde uero Luna, post hoc Saturnus, & facilius quidem his omnibus Venus, facillimè Mars, per Sulphuris oleaginatem comburitur. Ideo per hoc notatur, quid magis, quidue minus perfectioni approximant. Et ex diuersitate colorum, post corporum combustionem, perquiri potest, in quo alteratum genere, ex sua natura radice corpus consistat, quoniam Sol quidem citritum intensum, aut rubeum clarum, protendit ex Sulphuris combustionē colorem, Luna uero nigrum cælestino admixtum. Iupiter uero nigrum, modica ruedinis tinctura admixtū. Saturnus uero nigrum fuscum, multo rubore & liuiditati admixtum. Venus uero nigrum uiriditati admixtū, multa præexistente combustionē Sulphuris, pauca uero præexistente combustionē uiridisimum, & amoenum uiolaceum protendit

protendit ex Sulphuris combustionē colorem. Mars uero
in omni combustionis genere, nigerrimum fuscum colorem
creat. Ex reductione autem à Sulphuris cōbustione, nota=
tur & similiter diuersitas in corporibus. Quædam uero
sicut Sol & Luna redeunt, quædam uero ignis expreſſio=
ne à reductione cum Sulphure recedunt, aut totaliter, aut
eorum quantitas maior, & quædam uero in ſue naturæ
corpus, quædam uero in aliud quam ſue naturæ redeunt,
à Sulphuris combustionē corpora. Redēunt autem ad pro=
prij naturam corporis à Sulphuris combustionē corpora
Sol & Luna, recedunt autem Iupiter & Saturnus. Iipi=
ter autem aut totaliter, aut ſecundum ſui maiorem partem.
Saturnus uero nō ex toto recedit, ſed quādōq; maior, quā=
doque uero minor illius deletur pars. Horū autem ſcīlicet
Iouis & Saturni, contingit diuerſitatem eſtare, propter
naturam et corporū administrationis eorū, in operis p̄a=
reparatione dictam, quoniam ex ſubita ignis expreſſione, de
reductione Iouē deleri cōtingit. Ex ſucceſſu uero et pau=
latina, & Saturnū & Iouē ſaluari. Eorū tamē reductio in
alieni corporis potius q̄ proprij naturā cōtingit. In clarū
quidē uidelicet augmētū. Iouis: in fuscū uero Saturni con=
uerti reductionē repertū experientia noſtra exiſtit. Venerē
uero minui in ignis reductionis impreſſione. Martē uero
magis cōtingit, ſed Veneris quidē eſt reductio pōderofa &
citrina, fulva. Martis uero alba, lucida, fulva, mollis, ni=
gredine participans, cū ſui augmēto ponderis. Ex his igi=
tur perquiri poterit, omnīū alteratorū naturā corporū.

L I B E R

De examine calcinationis & redu-
ctionis corporum. Cap. 21.

DE calcinationis & reductionis reiterationis exa-
mine, debinc est perquirendum. Inuenimus igitur
quoniam perfectionis reperta sunt corpora, in calcinatio-
nis & reductionis reiteratione, ex bonitatis differētis ni-
bil perdere coloris, ponderis, aut quātitatis, de qua cur an-
dum sit nimium, aut fulgoris perdere, quantumcunq; rei-
teretur ad illa operis illorum multiplicitas. Et ideo si per
reiterationem modorū calcinationis & reductionis à cal-
ce, ex omni metallorum alteratorum genere, botnitas dif-
ferentiarum perdatur aliquid, & stimandum putas sophi-
stice perquisitionem artificem indagasse. Quamobrē igi-
tur ad alias exerciteris, ut eas cognoscas.

De examine in facili & difficili mixtione
Argenti uiui. Cap. 22.

IAM igitur nobis patuit ueridicē, maximē Argenti
uiui quantitatē continentia perfectionis existere cor-
pora, & ideo maximē Argento uiuo amicari & uniri.
Quamobrem igitur & stimandum corpora magis perfe-
ctioni approximare, que magis amicabiliter Argentum
uiuum combibunt. Et huius est signum Argenti uiui facilis
susceptio, à Solari aut Lunari perfectionis corpore. Ob
huius igitur rationis causam, si alteratum quidem corpus
de facili

de facilis insui substantiam, Argentum uiuum non suscipiat
à perfectionis maxime complemento distare ne esse est.

Operis totius in una summa
Recapitulatio.

QVIA pertractamus igitur huius magisterij causarum sufficientiae experientias notas, secundum nostrum propositi sermonis exigentiam. Restat nos ad complementum totius operis diuini peruenire, in capitulo uno, & in summam contrahere sermonis abbreviati in capitulis dispersum magisterium. Dicimus igitur, quoniam totius operis intentionis summa non est, nisi ut sumatur lapis in capitulis notus, deinde uero cum operis instantia assuetetur super illum opus sublimationis primi gradus, ut per hoc mundetur à corrumpente impuritate, & est scilicet sublimationis perfectio, & cume a sublimetur lapis, donec in ultimam sublimationis puritatem deueniat, & ultimo uolatile fiat. Ab hinc uero, cum fixionis modis figatur, donec in ignis asperitate quiescat. Et hic secundus præparationis gradus appellatur, & in hoc quidem una perfectio præparationis meta consistit. Sed & tertio similiter lapis administratur gradu, qui in ultimo consistit præparationis complemento, & est scilicet, ut iam fixum lapidem cum modis sublimationis uolatilem facias, & uolatilem fixum, & fixum solutum, & solutum iterato uolatilem, & iterato uolatilem fixum, quousq; fluat et alteret in compleimento Solifico vel Lunifico certo. Ex reiteratione igitur

N

L I B R E

*Scientia plena
etemata et alia*

tur præparationis huius gradus tertij in medicina, resul=tat bonitatis alterationis multiplicatio. Ex diuersitate igitur reiterationis operis super lapidem in gradibus suis, resultat multiplicationis bonitatis alterationis diuersitas, ut ex medicinis quædam sui duplum, quædam uero decu=plū, quædam uero centuplum, quædam millesimū, et quæda in infinitū solificum, et uerum perfectionis Lunificū transmutet corpus. Ab hinc igitur ex ultimò tentetur, utrum in perfectione consistat magisteriū. Sed ne nos quidē mordem=ur ab inuidis, narramus, quoniam non tradidimus scien=tiam nostram sermonis continuatione, sed eam sparsimus in diuersis capitulis. Et hoc ideo, quoniam tam quidem probus quam improbus, si continua fuisset tradita, ipsam usurparet indignè. Et eam similiter occulta uimus, ubi magis aperte locutis sumus, non tamen sub enigmate, sed sub plana sermonis serie, artificem allocuti sumus, et sermons modo eam ascripsimus quam solius Dei altissimi, benedicti, sublimis, et glorioſi, et nostri qui illam scripsimus mente recolligi accidit, aut diuinæ gratia bonitatis infusi, qui cui uult largitur et subtrahit et ubi uult spirat. Nō de=speret igitur doctrinæ filius, quoniam si illam queret, eam inueniet, non doctrinæ, sed propria motus indagatione na=tura. Quoniam qui per se et sua industria bonitatis que=ret, scientiam inueniet, qui uero per librorum insecurio=nem queſiuerit, tardissime ad hanc perueniet artem p̄r=ciosissimam. Quia nobis solis artem, per nos solos inuesti=gatam tradimus, et non alijs, uerisimiliter tamen et omni=no certam

no certam. Solum igitur prudentes ad artem allicimus, et
per ingenia a nobis tradita, via inuestigationis eisdem ex-
posuimus. Non autem eam inuentam, nisi solis nobis scri-
psimus, et inuentionis modum, et modorum ingenia. Per
ea igitur, quae tradidimus, exerceat se bona mentis
artifex, et donum Dei altissime ad inueniens
se laetabitur. Ad artis igitur excelse
perquisitionem haec dicta
sufficiant.

summæ perfectionis magisterij in sua natu-
ra Geberis philosophi perspicac-
cyssimi finis.

L I B R I I N V E S T I G A
T I O N I S M A G I S T E R I I G E B E
r i s p h i l o s o p h i p e r s p i c a c i s s i
m i P r o h æ m i u m .

cap. 1.

IN V E S T I G A T I O N E M huius nobilis
scientiae, ex continua et frequenti operis sedulitate,
et huic operi studio nimio, necnon cogitationibus
nostris profundissimis et varijs annexis emulam, uobis tra-
dam, ut melius et apertius a uobis uolumina subsequentia
intelligantur, et ut intellecta, et circa eadem ingenia et
perscrutata facilius et proptius ad effectum perducantur.
Et quia est aliud artis inuestigare per rationem quam
attentare, et probare subtilitates et ingenia horum, do-
nec operando et perscrutando et experiendo ad inten-
tum peruererint completum. Ideo in hoc meo libro que-
cunq; per narrata inuestigauimus, secundum meæ mentis
rationem scripsimus, artem dico perficiens. Non putet
tamen quis, quod hanc inuestigationem, aut libru nostru,
qui Summa perfectionis magisterij est intitulatus, in quo
quæcunq; uidimus et tetigimus, complete secundum scien-
tiae ordinem terminauimus, secundum experientiam et co-
gitationem certam, quam scrutatione nostra de naturali-
um et mineralium effectibus transformantibus diuersis
in opere apparentibus notauimus, et ingeniat sumus sci-
entiam nostram prius compositam cum hac inuestigatione
conuentus

INVESTIGATIONIS. 91

conuentus quam super ipsam declarando proposuimus,
ergo de iure hæc illam præcedit, cum per hunc librum in-
uestigare queram de cogitatione rei perficientis. Cum igitur
hæc scientia de imperfectis tractet corporibus mine-
ralium in quantum ea perficere deceat. In primo igitur cir-
ca hæc duo consideravimus, imperfectionem scilicet & p-
fectionem. Circa hæc duo nostram fundamus intentionem,
de rebus autem perficientibus & corruptientibus, secun-
dum quod per nostram inuestigauimus experientiam,
hunc librum componimus, quia opposita iuxta se posita
magis elucescunt, res autem que perficit in mineralibus
est substantia Argentiuu, et Sulphuris proportionali-
ter commixta per longam & temperatam decoctionem in
wisceribus terræ mundæ, inspissata & fixa cum conserua-
tione sue humiditatis radicalis non corruptentis, sed ad
substantiam solidam cum ignitione debita fusibilem & sub
malleo extendibilem producta. Per diffinitionem naturæ
huius perficientis leuius peruenire possumus ad cognitio-
nem rei corruptientis. Et est illa que a contrario sensu ha-
bet intelligi uidelicet substantia impura Argenti uiuier
Sulphuris sine proportione debita commixta, uel minus
uel nimis decocta in wisceribus terræ mundæ nec recte in-
spissata nec fixa, humiditatem habens combustibilem &
corruptente, & rarae substantiae & porosæ uel habens
fusionem sine ignitione debita, uel nullam, nec patiens mal
leum sufficienter. Primam autem diffinitionem inueni in-
trusam in his duobus corporibus uidelicet in Sole & Luna.

L I B B R

Caj.º 3º

Secundum cuiuslibet perfectionem. Secundam uero in his quatuor scilicet in Stagno, Plumbo, Cupro, et Ferro secundum cuiuslibet imperfectionem. Et quia haec corpora imperfecta ad sanitatem et perfectionem non sunt reducibilia, nisi contrarium in eis operetur, id est quod manifestum occultetur et occultum manifestetur quae operatio uel contrariatio sit per præparationem, igitur præparatio est eis adhibenda. Est ergo præparare superflua demere, et absentia supplere, et sic notam in eis mittere perfectionem. De hac enim præparatione non indigent corpora perfecta. Indigent ergo præparatione tali, quod eorum partes magis subtilientur et à corporalitate sua ad spiritualitatem reducatur fixam. Cuius intentio est ex eis facere corpus spirituale fixum: hoc est multo magis attenuare et subtile quam erat prius. De horum omnium præparationibus secundum nostram inuestigationem in loco suo tractabimus sufficienter in hoc libro: quæ postquam præparata fuerint sufficienter erunt aptæ ut de eis elixir album uel rubeum fiat magnum. Inuenimus enim modernos nobis unicum tantum scribere lapidem ad album uel rubeum completum, quod concedimus uerum esse. Nam ex qua cunctis elixir conficiatur album uel rubeum, nihil tamen ibi aliud est quam Argentum uium et Sulphur quorum unum sine altero nihil agit, nec esse potest. Et ideo unus lapis à philosophis nuncupatur, quamvis à multis extraheatur corporibus siue rebus. Extrahere enim à re in qua non est, hoc stultum cogitare esset et vanum, ut quidam fatui putauerunt

putauerunt: quod nunquam erat intentio philosophorum.
Dicunt tamen multa per similitudinem. Et quia omnia corpora metallica ex Argento uno composita sunt et Sulphure, puris vel impuris per accidens non in prima sua natura innatum. Ergo etiam per præparationem conuenientem tolli est possibile. Nam expolitio accidentium non est impossibilis. Est ergo præparatio superfluum demere, et defectui supplere in corporibus imperfectis, que fieri non potest sine adiuuatione operis et rerum purificantium.
Diuersificatur enim præparatio secundum diuersitatem rerum indigentium. Experientia enim nobis dedit modos agendi, scilicet Calcinationem, Sublimationem, Descensionem, Solutionem, Distillationem, Coagulationem, Fixionem, et Cerationem. De quibus singulis narrationem fecimus in Summa perfectionis magisterij sufficienter. Ista enim sunt opera ad præparationem iuuantia. Res autem præparations iuuantes sunt istae scilicet omnia genera salium, aluminum, atramentorum, et etiam uitrum, borax et que huius naturæ sunt, et acetum acerrimum, et ignis. Et cum ipsis præponimus corpora imperfecta præparare id est mundare si aliqua immunditia in his extiterit secundum nostram experientiam in qua certuimus per prædicta.

Cap. 2

L I B E R

De Salis communis præparatione.

1. **S**A L commune comburatur, combustum in aqua cōsumini uel aqua clara fontis calida soluatur, solutum per filtrum distilletur, distillatum per lentum ignem in parapide uitreato, uel uſe terreo plūbato, et non in metallo congeletur, congelatum calcinetur per diem & noctem in igne mediocri, et ferua ipsum sic sufficienter mundatum.

De Salis uitri præparatione.

2. **S**A L petræ dissoluitur in aqua fontis, per filtrum distillatum congelatur in uſe uitreo usq; ad ipsius fusione cristallinam.

De Salis nitrī præparatione.

3. **S**A L nitrific præparatur, dissolute sagimen uitri in aqua forti, distilla per filtrum, & congelet in uſe uitreo, & sic optimè clarificatur.

De Salis gemmæ præparatione.

4. **S**A L gemmæ teritur, dissoluitur & congelatur in uſe terreo uitreato, sicut Sal commune.

De Salis alcali præparatione.

5. **S**A L alcalifit ex soda dissoluta, & per filtrum distillata, & cocta ad tertium & descendet sal in tempore ad fundum uasis in modum crystalli, et est præparatum: Si militer

militer sal alcali apud aliquos sic præparatur. Accipiunt cineris clauellati pondera quinq; uel duo, calcis uiuæ pondus unum, & trahunt totum lixiuum, & distillant & congelant, & hoc reiterant semel et est præparatum. Vel sicut sal commune primò teratur totum, soluatur in aqua communi calida, postea distilletur per filtrum, & congeletur & calcinetur cum igne lento.

De Salis armoniaci præparatione.

SA L armoniacus fit ex quinq; partibus uel duabus surinæ humanae & parte una sudoris eiusdem, & parte una salis communis, & parte una cum dimidia fuliginis lignorum, uel baculorum habitis simul coctis usq; ad consumptionem huiusmodi, sublima salem armoniacum uerum & utilem, hunc iterum in sudorem dissolue & conge la & sublima à sale communi semel & est præparatum. Vel teratur primò cum præparatione Salis communis mundati, postea sublimetur in alto aludet, donec totaliter fuerit extractum purum postea soluatur super porphydum sub diu si de eius aqua habetur facere uel seruetur ipsum sublimatum & purum sufficienter.

.6.

De Salis Tartari præparatione.

SA L Tartarifit ex fecibus uini calcinatis & distillatis, uel ex tartaro calcinato dissoluto & conge late, & est præparatum.

7

L I B E R

De Salis urinæ præparatione.

8.

SAL urinæ fit ex fætibus urinæ distillatæ calcinatis
et iterum in aqua eius dissoluitur et congelatur, et
est magni iuuamenti: multi diuersimode tractant de sa-
lium præparatione. Nos autem inuestigatione nostra inue-
nimus has præparationes salium breuiores et utiliores
ad nostrum propositum consequendum. Cum ex omnibus
rebus uerè calcinatis Sales per dissolutionem extrahan-
tur, per uiam prælibatam præparari tenetur, sufficit nos
transire cum his ingenij consuetis.

De Aluminis glatiæ uel rocae
præparatione.

9.

ALUMEN glacie uel rocae duplicem habet
præparationis modum, unum pro corporibus cal-
cinatis abluendis, aliud pro spiritibus sublimandis. Pri-
mus modus. Dissolute ipsum in aqua fontis clara, distilla
per filtrum coque ad eius tertiam partem, pone in para-
psidibus uitreatis, et descendet circa latera uasis, et in
fundo alumen præparatum crystallinum. Secundus modus
est, ut alumen uase terreo coquatur quousq; humiditas e-
vanuerit, et inuenies alumen album spongiosum, leue et
præparatum prosublimationibus, et alijs diuersis ope-
ribus. Fæces in fundo uasis remanentes uel dissoluuntur su-
pralapidem uel in aliqua parte humida, uel in aqua inde
extracta uel reseruentur.

De

Dealuminis iameni præparatione.

AL V M E N iameni quemadmodum alumen glacie uel roce præparatur, excepto quod in hac arte maioris est uirtutis.

10

Dealuminis plumosæ præparatione

AL V M E N plumosæ dissoluitur et præparatur sicut alumen glacie uel roce. Nunc restat præparations atramentorum inuestigare, cum multum sit nobis id, quod per ea colligimus in tinctura et ligamentis spirituum et aliorum que ad elixir spectant.

ij

De Atramenti nigri præparatione.

AT R A M E N T U M nigrum soluatur in aceto mundo: uel in aqua bullenti, post per filtrum distilletur et coaguletur, et est præparatum. Vel ponatur primò in alembich, et humiditas totalis extrahatur. Fæces in hac distillatione calcinata super porphyrum, uel in sua aqua soluantur et coagulentur uel ipsa aqua secundum uelle artificis referuetur.

12

Decuperosæ præparatione.

CUP E R O S A dissoluenda est in aceto distillato clarificanda per filtrum, et congelanda, et sic est munda. Cupressa siue uirginis munda, et albedo nigra habeat non atramentum nigrum minus atramentum De cuius idi terrae pietatem

13

L I B E R

De Vitrioli Romani præparatione.

14

VITRIO L V M Romanum alia præparatio= ne non indiget, nisi quod in aliquibus cineribus te= neatur in igne mediocri ut rubifetur. Est certum quod à corporibus (ut amplius confideremus) impecctis extra= hantur diuersa nobis necessaria, & sunt adminicula per= fectionis in casu quæ indigent præparatione.

De Cerusæ præparatione.

15

CERVS A dissoluenda est in aceto purificanda deinceps à grossioribus, & id quod ut lac emanat uerit congelandum est in sole, uel lento igne, & est præpa= rata.

16

De Albi hispanici præparatione.

EODE M modo ut supra fit de albo hispanico sta= gnum candidum in urina distillata soluendum est ad modum cerusæ: & sic præparandum.

De uiridis æris præparatione.

17

VIRIDE as in aceto distillato solutum, & cla= rificatum limpide, congelandum est lentissimo ca= lore: & est optimum.

De

INVESTIGATIONIS.

93

De Croci ferri præparatione.

CROCVS ferri dissoluendus est in aceto distillato, & est clarificandus: & haec aqua rubicunda crocea congelata dat sibi croceum aptum, & est factum.

18

De Litargirij præparatione.

LITARGIRIUM in aceto distillato refolle, clarifica, & congelet, quia bene preparatum est quoditerum quemadmodum & alia prænominata dissoluere potes & his uti dissolutis & congelatis, indec est inuestigatio profunda, & haec præparatio fit brevissima.

19

De Antimonij præparatione.

ANTIMONIVM calcinatur, dissolvitur, clarificatur & congelatur, & est preparatum.

20

De lapidis Lazuli præparatione.

LAPIS Lazuli calcinatur abluitur tritus, & est purificatus à terreitate.

21

De lapidis Ematitis præparatione.

LAPIS Ematitis signitur, extinguiturq; sepius in felle taurino & splene.

22

Deboli præparatione.

BOLVS teritur, dissolvitur ut Cerussa & congelatur.

23

L I B E R
De Cinabrijs præparatione.

23 C I N A B R I V M semel est præparandum cum
sale communi, & optimè est.

De Tutiæ præparatione.

24 T V T I A calcinatur & resolutur in aceto distilla=
to, & sic est præparata.
Diuersa adhuc Salium, Aluminum, & Atramentorum ge=
nerare periuntur, quæ omnia ut iam dicta in sua specie pre=
paratur, & mundantur.

De Vitro & baurachijjs præparatione.

25 V I T R V M & Baurachia si debito modo fue=
rint facta, non indigent præparatione.

De Aceti acerrimi præparatione.

26 A C E T I autē acerrimi cuiuscunque genera sub=
tiliantur & depurantur, & illorum uirtus siue
effectus per distillationem melioratur, de quorum mun=br/>datione & depuratione sufficienter tractauimus, cū qui=
bus corpora imperfecta præparari possunt, & depurari,
& meliorari, & subtiliari, igneq; semper debito median=br/>te.

te | Præparantur enim et depurantur per ista ad intentionem ignis per hunc modum. Habent enim hæc corpora im
perfecta humiditates superfluas et sulphureitatem adus
tibilem, nigredinem in ipsis admiscendis generantem, ipsa
prædicta corpora corrumpentem; habent etiam terreita
tem immundam, fetulentam, et combustibilem, nemis grof
sam, ingressiōnem impedientem et fusionem: ista et talia
sunt superflua in his corporibus prædictis, que in ipsis no
stra experientia inuestigatione certa et ingeniosa sunt ina
uenta. Et quia hæc superflua accidentaliter his superueni
unt corporibus: et non radicaliter et spoliatio acciden
talium possibilis est: oportet nos cum igne artificiali his
prædictis mundatis et superflua demere accidentia cuncta
sola substantia Argenti uiui et Sulphuris radicalis per
manente. Et hec est integra præparatio imperfectorum,
et depuratio perfecta, melioratio, et subtiliatio. Horum
uel huius substantie puræ remanentis fit multis modis se
cundum quod elixit indiget. Præparationis ergo et depu
rationis in generali modus est hic. Primo enim eleuanda
est cum igne proportionali tota humiditas superflua, et
corrupta in illorum essentia: etiamq; superfluitas subtilis
et comburens: et hoc calcinando: deinde totalis substan
tiæ remanens corrupta, in illorum calce superflua humi
ditatis comburentis, et nigredinis corrodenda est cum his
mundatis prædictis corrosiuis acutis seu acerrimis, donec
calx fuerit alba siue rubea, aut secundū corporis naturæ et
proprietatē colorata, et mūda et pura ab omni superfluitate

L I B E R

seu corruptione prænarratis: & hæc cum his corrosiuis
& mundatis terendo imbibendo & lauando. Postea vero
delenda seu deponenda est totalis terreitas immunda, &
fætulentia combustibilis et grossa cū rebus prædictis mun-
datis, uel puris fusionē metallicā nō habentib. cū calce præ-
dicta modo prædicto depurata commixtis, & bene tritis,
que in fusione seu calcis reductione retinebunt secum ter-
reitatem grossam & immundam prædictam, remanente
corpo puro, ex omni superfluitate corruptiente mun-
dato, ex hoc totum descendendo meliorationis & subtilia-
tionis horum substantiæ puræ in generali modus hic est.
Primo hoc corpus purgatum & reductum, est iterum cal-
cinandum cum igne & adiutorijs mundatiis prædictis.
Deinde cum his quæ sunt resolutiua soluendum, hæc enim
aqua lapis noster est, & Argentum iauum de Argento ui-
uo, & Sulphur de Sulphure & corpore spirituale extra-
ctum, & subtiliatum siue attenuatum, que meliorari po-
test confortando in ipsum virtutes elementales cum alijs
præparatis, quæ fiant ex genere sui generis: & agumen-
tando colorem, fixionem, pondus, puritatem, fusionem, et
alia omnia quæ pertinet ad elixir perfectum. Et iste est mo-
dus per solos nos inuestigatus, præparationis, depuratio-
nis, subtiliationis, et meliorationis corporum mineralium
in generali. Nunc transeamus ad specialem seu particula-
rem cuiuslibet corporis imperfecti præparationem cum
omnibus modis suis, etiamque perfecti corporis mineralis
& primo de Ione.

De

De præparatione Iouis.

PRAEPARATIO Iouis in speciali præparatur
multipliciter, melius per hūc modum. Et est ut pos-
natur in furno calcinationis in uase ad hoc apto, et proje-
ciatur subitus ignem usque ad corporis ipsius fusionem bo-
nam, mouendo tunc ipsum corpus liquefactum cum spatu-
la ferrea perforata. Spolia quæ super ipsum creantur ex-
trahendo, mouendo in ignis calore æquè, perdurante, do-
nec in superficie bona quantitas ipsius pulueris fuerit con-
gregata. deponatur tunc illa et iterum moueat quousq;
alternata uice totum corpus in puluerem subtilissimū fue-
rit reductum. Cribretur ergo puluis ille, et reponatur in
furno, addendo sibi ignem bonum, suam fusionem non fu-
perantem, et mouendo multotiens. Stet ergo in igne sue
calcinationis sic per diem naturalem uel circa: finaliter cū
tota humiditas accidentalis et superfluitas fuerit deleta
cum Sulphure combustibili et corruptente: postea extra-
hatur calx alba mūdata. Nam ignis omnem fugitiuā sub-
stantiam et inflammabilem eleuat et consumit de prædi-
ctis, scilicet cum Sale communi mundato et alumine, et
cum aceto purificato et acerrimo multum lauādo, et pos-
natur ad solem, uel ad aërem. Et iterum teratur et laue-
tur et desiccetur, et hoc alternatim per uicem reiteretur,
donec per acuitatem salium aluminū atque aceti, tota eius
humiditas nigredo et immūditia fuerint consumpta, cor-
roso et deleta: tunc apponatur de uitro trito cū his præ-

28

O

L I B E R

dictis. Cunque totum impastatum fuerit, descendatur per botrum barbatū cum sufficienti igne. Descēdet enim corpus purum & mundum remanente cum uirto, & Salibus siue Aluminibus tota substātia terrea, & fætulētia. In illo enim corpore mundo descenso & reducto est æqualis et perfecta proportio Argenti uiui mundi & Sulphuris albi non urentis. Nam ignis & corrosiva tota humiditatem diuerunt, & substantiam fugitiuam inflamabilem, & corrupcentem, atq; nigredinem: & per descensorum suum, siue per pastillum Salium & Aluminū & utri diuisa est tota substātia terrea & fætulētia cum sua proportione, substantia pura & temperata remanente. Postea uero calinetur iterum hoc corpus reductum purum cū solo Sale armoniaco puro mundato, cum autem bene & minutissime fuerit calcinatum sublimato & mundato, donec fuerit in pondere æuali, uel tritetur tunc illud totum per optimē, & bene diu teratur super porphydū & ponatur sub diuo, loco frigido et humido, uel in ueſſicis uitreis in furno solutio- nis, uel in uentre equino, donec totum fuerit dissolutum augendo Sal si fuerit necesse, quam aquam honorare debe- mus, ipsa enim est quā querimus ad album. Et hec in hoc ultimo uolumine dicta sufficiant de preparatione Louis.

De præparatione Saturni.

29
PR A E P A R A T V R. Saturnus sic: ponatur simili er in furno calcinationis mouendo, ut louem, do- nec conuertatur in puluerem tenuissimum, cribretur & reponatur

reponatur ad furnū: sit in igne sue calcinationis per modum prædictum, donec fugitiu substantia & inflammabilis fuerit deleta, postea extrahatur calx rubea, quæ imbibatur & teratur frequenter & minutissime cum Sale communi mundato, & atraminto & aceto purificato & acerimo. De istis uero ad rubeum utaris sicuti ad album fecisti cum Sale communi, & alumine iameni et aceto; tunc multotiens ut de Ioue, desiccatur & imbibatur & teratur, donec per beneficium dictorum dicta immunditia fuerit deleta, tunc apponatur de uitro cum his prædictis, & descendatur per botrum barbatum corpus purum descendendo reductum. Iterum calcinetur cum Sale armoniaco puro, ut de Ioue, teratur saepissime et dissoluatur per modum prædictū. Ipsa enim est aqua Argenti uivi & Sulphuris proportionaliter facta, quia utimur in rubei elixir cōpositione. Et hæc de Saturni præparatione dicta sufficient.

De præparatione Veneris.

PRÆPARATVR ergo Venus optimè per hunc modū. Ponatur stratū de Sale communi optimè mundato in crucibolo, et desuper ipsius lamina, & desuper Salis stratū, et desuper lamina, et sic uicissim, donec uas fuerit plenū, et cooperiatur et lutetur, & collocetur in furno calcinationis p diu naturale, deponatur et abradatur quod calcinatū fuerit et reponatur lamina cū Sale novo, & sic

30

ij

L I B E R

alternata uice calcinetur, donec omnes laminæ fuerint cōsumpta seu corroſe per beneficium Salis et ignis: quia Sal corrodit superfluam humiditatem et sulphureitatem combustibilem. Ignis eleuat substantiam fugitiuam et inflammabilem cum proportione debita: teratur omnino puluis ille minutissime et lauetur cum aceto, donec nigredine creat aqua exinde emanans: hanc alternata uice de Sale nouo et aceto imbibe et tere. et post contritionem ad furnum calcinationis in uase aperto reponatur: sicutque ibi per tres dies naturales: deinde extrahatur et teratur bene et subtiliter, et abluatur cum aceto bene et diu, donec ab omni immunditia fuerit mundatum et purgatum: desiccatur ad solem bene, tunc apponatur medietas eius de Sale armoniaco bene et diutissime terendo, donec substantia impalpabilis fuerit ponatur sub diuo, uel in resolutionis fimo, donec quicquid ibi est subtile fuerit solutum, renouando Sal armoniacum mundatum si fuerit neceſſe, donec aqua totum fiat: haec aquam honor a, aquam Sulphuris fixi non minamus, cum qua tingitur elixir usque ad infinitum. Et haec ſufficient de Veneris præparatione.

De præparatione Martis.

31
MARTIS præparatio per hunc modum melius præparatur et calcinatur, quemadmodum Venus cum Sale communi mundato, et cum aceto puro lauetur: lotus ad solem ſiccatur: desiccatus iterum cum nouo Sale et aceto

er aceto teratur, et imbibatur, et ad eundem furnū po-
natur per tres dies, ut de Venere factum est: solutum ho-
nora, aquam Sulphuris fixi mirabiliter colorē elixir aug-
mentantem. Et hæc de imperfectorum corporum prepa-
ratione dicta sufficient.

De perfectorum corporum maiori
perfectione.

PERFECTA uero corpora non indigent præpara-
tione, quantum ad perfectionem, cum perfecta sint,
sed ut magis perficiantur subtilientur et attenuentur: tan-
nis enim preparatio est adhibenda. Accipiatur Sol in lami-
nas tenues productus, et ponatur cum Sale comuni opti-
me preparato solariatim in uase calcinationis, et colloce-
tur in furno calcinando bene per tres dies, uel donec totum
fuerit consumptum, et subtiliter calcinatum, deinde ex-
trahatur, multum bene teratur, cum aceto lauetur, et de-
siccatur ad solem: postea teratur bene cum medietate sui Sa-
lis armoriaci mundati, et ponatur ad dissoluendum,
donec totum fuerit per beneficium Salis commu-
nis et armoriaci in aquam clarissimā disso-
lutum. Hoc fermentum est elixir per-
fectum preciosum et uerum cor-
pus spirituale factum.

32

L I B E R

De Argenti subtiliatione &
perfectione.

33

SV B T I L I A T V R autem Argentum, et attenuatur, et ad spiritualitatem reducitur per modumiam dictum. Ergo per omnia et singula fac in ipsa subtiliatione sicut de Sole fecisti. Et aqua Lunae dissoluta est fermentum ad elixir album spirituale factum.

Recapitulatio totius operis.

34

IA M imperfectorum preparationem, et perfectorum subtiliationem sufficienter determinavimus, ut de eis quilibet discretus posset adimplere intentionem. Attendat ergo quis proprietatis actionis modos, seu compositionis elixir maioris. Nos enim querimus substantiam unam facere: tamen ex pluribus aggregatam, coadunatam, fixam, quae super ignem posita, eam ignis non exprimat, et liquatis permisceatur, et liquefacat cum ipsis, cum eo quod est in ea de substantia ingressibili, et permisceatur cum ea quod est de substantia permiscibili, et consolidetur cum eo, quod est in ea de substantia consolidativa, et figuratur cum eo, quod est in ea de substantia fixativa, et non comburatur ab his que non comburunt Aurum et Argentum, et afferat consolidationes cum ignitione debita et perfecta. Non tam ea tenus breui tempore intelligas quod paucis diebus vel horis posset prima uice constitui. Sed quia respectu aliorum me dicorum

dicorum modernorum, respectu etiam operationis naturae
 haec ueritas citius terminatur. Vnde dixit philosophus,
 medicina est, cuius tempus longum spacium anticipauit,
 quare uobis dico, quod substineatis patiēter, quia forte moratur,
 & festinatio quidē ex parte diaboli est. Ergo qui patientiam non habet, ab opere manum suspendat, quia impedit eum festinante credulitas. Omnis actio naturalis
 suum habet modum, & tempus terminatum, in quo maiori & minori spacio terminatur. Ad hanc tria necessaria sunt, patientia, mora, & instrumentorum aptatio, de quibus in Summa nostri perfecti magisterij artificem allocuti sumus in capitulis diuersis, in quibus experiri potest, si in nostris dictis fuerit sufficienter inuestigatus, in quibus manifesta probatione & aperta, concludimus lapidem nostrum rubrum aliud esse, quam spiritum fientem, & aquam uiuam, quam & siccum aquam nominamus & per naturalem proportionem mundatam, & unitam unione tali, quod sibi nec abesse potest, quibus addi debet et tertium ad opus abbreviadū, hoc est corpus perfectum attenuatū. Ex precepto capituli 34ij^o:
 misis igitur patent res, in quibus ueritas est propinquā, et
 perficiētes ipsum opus: inuestigatione uero nostra, qua
 certisimus, et per experientiam manifestam considera-
 uimus omnia uerba uera esse, que iam per nos solos in no-
 stris uoluminibus scripta sunt, secundū quod uidimus perex-
 perimentum & rationem in uoluminibus istis redacta. Ea
 uero quæ per nostram experientiā digitis extraximus, &
 uidimus oculis, & manibus tetigimus, scripsimus in Sum-

L I B E R

ma nostra perfectionis magisterij. Sapiens ergo artifex in nostris studeat uoluminibus, colligendo nostram differ-
sam intentionem, quam in diuersis locis proposuimus, ne malignus seu ignaris publicetur, & collectam probet do-
nec ad cognitionem studendo, et experimentando, cum la-
boris ingeniosi institia peruererit totalem: exerceat ergo
se artifex et inueniet. Cuius iam modū inuestigationis com-
motus amore, à uisceribus propter uos, per nostram con-
siderationem, ueritatis cognitionem etiā dare plenariam
perficientis & corruptis materiae & formae confide-
ramus, inuestigationem nostram perfectorum & materia
cum forma à radice sue commixtionis usque ad complemen-
tum puram esse sine corruptione supernæ mentis aliqua.
Consyderauimus à contrario sensu imperfectorum sub-
stantiam unam esse ubique, scilicet Argenti uiui & Sul-
phuris que ante commixtionem eorum pura sunt et mun-
da. Et per hanc consyderationem, per nostrum exercitium
inuenimus corruptionem imperfectorum accidentaliter
superuenisse, que materia nouam & corruptam dedit for-
mam.

Libri Inuestigationis magisterij Geberis
philosophi perspicacissimi ac In-
dia Regis finis.

Testamenti

101

T E S T A M E N T I G E
B E R I S P H I L O S O P H I P E R S P I C A C I S S.
ac Indiae Regis. De Salibus Animalium,
Piscium, Volatilium, Vegetabilium,
& aliorum. Cap. 1.

EX omnibus rebus, etiam ex animalibus, piscibus, & volatilibus potest fieri Sal, ipsis cibulis ex cinere redactis, fixo: eo modo quo fit Sal de cineribus lignorum, vel de calce lapidis. Et si res fuerit naturaliter rubra sicut est sanguis: eius sal naturaliter erit rubrum. Sed harum rerum combustio debet fieri in vase clauso, & si fuerit sanguis, primè desicetur, & non est malum si in octo partibus soluas partes duas salis communis calcinatis in fornace quacunq; Deinde desicca, & postea combure in furno uitriariorum, vel figurorum, siue reuerberationis per diem et noctem, vel interpellatim per dies duos absq; noctibus. Quod si fuerint carnes alicuius animalis, que siccari non possent, tunc in vase bene lutato ne respiret, per duos dies naturales sine aliquo sale combure. Et post combustionem in quadruplo sui aquæ pluvialis decoque usque ad consumptionem duarum partium cum dimidia. Deinde fac pausare & distilla per filtrum donec fiat aqua clarissima aliqua turbulentia, deinde congelet a lento igne, vel quod melius est adsolem, & habebis sal animalis quod superat alios in virtute fusiua. Deinde resolute in duplo sui aquæ

T E S T A M E N T V M

pluuiatis, et pone huiusmodi Sal sub fimo per septimanam
et erit acutum. Demum congelet aut dictum est, uel fac sine
fimo, et posito super metallum si ingreditur illud. Sal ani-
malis est bonum, si autem non, reitera eius solutionem et
congelationem, et eius efficacia declarabitur tibi per ex-
perientiam. Scias quod Sal totius talpæ cibustæ congelet Mer-
curium, et Venerem couertit in Solē, et Martem in Lu-
nam. Quidam tamen operantur cum eius puluere tantum ap-
ponendo eius duplum inter Sal animalis, et Sal nitri.

D e Salibus Metallorum.

2
Ex metallis etiam fiunt Sales post ipsorum calcina-
tiones, et si Sales habent vim penetratiuam et fixa-
tiuam ratione subtilitationis et acuitatis sue ex eo quod sunt
de rebus fixis et diu calcinatis in igne. Verum quia metal-
la diuersimode calcinantur in igne, uidendum est primò de
calcinatione illorum quae sunt ad rubeum, sicut Sol, Venus,
Saturnus, et Mars. Demum de illis quae ualent ad album,
ut Luna, et Iupiter.

D e Solis Calcinatione.

3
CALCINATIO Solis fit in uase aperto in fur-
no uitriiorum in decem diebus continuis, uel in
xx. diebus, in fornace reuerberatiois in tribus diebus. De-
mum extrahe Salem eius cum aqua pluiali distillata per
alembicum semel uel bis decoquendo in uase cupreo, et sit
aqua in quadruplum ad calcem, demum cogela: et si iterum
calcinaueris

calcinaueris calcis dealbabuntur in tribus diebus in furno reuerberationis. Nec mireris de hoc, quoniam omnis res rubra amota sua tinctura remanet alba: quia sub rubedine albedo manet occulta, sed non conuertitur. Et propriea quia albedo est sub rubedine, dico quod si per decem dies soluas feces calcinaueris sine aliqua admixtione, et demum ut de Sale dictum est, Sales extrahas, postea facies suas in terram a Sale remanentes iterum calcinaueris, cōuertentur in albedinem. Et si eas reduxeris erit Argentum uuum uerum. Dico ergo quod si Salem Solis fæcibus suis in albedinē cōuertis reddideris, fit elixir tam ad tingendum, quam ad conuertendum Argentum uerum in aurum, et ad tingendum es præparatum et Plumbum.

De Veneris Calcinatione:

VENVS calcinatur in uase aperto per dies . 35 . immo per duos menses in uase uitriariorum: et remanet tunc sola eius tinctura rubra in specie sanguinis. De qua extrahe Salem ut de Sole dictum est, et fieri elixir. Et scias quod Sal cuiuscumque metalli debito modo factus fit et tingit Mercurium et mutat de colore in colorem, et de statu in statum ratione sue acuitatis.

De Saturni Calcinatione.

SATURNVS calcinatur in citrinū colorē in furno reuerberationis, et est melius in uase clauso, uel furno uitriariorum. Qui quidem in . 15 . uel in . 35 .

T E S T A M E N T V M

purgant à sua nigredine. Dimitte ergo ipsum in fornace per duodecim dies alios. Quod si per duos menses perficiet se ipsum crudum purgatum uel non purgatum, et habebit citrinitatem accedentem ad rubedinem, et fac de eo salem ut de Sole dictum est: et cum hoc sale tinges Lunam in optimum Solem, et ascendet pars una super quinq; partes Mercurij, et pars una Mercurij cadet super .x. partes Lunæ, et istius pars una supra .l. partes Lunæ. Deficiens fac ut de alijs dictum est. Et iste sal est acutissimus et restrictius cuiuslibet rei uolatilis.

De Martis Calcinatione.

MA R S calcinatur si fuerit limatus cum aceto uero imbibitus et desiccatus ad bonum ignem uel interpellatim, et post in furno reuerberationis, uel uitriariorum comburatur diebus. xxx. et de eo fac salem ut de alijs dictum est: Sal extractus de calce Martis, et ad solem congelatus, et iterum per se subfimo solutus, et post ad solem congelatus, si pars una ipsius componatur super duas partes Mercurij bene loti in ampulam bene clausam per dimidium diem incineribus calidis, congelat Mercurium in puluerem, qui puluis fiet rubicundior fortiori igne adhibito: et mortificat aliud Mercurium uiuum simili modo. Quem Mercurium poteris imbibere cum aqua in qua soluisti calcem Martis, et dum calcem Auri,

De

De Lunæ Calcinatione.

LVNA calcinatur per quinq; dies in prædictis fornacibus, & demum cum sale alkali, sed debet prius per fusionem esse purgata, & postquam rem feceris, tinge Mercurium in album fixum, cū quo Mercurio opera re ut prædictum est super quocunque metallo & dealbit albedine fixa & permanēte. Potes autem multiplicare super Mercurio ad album melius quam ad rubeū, quoniam pars una istius salis tingit. xl. partes Mercurij per multiplicationem proīcendo Mercurium tinctum super non tinctum. Sed non sic ad rubeum, quia maiori indiget medicina ut transmutetur à natura quam superaddatur naturæ. Et huius Mercurij pars una super. x. partes eris dealbati & mollificati conuertit in Lunam.

De Iouis Calcinatione.

IVPITER inter alios planetas benevolus est, Calcinatur in vase clauso in prædictis fornacibus, scilicet interiorum, vel reuerberationis, & eodem modo quo supra. Sal autem fit ex eo cum aqua pluiali, vel alia distillata per alembicum. Sed istum sale minuenies præ cæteris acutissimum ad congelandum Mercurium, & maioris efficacie, quam sit sal de Luna, propter maiorem decoctionem, & quia uiuum Mercurium continet. Vnde ex maior pars eius sublimatur: & cum sale communi, & sale nitri

TESTAMENTVM

sublima, et citius perficietur quam Mercurius, nec erit minoris efficacia, quia Iupiter fuit Mercurius in suo minera in principio sue creationis. Fæces uero que remaserunt calcina in uase sublimationum, et facinde Salem ut dictum est. Et similiter operare de Saturno quia etiam aliqua pars eius sublimatur. Et de fæcibus fac ut supradictum est de toto ipso. Nota tamen quod si Saturnus et Iupiter calcinentur per diem unum in furno reuibrationis sicut faciunt figuli, postea ille puluis in calcinatione citius perficietur tam ad faciendum Salem, quam ad faciendum ea que infra dicentur. Quapropter sciendum est quod unumquodque metallum non solum in Salem ut dictum est, sed etiam in ueru Solem et ueram Lunam potest per calcinationem couerti. Saturno quidem calcinato per .xx. dies in fornacibus predictis. Circa quod sciendum est, quod furnus uiriorum melior est ad hoc opus, sed furnus reuibrationis est utilior ad faciendum Salem. Nec credas quod si aliquod metallum factum calx steterit in tali igne per .xx. uel .xxij. dies ad plus quam aliquid eius fugitiue substantiae posse remanere. Et ut couerterat in uerum Cambarum metallum ulterius ipsum in igne tibi tenere non expedit. Et tunc apparet quod reuera in suo profundo est Aurum, sed a latere Argentum.

De Marte.

MARTIS uero limaturam .x. diebus imbibitam calcina per .xij. dies. Sed tutius est ipsum calcinare per .i8. uel .20. dies. Et habes opus perfectum ad Aurum

*Aurum. Et contingit uirtute calcinationis & fusionis
cum rebus mollificantibus.*

De Luna.

LVNA in suo profundo est Aurum, sed in se ut uia detur continet tincturam albedinis quantumcunqz in igne permaneat, nisi forte multis diebus calcinetur, et demum extracto sūp Sale, feces eius si calcinarentur forte non esset impossibile quin in rubeum cōuerterentur. Cum tinctura aliena tamen mutatur, nō per se, sed propter adiutorium.

De Ioue.

IVPITER uero septem diebus caliginatus, et demū cū Sale nitri, uel alcali, et albumine ouī, et Sale armniaco, et sapone molli, et borace de petra reductus, erit Argentū uerū: quoniam ipse est Argentū, sed modico tempore decoctū. Vnde sine aliā medicina tantū poterit stare in igne q̄ reperiatur uersus in uerū Argentū. Circa hoc etiā nota q̄ calcem cōvertendā in Aurū reducas cū uitellis ouorum, uel eorū oleo & tartaro rubeo, quia tartarū multū ualeat in reductionibus & fusionibus corporū. Alumen uero, et tartarum album debent ponī in reductionibus ad album. Itē nota q̄ omnis medicina perfecta cōtinet has quinq; uirtutes, quia p̄ minima penetrat, mollificat, tingit, ueraciter fixat, et purgat, et has uirtutes cōtinet Mercurius cū Sale

TESTAMENTUM

Auliar fixatus. Item omnes sales tam animalium quam metallorum eandem habent efficaciam, maxime coniuncti cum Mercurio. Dicatum est quod unumquodque metallum cum bene calcinatum fuerit, facit Sale sicut faciunt cineres, & lapides, & calces. Et quod cum illo sale Mercurius perfecte tingitur. Et quod ille Mercurius est qui transmutat omnia corpora, quicadmodum ipse transmutatur, quod est maximum secretum. Et appareat quod calcinatio corporum est brevior via ad perfectionem.

Circa iouem tamen notandum est, quod in se deficit, non quidem uitio sulfureitatis: sed quia participat humiditatem non fixam, quam cōtraxit a Mercurio patre suo. Unde in calcinatione ad suam perfectionem indiget temperatio igne, quia aliter nimis consumetur. Temperata autem decoctio inspissat humiditatem: & inspissatio consumit. Et ideo hac decoctio fiat cum secatur a lignorum, & sub terra debet ponii: & desuper cinis. Et postea fiat ignis desuper. Et hoc tene secretum.

De Saturno.

12-
IDE M dico de Saturno si uelis ipsum Lunificare. Sed secus est si uelis ipsum Solificare, quia hoc non fit nisi per maximum ignem & rubificatur & transmutatur.

De Marte.

13
MARS uero quia habet substantiam fixam, est inter cetera corpora melior: est tamen longilaboris propter nimiam sui siccitatem. Sed si posses ipsum deducere

deducere ad albedinem & mollitatem Argenti, fieret firmus & fixus in omni iudicio, quia nec timet cineritum. Studē ergo in eo, & limatur am eius funde cum Arsenico Euforbo & Tartaro calcinato, & Sale alkali factō de alumine de tabia, quod in multis locis appellatur alumen gat tinum, eo quod gattæ in eo iuxta ignem libenter dormiunt & citò fundetur, & omni uice extinguitur in oleo Tартari. Et cum Mars leuiter funditur per se sine adiutorio alterius rei, habebis opiatū. Et scias quod multū ualeat fundere cum calce factā, quia calx fundere facit lapides.

De calce Saturni, Veneris, & Martis.

NO T A N D V M circū calcem factam Saturni Veneris et Martis, quod tantū uolunt calcinari, quod nullo modo possint in corpus reduci, nec plus dimini, nec plus mutari de colore in colorem, & quod fit calx acutissima. Et tunc sales ipsorum stant, Quos s̄ a pius solue sub fimo, et coagula ad Solem donec fiat quasi oleum, Tūc fixabit omnem Mercurium, & in illo Mercurio aliū Mercurium usq; ad infinitum.

De Salibus metallorum.

NO T A quod si Sales metallorū cōmixtos Mer curio per sublimationem, et Salem armoniacum, & demum sub fimo soluas, et ad Solem congeles, & solutionem & congelationem iteraueris ter uel pluries, con gelabis Mercurium crudum, lotum, & hoc multiplicare poteris in infinitum.

T E S T A M E N T V M

Item de Salibus metallorum.

16

SA L igitur Metallorum extrahas cum aqua dulci distillata uel cum aqua uitæ per bullitionem, congelet ad solem, & iterum persolue sub fimo in aquam, & per la nam distilla, et congelet. Huus pars una Centum partes Lunæ vel Saturni tingit perfecte.

Item eius pars una fixat Mercurij crudi partes quinque & qualibet pars eius eius tingit Centum.

Item de Salibus Metallorum.

17

QVIDAM dicunt quod Sal extractum à Metallo est calcinandum. Item nota quod melius est Sal extractum à corporibus calcinatis cum urina distillata prius decocta & dispergata, uel cum aqua uitæ de uino albo in calcibus albis, in rubeis cum aceto distillato. Deinde coniunge Sal cum Mercurio sublimato à sale armoniaco.

Item nota quod circa Sal Metallorum & circa calces eorum, non habes aliud laborare, nisi quod des eis ingressum.

Item nota quod siue cum aqua distillata, siue cum aceto distillato, Sal à calcibus rubeis extrahas, quod ad solem uel ad ignem suuiter congeles, & per se soluas aquam: cum aqua illa decoque igne lento in urinali desuper clauso Mercurium uiuum lotum, & sub fimo solutum, uel cum aqua prædicti Salis & Mercurij, modo prædicto soluas cum calce Auri.

Item nota quod Saturnus purgatur cum aqua facta de Mercurij parte una, & Arsenici parte una. Sit tamen quodlibet

quodlibet per se prius sublimatum. Et postea simul cum sale armoniaco, quod sit duplum ad ista et deum soluan tur, et in aqua Aluminis sepius extinguitur. Et similiter Iupiter, et alia metalla purgantur cum eadem aqua non apposito Arsenico.

De Mercurio Iouis:

NO T A de Mercurio Iouis, et eius sublimatione que forte sublimatur cum Sale nitri. Tenta Iouem sic sublimare. Recipe de eo uncias 3. quas andiganas cum tribus uncias Mercurij, et salis armoniaci unciam unam, et calcis corticum ouorum, uel gypsi uncias 3. sublima simul aliquantulum. Deinde quod in fundo urinalis residet post sublimationem, reducatur in corpus, cui associo Argentum suis.

Item nota quod Sal Metallorum resolutum, distillatum, et ad solem congelatum, dat congelare Mercurium in Crucibulo:

Item Sal Metallorum dat soluere Mercurium in aqua sub fino. Et illud mixtum coagulatum erit perfecta medicina.

Testamenti Geberis philosophi de
Metallorum transmutatio= nibus finis.

LIBER TRIVM VERBO-
rum kallid acutis.

De qualitate Lapidis philosophici.
Caput primum.

APIS iste de quo fit hoc opus habet in se omnes colores. Est enim albus, rubeus rubicundissimus, citrinus citrinissimus, cœlestinus viridis, grauis. In lapide isto sunt quatuor elementa. Est enim aquaticus, aereus, igneus, et terreus. In lapide isto in occulto est caliditas et siccitas, et in manifesto frigiditas et humiditas: oportet ergo nos occultare manifestum, et id quod est occultum facere manifestum: illud autem quod est in occulto, scilicet caliditas et siccitas, est oleum, et istud oleum est siccum, illa siccitas tingit et non aliud, quia ad hanc siccitatem non aliud tingit. Illud quod est in manifesto frigidum et humidum: est fumus aquosus corrumpens: oportet ergo ut illa humiditas et frigiditas sit compar caliditati et siccitatibus ita ut non fugiat ab igne, quia inter illam frigiditatem et humiditatem est una particula calida et siccata, oportet ergo quod frigidum et humidum recipient caliditatem et siccitatem quod erat in occulto, et fiant una substantia. Illa autem frigiditas et humiditas est fumus corrumpens et aquosus de quo dicitur, quod humiditas aquosa et adustiva corrumpit corpus et tingit in nigredinem istas

+ Schinie si cito
fingit

Istas ergo infirmitates oportet destruere in igne et per gradus ignis.

De lapidis ipsius proprietate. Cap. 2.

HIC est liber trium uerborum, liber lapidis preciosi, qui est corpus aereum, et uolatile, frigidum et humidum aquosum et adustuum, et in eo est caliditas, siccitas, frigiditas, et humiditas: alia uirtus est in occulto, et alia in manifesto. Quod ut illud quod est in occulto fiat manifestum. Et illud quod est manifestum fiat occultum per uirtutem Dei, et caliditatem, ut siccitas, Dicunt enim philosophi Persae quod frigiditas et humiditas aquosa et adustua non est amicabilis caliditati et siccitati, quia caliditas et siccitas destruit frigidum et humidum aquosum et adustuum uirtute diuina. Et tunc nautatur spiritus iste in nobilissimum corpus, et non fugit ab igne et currit ut oleum, quoq; est tinctura uiva multiplicativa, ponderativa, colorativa, declarativa, consolidativa, pulcherrima, ingrediua, perservativa, atq; perpetua, frangitua, et est tanè Sol preciosus.

P iiij

L I B E R

Deocculta caliditate et siccitate in humido
& frigido existentibus.

Cap. 3.

OPVS mirabile trium uerborum, est opus lapis
dis preciosi, in quo est frigiditas & humiditas a-
quosa & adustua, & in eodem occulta caliditas, & sicil-
tud quod est de tribus uerbis legitur & aliter à quibus-
dam intelligitur, ut omnes clare & aperte non intelligant
causam in tribus uerbis hoc inquiritur in humido & frig-
do, in quo est occulta caliditas & siccitas, & hoc scire nos
oportet, ut faciamus de manifesto occultum, & de occulto
manifestum, & istud occultum est de natura Solis & Ignis
& est preciosissimum oleum omnium occultorum, & tin-
ctura uiua, & aqua permanens, que semper uiuit & per-
manet, & acetum philosophorum, & spiritus penetra-
tiuus, & est occultum tinctuum, aggregatum & reui-
uificatum: quod rectificat & illuminat omnes mortuos
& surgere eos facit postquam non fugit ab igne eius cali-
ditas & siccitas, Sed frigiditas aquosa & adustua fugit ab
igne & destruit se.

De conuersione spiritus in corpus & cor-
poris in spiritum. Cap.4.

VT igitur omnia manifestemus scilicet occultum: hu-
ius humidi & frigidis spiritus iste uertatur in cor-
pus, & hoc corpus in spiritum & iterum spiritus iste fiat
corpus, & tunc facta est amicitia inter frigiditatem & hu-
miditatem

miditatem & caliditatem & siccitatem, Vnde dicunt phisicologi Perse quod mirum est quomodo hoc fiat, sed uirtute Dei fieri potest cum molli temperamento & moderata uero termino ignis. Et huius longitudinis dierum duorum & septem. Nam à tribus duo intelliguntur & à duobus quinq[ue] tria non intelliguntur. Et haec sunt tria uerba preciosa occulta & aperta, data non prauis, non impis, non infidelibus, sed fidelibus & pauperibus à primo homine usq[ue] ad ultimum.

De planetarum et eorum imaginum operibus in Mercurio existentibus Cap. 5.

DIC O ergo quod in Mercurio sunt opera planetarum, & eorum imaginationes in suis locis, scilicet in foetu suis partibus & temporibus operantur. Nam in foetu primo mense cum semen à matrice acceptum est, Saturnus operatur, congelando, & constringendo sua frigideitate & siccitate ipsam materiam in unam massam. Secundo mense operatur Iupiter sua caliditate digerendo in quandam massam carnem, que embrio uocatur. Tertio mense operatur Mars agens in materiam & sua caliditate & siccitate dividit & sequestrat illam massam et membra disponit. Quarto mense Sol ut dominus immittit spiritum & sic incipit uiuere. Quinto mense operatur Mercurius, qui foramina & spiracula facit. Sexto mense Venus disponit, & ordinat supercilia & oculos, testiculos & similia. Septimo mense Luna sua frigiditate & humiditate laborat ad expellendum foetum.

L I B . E R

et si tunc nasceretur uiuere posset, si uero non nascitur
tunc debilitatur: et iterum Saturnus octauo mense sua fri-
giditate et siccitate incipit operari tunc constringendo i= =
psiis foetus acceptioinem in matrice, et si tunc nasceretur
uiuere non posset. Nono mense Iupiter iterum operatur et
sua caliditate et humiditate: iterum nutriendo reddit ui= =
res ipsi foeti: et sic completo nono mense nascitur et be= =
ne uiuit. Et haec sunt uerba uera. Aqua foetum tribus men= =
sibus in matrice conseruat: ignis totidem custodit. Aer
quoq; tribus mensibus fouet: qui totidem complet qui foue= =
tur sanguis in umbilico qui ingrediebatur preciosus ad
maternas condescendentes manmas. ibi post partus an= =
gustias niuis candorem assumit. Infanti uero nunquam pa= =
tebit egressus quoq; aer eos flatus exhauriat. Egressus
tandem os aperit et lactatur.

De observatione planetarum in
opere Alchimiae.

Cap: 6.

AB I S T I S tribus mensibus oportet nos intel-
ligere, te cum acuto ingenio scire et componere ac
extrahere duo, nam a duobus non intelliguntur tria: sed ab
iis tribus intelliguntur duo et septem: Vnde omnes qui
cupiunt scire hanc artem acuunt ingenium suum ad aperi-
endum thesaurum ex tribus uerbis, in quibus occultatur
tota preparatio et uirtus lapidis, in quo est caliditas et
siccitas

Siccitas, quæ siccitas est oleum uiuum, & tinctura uiua, &
est siccitas tincta & profunditas tincturarum, & hoc est
calidum & humidum coniunctuum. Omnes autem à prin-
cipio hoc uidentes cognoverunt de uerbo, quod dictum est
& qui audierunt de tribus uerbis mirati sunt ualde, quo-
rum hæc est expositio quia sic à principio conceptionis usq;
ad natuitatem infantis: quilibet planeta suo loco dati-
maginem uirtute diuinæ sic creante: ita ego Rachadebi di-
co: et uerum est quod in omnibus operibus alchimicis qui-
libet planeta suo loco suam facit imaginē usq; ad comple-
mentum operis: & tunc nascitur Alchimia artificiose. Sed
si uerius dicam naturaliter nascitur secundum omnes pla-
netas sicut Deus ostendit protoplasto hominis naturali-
ter habens naturam omnium tincturarum: & sic nascitur
Mercurius habens in se quatuor elementa: & naturas om-
nium tincturarum secundum suos gradus: & in hoc opere
Alchimie multi erant, & pauci perueniunt ad finem.
Nam in hoc opere est saltus Lunæ, & circulus Solis, ad
gradus tres. Primus debilis, Secundus firmus, Tertius per-
fectus, et termini tres. Primus, quando Sol intrat in arie-
te, et est in sua exaltatione. Secundus quādo Sol est in Leo-
ne. Tertiō, quādo Solest in Sagittario. Circulus autem So-
lis est uiginti octo annorum. XIX. annorum in his mine-
ris & alijs qui in tabulis Alchimie sunt, completur Al-
chimia. Nam numero saltus Lunæ inuenimus gradus, à no-
uem gradibus usq; in duodecim gradus, & ab uno in du-
os gradus C LX III. usq; ad XXXIII. et c. V II. in circulo

L I B E R

Solis inuenimus. Intellige ergo quia secundum istos gradus
completur opus Alchimie.

Expositionis trium uerborum.

Cap. 6.

REDEAMVS nunc ad expositionem Trium
uerborum, in quibus tota ars consistit. Aqua enim
dicitur tribus mensibus foetum in matrice conservare. Aer
tribus mensibus fuet. Ignis totidem custodit. Hoc totum
dictum est de Mercurio per similitudinem. Et uerbum istud
et sermo iste, et terminus obscurus: est apertus ad intelli-
gendum uerum. Nam et alia natura est in muliere prae-
gnante, et alia in Mercurio: tamen per similitudinem ca-
loris qui in matrice inuentus est: estimatus est ignis qui est
triginta duorum gradum. Vnde istud tertium uerbum
de quo dicitur, ignis totidem custodit, obscurum est, et mul-
ti errant in eo, et intrant terram regionem nescientem,
quia a tribus accipiunt duos gradus, et ab ipsis duobus gra-
dibus extrahuntur reliqui gradus et in 32. particulis Cra-
ticulae partitur libellus, et in istis gradibus expletum est
uerbum tertium totum, de quo dicitur totidem. Pri-
mus gradus complet aquam et aerem. Secun-
dus gradus complet totum hoc quod di-
ximus et totidem, et hoc est do-
num Dei.

Degradi bus ignis.

Cap. 8.

PHILOSOPHVS Regis Persarum est prin-
cipis Romanorum dixit, ita diuide tria uerba in du-
as partes, & iterum istae due partes diuidantur in duas
partes, et super illa duo diuidantur 32. gradus, qui sunt ter-
mini ignis, & dicuntur particule ignis, et haec inueniun-
tur a portionibus archæ quæ diuiditur in 32. partes, &
dicuntur almec. Omnes isti gradus sparguntur super pri-
mas duas partes, quæ sunt termini duo, & partiti in 4.
partibus 32. gradus partiuntur sicut primus gradus est
particula ignis una albechir, & est sola & simplex, & de-
citur quasi nulla, & quod est levius ignis, & cum isto igne
incipimus comprehendere Mercurium ad rubeum, cum
ad mortem ducunt magistri Persarum per subtilitatem
ingenij, et ita complentur uerba duo in 6. maenchen. Post
haec expletur uerbum tertium, quod est obscurum, & in
quo multi errant, & perdunt sensum suum. Philosophus
Regis Persarum dixit, diuidamus istud per medium. Me-
dias est ex tribus maenchen, & ista medietas regitur cu
duobus gradibus, qui sunt due particule ignis, & ita ex-
plentur ista tria uerba in 22. maenchen, & hic est primus
terminus et est sine errore. Secundus terminus est de 16.
maenchen, et regitur cum octo ignis gradibus, Tertius
terminus est de 20. maenchen, & regitur cum 16. gradi-
bus id est particulis ignis.

L I B E R

Quartus terminus est de xxiiii.mænchen, et quatuor diebus, et regitur cum .xxxii.ignis gradibus, qui sunt particula ignis. Raxit Aedianus et omnes philosophi Per sari, Laudetur Deus, et sanctum nomen eius, quia hoc di-ctum est de tēperato igne super uerbis tribus de natura mulie-ris impregnata, ad exemplum ignis quod oportet in Mer-curio, Diuiduntur omnes isti duo termini, quilibet per me-dium, quia ambo sunt. xxiiii.manabeni. et 7.diethen, et in fine primi termini aperi thesaurum, proifice quod inuen-teris, quod si satierit, et fumum emiserit super rubeam la-minam, nondum factum est. Reduc ergo ad ignem de. 16. qui habet in se octo ignis gradus, et iterum aperi thesau-rum, et pone super rubentem laminam, et vide si satierit et fumum fecerit, quia nondum factum erit. Reduc ergo ad ignem de xx. qui habet in se 16. gradus. Iterum aperi thesaurum, et si adhuc fumum fecerit, nondum coctum e-rit. Reduc ergo ad ignem de. xxiiii.mænchen. et quatuor diechen, qui habet in se. xxii. gradus ignis, et modo fa-tus erit fusibilis preciosus lapis uiridis, siue aureus, siue iulneus, siue rubicundus. In hac hora laudetur Deus et san ctum nomen eius, quod est benedictum super omne nomen de hoc suo sancto dono.

Libri Trium uerborum kallid
Rachaidibi philo-
sophi finis.

Auicenna

111

A V I C E N N A E D E
CONGELATIONE ET CONGLU-
tinatione lapidum.
Cap. 1.

TE R R A pura lapis non fit, quia continuatio-
nem non facit, sed discontinuationem, Vincens
enim in ea siccitas nō permittit conglutinari eam
Fiunt autem lapides duobus modis, conglutinan-
do et cōgelando. In quibusdam enim est dominans terra: In
aliquibus uero aqua: Aliquando enim desiccatur lutum
primum, & fit quoddam quod est medium inter lutum &
lapides, deinde fit lapis, Lutum uero huic transmutationi
aptius est uiscosum: Quod enim continuatuum est. In ripis
quoq; Geon uisa est terra, que uidetur in lapides conuerte-
in spatio 33. annorum: De aqua autem fiunt lapides duobus
modis, Vnus est quod congregatur aqua guttatum cadens,
Alius quod descendit de aqua currenti quiddam, quod rea-
sideret in superficie fundi aque illius, fitq; lapis: Sunt enim
certa loca super que aquae effusae conuertuntur in lapides
qui diuersorum colorum sunt, ex aquae que sursum acce-
ptae non congregantur, que si prope alueum suum fundan-
tar congregantur, fiuntq; lapides. Scimus ergo quod in ter-
ra est uis illa mineralis que congregat aquas: Principia ige-
tur lapidum uel fiunt ex substantia lutea, uel uiscosa uel ex
substantia in qua uincitque uirtute quadam minerali con-

A V I C E N N A E

gelatur uel uincit in ea terra faciens eam coagulari. Eodem modo Sal armoniacum congelatur, sed non sufficit ad saltem uis terrea permutare; sed adiuuat ipsum calor. Calor autem adueniens coagulat ipsum uirtute occulta: & fortasse fit ex terra frigida siccata, & ex aqua fit terra, cum uincunt eam qualitates terrae, & econuerso. Est autem res quedam, qua utuntur quidam ingeniosi cum uolunt rem siccac coagulare, que componitur ex duabus aquis, & dicitur lac uirginis, quod est eius effectus certissimus.

Fiunt ergo lapides ex luto per calorem solis uel ex aqua coagulata uirtute terrea siccata, uel ex aqua calida desiccati: Similiter quoq; quedam uegetabilia, & quedam animalia conuertuntur in lapides uirtute quadam minerali lapidificativa, et fit in loco lapido so uel disconuenientia subita quadam uirtute, que exit a terra in hora terremotus que couertit in lapides quod consequitur in illa hora hec trasmutatio corporum es animalium uegetabilium, et que propinquare est ut transmutatio aquarum. Est autem impossibile quod aliquod complexionatum totum conuertatur in unum elementum, quia elementa et elementata transmutata ad inuicem transeunt sic in dominans. Unde quod cadit in salinas fit Sal: et quod in ignem, fit ignis: sed quedam citius & quedam tardius, secundum potentiam actuarum, & resilientiam passuarum. Estq; locus in Aradia qui color at omnia corpora in eo existentia suo colore. Panis prope toratem in lapidem conuersus est, remanescat tamen illi suus color. Sunt talia mira quia raro accidunt

cidunt, tamen cause eorum manifeste sunt. Sepe tamen etiam lapides sunt ex igne cum extinguitur, quia sepe contingit corpora terrea ex lapidea cadere cum coruscationibus quia ignis fit frigidus ex siccus ex sua extinctione. Et in Persia cadunt etiam cum coruscatione corpora ex similia sagittis hamatis, et non possunt liquefieri, sed per ignem evaporari in sumum cogente humiditate donec residuum sit cinis. Cecidit quoque apud Lurgeam frustum ferri ponderis centum Marcarum, quod praeduritas sua fere erat infrangibile, missa tamen est eius pars Regi torati qui precipit enses inde ferri, erat autem infrangibile et infabricabile. Dicunt tamen Arabes quod enses alemanici qui optimi sunt, de isto ferro fiant. Cum autem ceciderit massa illa resiliuit aliquotiens a terra, ut pila erat, quia composita erat ex minutis frustis coheretibus ad inuicem ad quantitatem granorum magni milij. Similiter huic rei conuenit apud terrestres. Sic ergo sunt lapides, quorum siquidem generatio uel erit subito per magnum calorem accendentem luto unctuoso, aut paulatim per multum temporis.

A V I C E N N A E

De causa Montium.

Cap. 2.

MONTES quoq; quandoq; fiunt ex causa essentiali, quandoq; ex causa accidental. Ex essentiali causa, ut ex uehementi motu terrae eleuatur terra & fit mons. Accidental, ut exuentis, uel aquae ductu accidit cavaatio profunda, & fit paulatim, donec fiat uasta profunditas: Exit igitur iuxta eam eminentia magna & haec est precipua causa montium. Sunt etiam quædam terræ molles, quædam dure. Molles ergo aquæ ductibus uentisq; tolluntur, dure remanent & fit eminentia. Sicut ergo fit generatio montium, sic generatio lapidum, quia aquæ ductus adduxit illis lutum uiscosum continuè, quod per longitudinem temporis desiccatum & fit lapis, & non est longe quin sit uis mineralis conuertens aquas in lapides, Et ideo in multis lapidibus inueniuntur quædam partes animalium aquaticorum & aliorum, Montes quasi per multa tempora facti sunt, ut prædictimus, si non sunt decrescentes. Substantiae autem luteæ que reperiuntur in eminentijs non sunt de illa materia lapidea, sed est de ea que diminuitur de montib. uel terrestris, uel alia substantia quam adducunt aquæ cum lutis & hærbis que admiscentur cum luto montis, uel forte antiquum lutum maris ut est unius substantiae quia pars eius fit lapis, & pars eius non, sed mollitur & dissoluitur aliqua qualitate uincente. Maris est recessus et accessus, quædam loca canat, quædam extollit, & quandoq;

doque totam terram cooperuit, & inde quedā mollia ab-
radit, quedam dimisit dura, & ipsa in quibusdā locis con-
gesit. Mollia quoque ab eo congesta cum abscederet de-
siccata sunt, & in montes conuersa.

De quatuor speciebus corporum mi-
neralium. Cap. 3.

CO R P O R A mineralia in quatuor species di-
duntur, scilicet in lapides, & in liquefactiæ, sul-
phurea, & sales. Et horum quedam sunt rare substantiæ
& debilis compositionis, & quedam fortis substantiæ, &
quedam ductibilis, & quedam non. Et horum quæ debi-
lis substantiæ sunt, quedam sunt Sales ut que liquefuit ex
humido breuiter at Alumen, Calcamētum, & Sal Armo-
niacum, & quedam sunt unctuosæ nec liquefunt solo hu-
more facile, ut Sulphur, Auripigmetum. Sed Argentum
uiuum est de parte secunda, quamvis sit elementum ducti-
lium, uel simile aliquibus ductilibus. Sunt autem ductilia
omnia liquabilia, & ut multum nō ductilia nec liquabiliæ,
sed non mollificantur nisi cum magna uiolentia. Et mat-
eria ductilium est substantia aquæ a mixta cū substantia ter-
rea mixtura fortii, & non potest unum ab altero separari,
& congelatur substantia illius aquæ a cū frigore pōst actio-
nem calor is in ipsum, quod est epthesis. Et erit exemplum
& uino quod nō dum gelauit propter suam unctuositatem:

Q

A V I C E N N A E.

Et ideo non est ductile. Lapidea uero de substantijs mineralibus materialiter sunt aquae, sed non gelantur sola aqua, sed etiam cum siccitate, quae alterat aqueitatem ad terretatem, et non est in eis humor nimis unctuosus, et ideo non ducuntur, et quia coagulatio eorum est ex siccitate, non soluitur de facilis ut multum, nisi per ingenia naturalia soluentia. Alumen autem et Sal armoniarum sunt de genere Salis, quia pars ignis in Sale armoniaco maior est quam terra, Vnde et totum sublimatur, et ipsum est aqua cui admiscetur fumus calidus nimium subtilis, et multae igneitatis coagulatum ex siccitate. Aqueitas uero Sulphureorum mixta est cum terra forti commixtione cum feruentia caloris, donec facta sunt unctuosa, et postea coagulata sunt ex frigore. Atraneta uero composita sunt ex Sale et Sulphure et lapidibus, et est in eis uis mineralis aliquorun corporum liquabilium quae ex eis surgit, ut calcamentum, et alachar generantur ex maioribus granis atramenti, et non soluitur nisi sal sedo eius cum eo, quod est in illo sulphureo, et postea coagulatur, et illud iam accipit uim mineralē ex corporibus aliquibus. Quod ergo accipit uim ferrream erit rubeum aut croceum, ut alathar. Quod uero uim aereum acceperit, erit uiride. Vnde possibile istud fieri artificialiter. Argentum uiuum est ut aqua quae miscetur cum terra nimium subtili Sulphurea mixtione forti, donec in plana superficie non quiescat, et hoc est ex magna siccitate quae inest illi, et ideo non adheret tangenti. Estque albedo eius ex claritate illius aquae, et ex albedine terrae subtili

subtilis quæ est in eo. Proprium eius est, quod ex uapo Sulphuris coaguletur, et forte hoc modo gelatur per Plumbum, uel ex uapo Sulphuris facile. Videtur autem quod Argentum uiuum, et quæ sunt similia sit elementum omnium liquabilium, uel quia omnia liquabilia cum liquantur conuertuntur ad ipsum, tamen non liquantur priusquam calefiant, et cum liquata fuerint apparet rubea. Sed Plumbum proculdubio cum liquatur, est Argentum uiuum, sed non liquatur nisi calefiat, et cum liquefactum fuerit conuertitur ad colorem conuenientem omnibus liquabilibus, scilicet igneum ruborem, et ideo miscetur Argentum uiuum cum istis corporibus, quia est de substantia eorum. Sed ista corpora differunt in compositione sua ab illo, eo modo quo differt Argentum uiuum ad sibi similia, et permixtiones quæ permiscentur cum eis donec congelantur. Et si fuerit Argentum uiuum purum coagulabit id uis Sulphuris albi non urentis, et id est res optima quæ possunt reperire illi, qui operatur Alchimia, uel couerter illud in Argentum. Quod si fuerit scilicet Sulphur mundum optimum cum rubore clarum, et fuerit in eo uis igneitatis simplicis non urentis, erit res optima quam possunt reperire Alchimisti, ut ex ea faciat Aurum, hec n. ipsum couerter. Et si fuerit Argentum uiuum bona substantie et Sulphur non purum q. scilicet si in eo uis adurens conuertet ipsum in es. Argentum autem uiuum si fuerit malum et non purum terreum, et sit Sulphureum non mundum, sit ex eo ferrum. Stannum uero uidetur Argentum uiuum bona

Q. ij

A V I C E N N A E.

num habere. Sulphur uero malum, et hec non bene tritum, sed tanquam per parua composita, et ideo non fit tale. Plumbum uero grossi Argentum uiuum malum est, ponderosum, et luteum, et Sulphur eius malum est, mali vaporis, et fastidi, et debilis. Vnde non bene gelatur. Et artifices faciunt gelationem sive similem artificialiter, quamvis artificialia non sunt eodem modo, quo et naturalia, nec tam certa habet similia, et ideo creditur quod compositio naturalis fiat hoc modo, uel vicina huic. Sed ars debilior est quam natura, nec sequitur eam, licet multum laboret. Sciant uero artifices Alchimiae species rerum transmutari non posse. Sed similia illis facere possunt, et pingere rubeum citrino, ut uideatur Aurum, et album pingere colore quo uolunt, donec sit multum simile Auro uel ari. Post quoque Plumbum immundicias abstergere. Ipsum tamen semper erit Plumbum, quamvis uideatur Argentum. Sed tunc optimè erunt in eo qualitates aliae, ut errerent homines, ut qui accipiunt Salem et Salem Armoniacum. Ceterum quod differentia specifica tollatur ingenio, non credo possibile, et non est quod complexio una in aliam conuertatur, quia ista sensibilia non sunt differentia, qua permutatur species, sed sunt accidentia, et proprietates. Differentiae autem eorum non sunt cognite, quia cum differentia sit ignota, quomodo potest sciri utrum tollatur nec ne, uel quomodo tolli possit. Sed exceptio accidentium, ut vaporis, et coloris, ponderis, uel saltim diminutio, non est impossibile, quia contra haec non stat ratio, sed proportio istarum substantiarum non erit eadem

in

in omnibus. Hæc igitur in illam permutari nō poterit, nisi forte in primam materiam reducatur, et sic in aliud quām prius permutantur, hoc autem per solam liquefactionem non fit, sed accidunt ei res extraneæ.

Mineralium Auctio Finis.

CVIVS DAM EPISTO-

LAE, QVAE ALEXANDRI MA-
cedonum Regis nomine circunser-
tur, interpretatio abditam philo-
sophici Lapidis cōpositionem
sapientibus acutissimè
declarans.

ALEXANDER in Epistola de arte Solis
tractans ad imaginem ex similitudinem mun-
di breuiter dicit, quod habeas fundari in ista
demonstratione, ostendit enim q̄ ars deriuata est ex crea-
tione hominis cui omnia insunt, nam quemadmodum mi-
nor mundus ex quatuor uirtutibus diuersis compositus est,
ita et ars ista ex naturis mulieris: quarum quādam breui-
ter narramus, demonstramus, et ponimus. eo quod maior
mundus creatus est ex quatuor uirtutibus naturalibus di-

Q iii

EXPOSITIO EPISTOLAE

uersis ex compositis, quarum prima est appetitiua, secunda digestiua, tertia attractiua seu retentiua, quarta uero expulsiua que mundificatiua est. Et est quinta essentia sine aliena uita, quae alias quatuor quas tibi narravi ac descripsi gignit & unit, quarum dispositionem exposui, & est in hac arte sicut clavis ad archam quam si abq; ea aperias tota dissoluitur. Est enim sicut nexus eius latera continens, quia totum rei huius magisterium ab istis uirtutibus caute scire conuenit in hac arte. Ita ars non perficitur nisi ex studentibus per uigiliam & per eius temperantiam. Quoniam sicut prius narravi eius actionis initium ex quatuor est uirtutibus peragentibus, scilicet appetitiua, retentiua, digestiua, & expulsiua, que mundificatiua est. Quinta est scilicet anima ex lumine clarissima. Nunc autem has dispositiones specierum narremus, atque eius potentiam exposamus. Narremus igitur quid eorum est calidum, quid frigidum, quid masculinum, quid foemininum & per eorum colorum diuersitatem, & generis differentiam non erremus nec deuiemus, eo quod si sit differentia inter calidum & frigidum, & masculinum, & foemininum, opus nequaquam tibi perficietur, nisi in via dirigatur. Et scias quod nullus nascitur absque mare & foemina, & nullum germenteratur sine calore & humore, frigiditate & siccitate. Virtus autem appetitiua masculina est calida & frigida & est ignis continens. Virtus retentiua foeminina est frigida & secca, & est terra. Virtus digestiua seu alteratiua est masculina calida & humida & est aer. Virtus expulsiua foeminina

fœmina est frigida et humida, et est aqua mundificativa.
Quinta essentia uero est uita, que est propria, nec est calida, nec humida: nec frigida, nec secca, nec masculina, nec fœminina, tamen si per istarum uirtutem ad secum uertatur oppositum eius corrumperit. Ne igitur eam in aliquo fluviali loco requirens ab operatione erres, eius tibi ostendam locum. Si igitur uis aquam uite frigiditate dissoluere magis ipsam coagulas. Si uero uis aquam frigiditatem facere: magis ipsam calefacis, nisi quilibet naturam uitantis ad propositū eius quod operaris emendas, opus corrumpis. Scendum quoque est q[uod] uirtus appetitiua que est calida et secca ignis conformat. Retentiua frigida et secca calorem in corporibus congregat, et mollificando coloribus mergit, et est terra. Digestina masculina mundificativa, et que corpus mundificat, quia naturam cum rubigine excellit, deinde naturam accidentaliter imprimet, et est calida et humida, et est aer. Expulsiva que mundificativa est, fœminina est, omnem fugat immunditiam dum in eam transfunditur, transfertur in se ipsam, et nunquam postea diuidi possunt ueluti uenenum in corpore funditur, postmodum non separatur. Calida agit uirtus hec in corporibus, et eadem sic disponitur natura, suaq[ue] eorum congregat unum, est autem frigidum et humidum, et est aqua. Et est quinta essentia que totum dirigit opus et compleat, et est anima corpori coniuncta, qua coniunctione quidam male in opere operati sunt et erraverunt, inutilia pro utilibus sumentes. Quidam etiam tanquam

Q. iij

EXPOSITIO EPISTOLAE

directo tramite prout iussumis operantes diminuerunt et secundum eorum opinionem egrent, et ideo deuestatum est totum opus, sicutumque factum est, immo significotibi quod si diligis opus, tuum persicere, incipe prout iussi. Restat nunc ut speciebus nominis imponamus, nec a memoria redendum est, quod ea que operaris non lucidae naturae fore debent, ex quibus minor modulus creatus est, que suis proprietatis tibi nuncupabo. Scias quod Sulphur est ignis et terra Magnesia, et aer fodine, et aqua, est Argentum unum, quod in corpore mergitur. Quinta essentia spiritus est qui omnia uiuicat et alterat, et omne germe germinat, et omne lumen accedit, et omnes fructus floret. Tali quidem gubernatione necesse est hoc opus dirigere, et scias ut dictum est naturas congrue coaptare, et masculum feminam, et calidum frigido et humidum sicco, deinde aquam, spiritum, et lumen nutritre, quoniam ex diuersis naturis fundatum est opus, ex eius melancholia cōponitur corpus, et erit qualitas eius ex igne epatis uitio colera rubea suboritur, quo facto oportet ea que ad facta et operam spirituali ueniunt digeri, a quibus iungitur aer qui est sanguis fluens in omnibus uenis corporis, et superueniens donec in rubeum uertatur color. A qua uero est stegma que in pectore conficit et apparet in figura aureis instrumentis, et sic deinceps illud quod tibi iam dixi uirtute predicatorum omne corpus efficitur perfectum. Stude itaque naturas istas omnes prudenter regere, et uas quoque cum suosimili uel eius contrario in deuio cum tinchar pone, et opus

ipsum tuum dirigitur prout gratiam meam tibi tribui, dum
species tibi descripsi, que gradatim regi oportet, donec
corpora spiritus fiant, et tunc artis sapientia operatur ut
natura alteretur, et in aliam conuerteretur naturam, et
natura per naturam apparet, post ipsius uero naturae ac-
cidentia necesse habes iungere duas naturas, donec ab eis
naturam claram, et lucidam extrahas, que cum ascendit
in altissima, tenetur lucescit et coaptatur. Et scias quod in
hac arte nihil philosophice loquor, et est in liquefactione
disolutione super omnia cautela adhibenda, quod ne ascen-
dendo modum excedas, quoniam in liquefactando consistit
archanum totum omnium naturarum alteratio, et scias
hoc quomodo à natura in naturam mutatur, donec substâ-
tia nō fugiens nec alterans, sed fixa et constans fiat, ex qui-
bus introitus coaptat nigros, quoniam pars discernitur. Et
mox natura per naturam apparet. Rarum itaque rerum
fixarum naturâ liquefactione coaptat, et aqua que à Sa-
pientibus, aqua sapientie est appellata, deinde archana que
sunt tēperata humida, quianisi naturas attenues aquamq;
illas facias, non colorare poterunt, sic ergo corpus aqua-
tione humefacies. Et scias quod albedo est in coagulatione,
et quod species spiritus, et inse inuicem emendant. Dico
etiam tibi fili qui emendari desyderas, quod non ponas in
ea species crudas et inordinatas, sed putrefactas et coaptas
tas ascendentibus et descendentes. Ego sine dubio cōperi que-
dam unguēta eleuata lucida illuminata, et inueni in eis ar-
chana abscondita, que si utiq; bene reges, natura eorum que-

O P V S C V L V M

habes occulta, manifeste apparuit tibi ex apparebit, id est terra alba per Argentum lucidum et notum. Et scias quod corpora quedam solutione indigent, quedam elevatione ut tingantur, et lucida et illuminata fiant in quibus omnia corpora dissoluantur. Scias etiam quod secundum naturam archana sunt in eis abscondita, quod si regatur natura abscondita, tibi apparebunt quae Hermeti Philosopho apparuerunt, et est terra alba prope Argentum. Confice ergo corpora que illa se sanant, cum terra alba est, ut fixa permaneat, et superponere ne ignis eam sua flamma ciburat, sed quemadmodum ceram liquefacta liquefac ea. Et esto memor quod istud uocatur aqua intrans iterum. Igitur in artibus tuis in quibus studes martellos duos fore credas, quorum unus Soli, alter Lunae debetur, postea sequuntur duo ordines quos regendos dubium nostro capiti fastis congrue figurat. Ecce numerauit, archanum celeste patefecit, scientiam difficile atque absconditam illuminauit, perfectam scientiam regendi modum certificaui. Iuro itaque quod nihil celiui nec alterum nec ullam speciem aliena descriptione descripsi: nec genera alienis locis imposui. Igitur si meas literas legeris ex intellexeris, uenies ad propositum tuum, et deo gratias ages. Si uero cui compositione debilis ex complexio brevis extiterit ad suum propositum non ueniet, ignorantiæ sue partem mihi non imponat, nec dicat me errasse, sed seipsum qui ad suum propositum non perueniet.

Interpretationis Epistole Ale-
xandri Regis finis.

Authoris

118

AUTHORIS IGNO
TI, PHILOSOPHICI LAPIDIS SE-
creta metaphorice descri-
bentis opusculum.

EXEMPLVM SCIENTIAE NO-
stra senex supra mortem, in eo sunt nature con-
iuncta cū cōplemento. Terra, aqua, ignis eius &
aer. Et omnia hæc in Saturno, cū eo aperiuntur portæ sci-
tarū, sicut dicit Hermes & precedentes sui primi. Accipe
lapidem supēsum supra mare ut senex cera alba superfor-
tem ut puer ypoquistidos. Nomen eius uictor. Cum eo perix-
me uiua, & uiuifica perempta, & ei sunt mors & uita, et
& istud & illud ex oriente & occidente. Cum hoc habebis
scientia in qua pigritauerūt Arabes. Veritatē dixi tibi per
eum qui fecit oriri lapidis paradiſi authorem lumen uita.
In eo sunt duo opposita simul, scilicet ignis et aqua, et istud
uiuificat illud, et illud perimit istud, & hoc et hoc in leone
coniuncta simul, per eū qui est mors & uita ueritatē dixi nō
mentior. Gumen nostrū coagulat lac nostrū, & lac nostrū
dissoluit Gumē nostrū. Et post apparebit rubedo orienta-
lis, et rubedo sanguinis, hic lapis mundus sine factore, inue-
nitur in locis altissimis, cū quo magnificauerūt se philoso-
phi super omnes alios, et uaticinati sunt futura. Veritatem
dixi per potestatem celorum, cui non sum mentitus scien-
ter. Homo noster antiquus, est draco noster, iste comedit ca-
put suum cum cauda sua, & caput & cauda est anima &

O P V S C V L V M

Spiritus, & anima & spiritus sunt creati de luto, et hoc & boce ex oriente & occidente, per expellentem nocumenta non mentior, quia quod dixi, uidi in ciuitate. Dealba corum tuum si uis dealbare ipsum, cum nilo aegypti albescit primo. tunc cum Persia in secretis, & cum hoc & hoc apparebit rubedo ut papauer in eremo, per uiuificantem Deum omnua non mentior. Aqua nostra abluit sordes, mundabis omnem nigredinem & obscuritatem eius, tunc subridebit dicens, quis mundauit me? qui uidi illud subridebit locutus, & ueritatem dixi non mentior. Terra in oculis sunt tres oriens & occidens, & super eos Saturnus albus ortus est, & anima horum trium est ignis, ueritatem dixi per familiam mahometi. Manifestabo quod occultauerunt pri- mi non cum inuidia. Terra nostra ueritatis tuum in Argentum primo, & ultimo in Aurum inueteratur, & habebis scientiam, in qua pigritauerunt Arabes. Denigras cum Aegypto nostro, & non cum Persia, & cum Persia ficas, quia est domus siccitatis, & cum Aegypto humectas, quia est domus humiditatis, & hoc & hoc albedo & rubedo sine mensurazione, ut rubedo in moris, uel ut sanguis dominatum. Lapis scientiae nostrae senex primo, & ultimo puer, quia albedo eius in initio & rubedo in ultimo cum domino. Hic est Lapis cum quo titubauerunt omnes qui abie- runt & mortui sunt plurimi eorum cum dolore & tristitia, quoniam declinauerunt ad uiam dæmonum, & relique- runt uiam prudentiae. Coopertorium equi pallium nostrum album, & equus noster leo fortis, sub pallio cooperatus, & super

super illud & illud Griffus noster naturam gemmata reg-
tinens, hic lapis triangulus est inesse, quadratus in qua-
litate, veritatem dixi per operatorem, dealbars & rube-
faciens omnia non sunt singularia in occulto sed sunt mixta
oriens & occidens simul iuncta ab anima omnium. Hic co-
iungit & disiungit, & reiungit quando uult, lupus noster
in oriente inuenitur, & canis in occidente, iste momordit il-
lum: & iste momordit istum, & fiunt rabidi ambo, & in-
terficiunt se adiuicem: donec fiat ex eis toxicum et tyria-
ca. Camelus noster albus septimus est in numero apud phi-
losophos magnos Sol cum Luna Iupiter. Mars & Venus
noster in Mercurio nostro, & Saturnus septimus eorum,
in quo omnes sunt coiuncti simul, hic est spata, gladius, cul-
tellus, & incisorum superaedificium, & inimicus ad ma-
num, & uas cum adiutorio uini. Episcopus noster ut color
uenarum, heliolarum, & anima citrina ut citrinitas, &
uarges uel ypoquistos. Tunc lapidem in fluvio currenti
per mortem omnium non mentior, exemplum nostrum cum
albo nature ignis & lux in claritatis essentia: & ignis ex
lux est scintilla nostra, et titio nostra candens, & cu hoc ex
hoc inuenies scientiam. Veritatem dixi per uniuersitatem omnia.
Scala nostra est turris nostra de terra uiscofa, & terra uis-
cosa est lutum nostrum, & cerotum nostrum ex cera ex
sepo confectum: & hic & hic nauis nostra in mari nostro
plena gigantum. Aperi quod occultauerunt priores. Ne
sum inuidus quemadmodum ipsi fuerunt: per illuminatorem
cuncta non mentior. Terra coram oculis posita oriens &

M E R L I N I

occides, et hic et hic narcissus cum lilio nostro: et hic et hic
cum seno nostro, et senex noster et uter noster est corpus
nostrum: et corpus nostrum est Lapis noster quefitus a
multis: inuentus a paucis. Et istud exposui ex pietate, et
detaxi cunctis per Deum gentium.

Authoris ignoti finis.

M E R L I N I A L L E G O - R I A P R O F V N D I S S I M U M P H I L O - sophici Lapidis archanum perfecte continens.

REX QVIDAM ALIOS C V-
piens superare potentes, se contra eos prepa-
rauit ad bellum. Cumq; uellet equum ascen-
dere, precepit cuidam ex militibus suis, ut daret ei ad po-
tandum de aqua, quā plurimū diligebat. Qui respōdens ei
dixit. Domine quæ aqua est illa quā queritis? Et Rex ait.
Aqua illa quā querō, aqua est à me plurimū affectata, et
ipsa diligit me p̄n cæteris. Et ille ppndens, statim iuit, et
eā detulit ei. Rex autem accipies eā, bibit et rebibit, donec
omnia mēbra sua repleta sunt, et omnes uenae eius inflatae,
et tūc fuit ualde discoloratus. Hoc facto, dixerūt ei milites
eius. Domine ecce equū, ascēde si placet. Qui respōdes di-
xit.

xit. Scatis me ascēdere nō posse. Dixerunt milites, quare
nō potes? Respōdit, quia sentio me gravatū, et doleo caput.
Et ut mihi uidetur omnia mēbra mea ab inuicem diuidun-
tur. Iubeo igitur uobis, q. ponatis me in camerā unā lucidā
Et ea constituantur in loco calido ex fisco, continuē tēpera-
to per diem & noctē, et ita sudabo, ex aqua quā bibi defice-
cabitur in me, et ita liberabor. Fecerunt ergo fīctū Rex
preceperat eis. Cōplete uero tēpore, aperuerunt camerā,
et inuenerunt eum quasi mortuū. Parentes uero flātim cu-
currerunt ad medicos Aegyptiacos & Alexandrinos pre-
ceteris honorandos, & adduxerunt ad eum, narrantes
eis secundum quod Regi acciderat. Qui quidē uis oeo, dī-
xerūt ipsum posse proculdubio liberari. Et illi. Quis uen-
ſtrū erit magister. Respōderūt Alexādrini, nos (si placet
uobis). Dixerūt Aegyptij, nō placet nobis, immo nos uolu-
mus esse magistri. Antiquiores . n . uobis sumus, licet iu-
niores uideamus. Alexandrini uero cōfenserūt. Tūc duci
magistri acceperunt Rēgem, et dilaniauerūt eum in par-
tes minimas, terentes eas, et miscuerunt cū medicinis suis
humectantibus aliquantulū, et ita posuerunt ipsum apta-
tum in camerā sua, in loco calido tēperato, sicut prius, per
diē & noctē. Hoc facto extraxerūt eū quasi semimortuum
& adhuc habentem aliquantulū uitā. Quidem uidentes pa-
rentes eius, exclamauerunt dicētes. Heu Rex mortuus est.
Quibus medici dixerunt, nō est mortuus. Nolite clamare,
dormite enim, et iam incepit terminare. Acceperunt itaq;
ipsum iterū et abluerunt cū aqua dulci donec sapor mede-

tinarum recepit, & miserunt cum eo iterum de eadem meæ
dicina noua, & posuerunt eum in loco suo sicut prius. Et
quando extraxerunt eum penitus mortuum inuenerunt.
Tunc parentes eius fortiter clamantes dixerunt. Heu Rex
mortuus est. Quibus medici respondentes dixerūt. Inter-
fecimus eum ideo, ut melior & fortior fiat in hoc mundo
post resurrectionē in die iudicij, quam fuisset prius. Quod
quidem parentes eius audientes, crediderunt eos esse tru-
fatores, & statim abstulerunt eis medicinas suas, & expul-
serunt de regno. Hoc facto, loquebantur adiuicem, con-
siderantes quid deberent agere de hoc corpore uenenato
& mortuo. Et conuenerunt ut sepelirent ipsum, ne putre-
ficeret, ac eius fætor nocumentum inferret. Alexadrini ue-
rō medici hoc audientes, iuerunt ad eos, & dixerunt: No-
lite ipsum sepelire, quoniam (si placet uobis) restituemus
eum saniorē, pulchriorem, & potentiorem, quam prius.
Tunc illi subridere cœperunt, dicentes. Vultis ne truffare
nos, sicut etalij? Sciat q̄ nisi feceritis quod promittitis,
manus nostras euadere nō poteritis. Medici autem ad hoc
se obligantes, acceperunt Regem mortuum, sicut alij dini-
serunt, terentes eum, bene abluerūt, quo usque nihil de me-
dicinis aliorū remansit, & desiccauerint eum. Deinde ac-
ceperunt partem unam Salis armoniaci, & duas de nitro
Alexandrino, & miscuerunt cum puluere mortui, & ini-
pastauerunt cum parum olei lini, & posuerunt eum in ca-
mera una, facta ad modum cruciboli infrius perforati, et
sub foramen posuerunt aliud duas mundum ad modum erit-
ciboli

ciboli factum, & dimiserunt eum ibi per unam horam. Deinde cooperuerunt eum cum igne, insufflantes donec fuit penitus liquefactum, in aliud crucibolum descendens inferius per foramen. Tunc Rex ita de morte ad uitam resurgens, magna uoce clamauit, & dixit. Vbi sunt intimici: Sciant quod omnes interficiam, nisi mihi obedientes adueniant sine mora. Omnes igitur audientes, uenerunt coram eo, & dixerunt. Domine ecce paratis sumus ueteris in omnibus obedire mandatis. Itaque ab illa hora ut antea, Reges omnes & potentes aliarum regionum honorauerunt & timuerunt eum. Et quando uolebat uidere de mirabilibus eius, ponebant in crucibulo unum iam unam Mercurij bene loti, & projiciebant de super tantum unum granum milij de unguis, uel de capillis, aut de sanguine suo, & sufflabant leuiter cum carbonibus, dimittebant eum infrigidari cum eis, & inueniebant ipsi dem qualis egoscio. De quo lapide projiciebant param super Saturnum purgatum, & statim mutabatur forma eius sicut scio. De quo postea ponebant partem unam super decem Veneris, & erat totum unius coloris et boritatis. Item aliter. Accipiebant dictum lapidem tritum, & miscebant cum Sale, & Sole sicut prius, & liquefaciebant eum, & projiciebant ductos sales solutos in sero caprino, & tunc fiebat optimum ad omnia. Custo di frater hunc tractatum, & serua bene, quia truffa est optimam inter stultos, & non truffa inter sapientes. Hæc enim est via Regum trium dietum, quoniam parum labo-

R

R A C H A I D I B I E T C.

*risuſtinentes, magnum luſcrum deſyderant obtinere.
Laudes Creatori maximo reſeramus, qui fidelibus
ſuis gratuiter inſpirauit, accidētia prouelle
in ſubſtatijs tranſmutare, et ut quod
in potentia rebus latitat, ad
actum reduci ualeat
ſapienter.*

Allegoriæ Merlini Finis.

RACHAIDIBI, VE-

RADIANI, RHODIANI, ET KA=
nidis philosophorum Regis Per-
sarum. De materia philo-
phici Lapidis, acutissimè
colloquentiū Frag-
mentum.

DI XIT RACHAIDIBAE FILIVS
Zetheibide philosophus Regis Persarum &
Principis Romanorum. Sperma lapidis est
frigidum & humidum in manifesto, & in occulto calidum
& siccum. Dicit ergo fac frigidum & humidum in occulta-
to, & calidum & siccum pone in manifesto: & ita occultan-
bitur frigiditas et humiditas sua, q. nō minueretur unquā.
nā si minueretur, minueretur etiā lapis. Quando ergo oc-
cultatur frigiditas et humiditas, fac occultādo, ut sic com-
ponas illud calidū et siccū, quod in occulto erat et in mani-
festo: et ita de spiritu fiat corpus in duobus gradibus, &
fiat globus et sanguis et caro. Dicit Rodianus. Sperma est
albū et liquidū. Liquor hic de primo globum facit in loco
ubi debet quinq; diebus: & recipit carnē & sanguinem, et
mēbra & imaginem, & imaginatiuam à Dō alitissimo: &
uenit ad ortū, & lucet & oritur in tempore suo. Qui sunt
duo gradus & septem. Et modo dicimus de secundo

R. ij

RACHAIDIBI ETC.

Spermate, dicit Veradianus de secundo spermate, quod est Lapis solus, nec est aliis ei similis in hoc mundo, qui se ipsum impregnat, et in se ipso concipit, et se ipsum parturit, et in hoc intelligitur de uno lapide, et dicitur sperma album et liquidum, postea rubeum. Dicit autem Rhodianus quod sperma istud quidam lapis est fugitiuus a caliditate et siccitate, et aereum et uolatile, et est frigidum et humidum, calidum et siccum. Et postquam hoc uiuum moritur a rubea morte, mortuum iam est compar caliditati et siccitati, et sic non fugit ab eo quod est calidum, et non fugit ignem, nec fumum emittit, nec sonum facit, et funditur ut cera, et est sicut oleum, et est siccum que siccitas tingit tincturarubea et alba et ita de spiritu factum est corpus, deinde hoc corpus uertendum est in spiritum, et postea fiet aqua clara sine omni turbulentia ab inferiori parte usque ad superiorem, et omnes particulae sue sunt diuersae in aqua, ut non impediatur tinctura quae est penetrativa et subiunctiva ad retinenda et contingenda, et tingenda omnia corpora metallorum, et ista tinctura semper in eis permanet, et cum hac tinctura uiuiscantur omnes mortui ut semper uiuant, et hoc est fermentum primum elementatum, et est ad Lunam, et hoc est lumen omnium luminum, et est flos et fructus omnium luminum, quod illuminat omnia, et est tinctura uera et uiua, rubea et alba, ac oleum tincturarum rectificatum. Da ergo ei secundum fermentum fermentatum ab omni elemento elementato equaliter quod est Aurum, da ei quartam

ei quartam partem quod tamen prius calcinatum sit, et
in aquam solutum, Hæc est enim aqua elementata & quida-
liter ab omnibus elementis. Da etiam ei secundum fer-
mentum, cum secundum dico, affero secundum retinac-
lum, et in eo est tintura Sulphurea, et dicitur oleum re-
tinacolorum, hoc est Vitriolum uiridissimum et purga-
tissimum lucidissimum, quod uersum sit in aquam. Da
etiam ei aqua Safferanica de endacuto factam ut aquam
uiridis æris, quæ est uenenum Mercurij, et Da Mercurio
de aqua laborata insuum spiritum, quæ extraaxisti de
corpo suo, et ita mortificasti eum, et ista laborata scia-
licet aqua Argenti niui, ita ut uersum sit Argentum ui-
uum in aquam, quod impetuosum ignem non fugiat, ut
substantia non faciat, sed semper per uim maneat, et de
unquaque istorum da et tantum quantum ipsum est et da
etiam ei Sal Armoniacum, quiet et spiritus pretiosus, et est
resolutius et coagulatius, et uersum in aquam, prius
tamen sublimatum quinque uel septem uicibus, et sit du-
plum primi fermenti. Da ergo ei aquam sicciam et ca-
lidam et iugem cum forti claratione, et subtili imbibitio-
ne scilicet guttam ad guttam, et si dares ei minus de istis bi-
bimentis confunderetur. Et hoc fac ad Solem calidum
uel ad cinerem lenti caloris, uel haec omnia si possunt fieri:
et omnes istæ aquæ prius misceantur per'. 21. dies in loco
mundissimo et calido, et bulliant simul et faciant unam
substantiam. Deinde cogletur in lapidem: et iterum uer-
tatur in aquam. Et inter haec omnia magnâ efficaciam ha-

RACHA IDIBI ETC.

bet Anatron, siue Sal nitrum & Sal gemma, & Alcali.
Postquam ergo congelata sunt uera in aquam imbibantur
hæc. Sed cum rubeo quod patitur longam & magnam si-
tim, donec fiant duplum sui, & antinkar in his habet ma-
gnam efficaciam. Et super hæc omnia supernatent uncia
una de hac aqua, & aqua Salis armoriaci uiri, ut melius
soluantur particulae fugitiui. Secundum in rubeum colo-
rem, uel Ialneum uel uridem, aut cælestinum. Sed uiri-
dis color omnibus nitet, mitte compositionem in rotumba
ut soluatur aqua clara à fundo usque in superficiem sicut
est mel colatum, deinde congeletur in loco congelationum
in lapidem uiridem quandoque in rubeum, quandoque Ial-
neum, quandoque cælestinum, & iterum soluatur & con-
geletur bis uel ter, & est duplicatio, triplicatio, quadru-
plicatio, & sublimatio, & acutior omnibus. Dixerunt
philosohi Regis Persarum. Accipiamus frigidum & hu-
midum, & aquosum mundetur ab omnibus superfluitati-
bus & à Plumbo, & decoctione pura & multa desicce-
tur ab humido in Sole decoctione & humidis pannis: &
est pulchrius capitulum. His qui cupiunt scire mirum su-
per omne mirum de humido aquoso frigido & adusto di-
xit Kanide, quòd in uno solo igne sine aquæ temperatione
factæ sunt omnes distillationes & sublimationes & calci-
nationes & rubificationes & mortes ipsius Mercurij, &
& tunc facta est amicitia inter ipsum & ignem, & currit
ut oleum in uno ictu, qua oleum est ingressuum penetra-
tiuum & aggregatiuum permixtium, coagulatiuum,
perseue-

perseueratiuum Cuiicit enim omnem rem subtilem ex o-
nem rem solidam penetrat) coniunctiuam, permanuum,
depuratiuum, & dicitur oleum uitium, color uitius & re-
ctificatiuus, & omnes mortuos resurgere facit. Eteft
fermentum super omne fermentum, ex semetipsum im-
pregnat, & seipsum parit. Vnde omnes qui querunt
hanc scientia, scire oportet omnia quomodo est, et quomo-
do non est, & quomodo fieri potest, et si fallunt quomodo
emendare possunt, & post omnia scire oportet ea que cir-
ca opus sunt necessaria, & probationes claras & manife-
stas. Et hec est prima omnium probationum, scilicet ut quādo-
iā est finis et terminus secūdus, ponatur de ipso aliquātulū
super ferrū candens, si fluat sicut cera, et nō faciat fumum,
nec strepitum, sed currat per omnia, et tingat laminam fer-
ream, uel aream, uel argenteam et figat se cum illis, et non
timeat ignem, nec per ignem minuatur, nec à metallis se-
paretur unquā, tunc perfectū est: et hec est uera probatio
super omnes probationes. Si autē hæc signa nō fecerit, re-
duc ad ignē donec ita fuerit, et haec probationes omnes fieri
debent inter primā et secundā solutionē et congelationem.
Et post hoc sciendū est de eis que coniunguntur cū mortuo,
& iste coniunctiones & color zafferanicus ferri emidēti,
et color uitrioli, et flos eris, quod est uenenum Mercurij, et
calx Salis, et aqua Mercurij laborata ut nō fugiat ab igne,
& est aqua uitia ex permanens ex est spiritus rectificati-
uus ex Sal antiquus armoniacus, et haec omnia sint quelibet
per se soluta in aquam. Et post haec omnia misce et

R. iij

R A C M A I D I B I E T C .

ad ignem lendum congelat, et factum est ita corpus uitium.
Et hoc corpus postea resolutum est in aquam, et sic fit
commixtio.

Omnis Philosophi Persae congregati fuerunt in uno loco in montaneis partibus et erat locus secretus odoriferus, et inter illos multi multis modis dixerunt ex tincturis que tingunt metalla, et mutant in Solem altum et preciosum: Et ille modus tintetur et qui est preciosior in superficie omnium tincturarum hic est qui manifestatus est inter eos per diuinam gratiam scilicet quod duas particulas comprehendant totum opus Alchimie, et prima particula sufficit in pondus mollities: Secunda multiplicat primam in alijs mille millibus ponderum in Sole preciosum per gratiam Dei, Hoc autem ita fit, ut cum artificiosa canna ferrea projiciatur hec Alchimia super duram aquam et liquidam in igne, et est quedam aqua alba, et alia subalba et mollis, et citudo diffunditur ab igne, et currit, et filia est rubea et dura, et oleum tincturarum, de quo nos dicimus sic est, et penetrat omnes istas aquas, subintando facit unam amictitiam cum illis, et unitatem citrinatam, ab igne non separatur nec minuitur in aeternum. Praeterea reminiscamini quod superius dictum est scilicet quod primus terminus mortificat frigiditatem et humiditatem inter totus quod terminos rubificat secundus terminus complet mortem primi mortui, et augmentat rubedinem, et facit massam scalliginosam, et pineatam sicut fructus pini lucidam fulgentem ut folia Auri, et spargit se, et

se, & tingit sicut debet ad citrinitatem hec est rectificatio
Mercurij quod est oleum fixum subtiliatum quod re-
ctificat omnia metalla corrupta, & ducit ea ad sanitatem,
& ad naturam meliorem, & hoc mortuum, ita probatur
mortuum: post hæc datur ei fermentum fermentatiū equa
liter ab omnib. naturis, de quo dicemus quod est primum
fermentum id est secundum à primo, et primum retinacu-
lum. Postea datur secundum à secundo scilicet retinaculum
uiridis in ampulla soluti, post hæc flos æris, quod est uene-
num, & aqua Suffarana, & aqua Salis armaci, &
aqua antiqua, quæ aqua est resolutiua omnium corporum
& omnium spirituum, & est congelatiua eorundem. Re-
cordemur siquidem instrumentorum in quibus debent fie-
ri omnes decoctiones operum Alchimie, & istius quæ est
prima, & est naturalis, quæ demonstrat omnes operatio-
nes Alchimie, quæ sunt Septem, & hæc est illa quæ demo-
strat omnes distillationes & sublimationes, & omnes cal-
cinationes & resolutiones, & congelationes & mortifi-
cationes secundum modum artis ignis. In arte quidem
Alchimie est una ars que laborat quinque ignibus Quo-
rum primus est albus, Secundus ialdus. Tertius uiri-
dis. Quartus rubicundus sicut rubinus. Quintus
uerò compleat totum opus athanor septem diebus & no-
tibus, et ita uidetur inspirasse à principio septem dierum
donec congeletur in fundo, & uidetur quasi nigrum, ru-
bicundum propter plenitudinem illius rubicundi coloris,
& ista est firmissima operatio Alchimie repugnans come-

F R A G M E N T U M

traignem, & contra omnes examinationes, & hoc est opus
illius coloris qui extrahitur de phaulet uel endanicum in=
teriorius est totus Mercurius, & est crux phaulet; et de isto
Mercurio potest fieri perfectum opus. Alchimia, et
dico quod omnia Metalla interius sunt Sol et Lu=
na secundum omnes qui nouerunt hanc ar=tem, et de hoc phaulet potest fieri
zafferanū qui est color phau=let ad tingendum in
Solem.

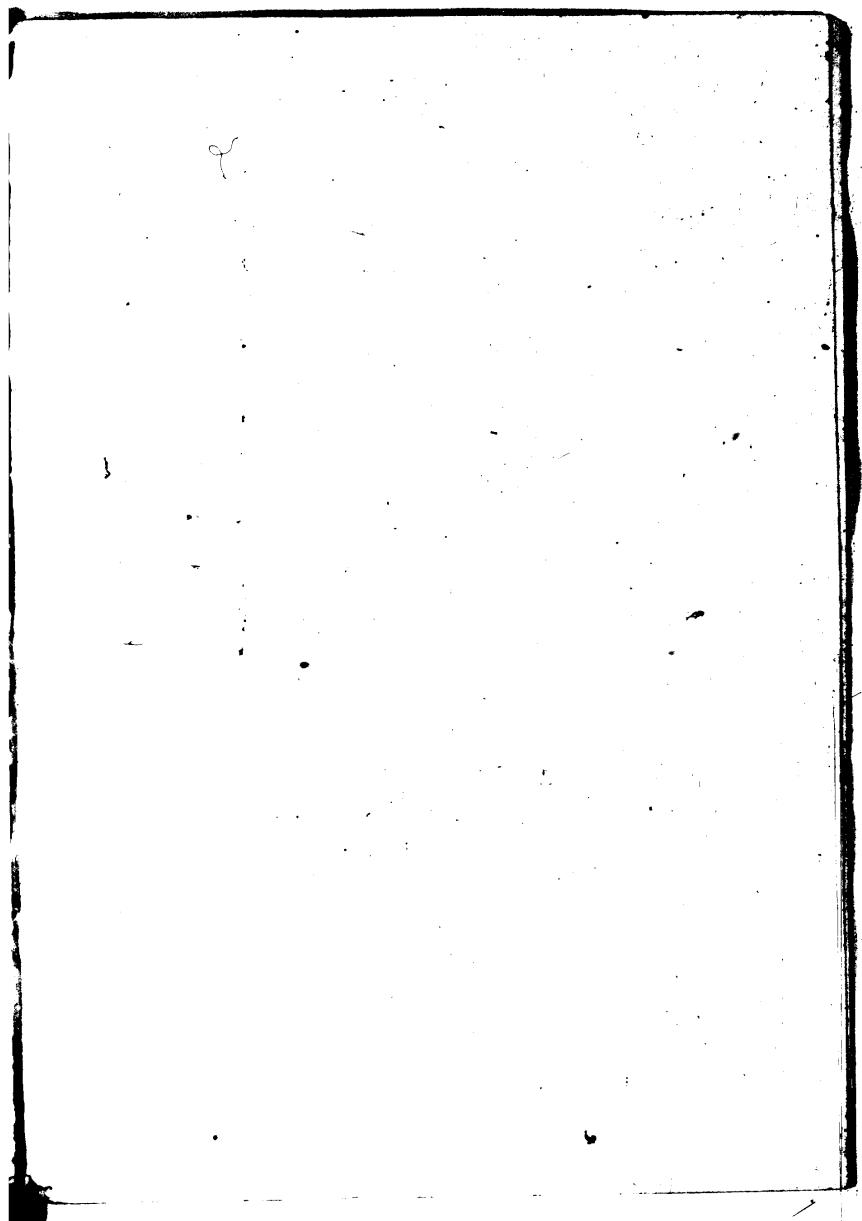
FAVSTVS SABAEVS AD LECTO. 126

Fœmina vir, neutrum, sibimet pater, atque creatrix,
Et se concipiens, se quoque parturiens.
His latitat chartis, quamvis plus splendeat astro,
Molle sua et quamvis Centumanum superet.
Nominibus cunctis, cunctisque coloribus aptus,
Sicca, et lymphæ fluens, Rex, geta, flamma, lapis
Qui moriens alijs uitam parit, atque salutem,
Dum pius est nobis, impius ille sibi est.
Ensem, ignem, ut martyr patitur, suffragus ab alto
Aëre uiuus adhuc clauditur in tumulo.
Martyrio tandem surgit diadema fulgens,
Multo quam fuerat fortior, et melior.
Tunc Regum efficitur uictor, domitorque Deorum,
Et pacem, et bellum continet ipse manu.
Nil mirum est igitur, si toto queritur orbe,
Ille honor, ille salus, diuitiae, et requies.
Et minus est mirum, si se occulit, ac timet omnes,
Qui modo fur fuerat, subdolis, atque fugax.
Ipse fugæ et furti certus dare funere poenas
Si capit, trepidus hac ratione latet.

FINIS.

Venetijs apud Petrum Schoeffer:
Germanum, Maguntinum.

Anno 1542.

Apud Dominum Ioannem Baptis tam
pederz anū Brixensem. Anno

1542.

